

ZIEMEĻVIDEMES BIOSFĒRAS REZERVĀTA JŪRAS PIEKRASTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS PLĀNS

2012 - 2020

LATVIJAS DABAS FONDS

2011

SATURS

SATURS	2
LIETOTO TERMINU SKAIDROJUMS	5
IEVADS	7
1. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES RAKSTUROJUMS	8
1.1. Ziemeļvidzemes piekrastes vispārīgs raksturojums	8
1.2. Ziemeļvidzemes piekrastes dabas un kultūras vērtības	8
1.3. Ziemeļvidzemes piekrastes aizsardzības vēsture un izmantošanas ierobežojumi	11
2. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA NOZARES RAKSTUROJUMS	15
2.1. Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma vēsture	15
2.2. Tūristu piesaistes Ziemeļvidzemes piekrastē	16
2.3. Tūrisma pakalpojumi	28
2.4. Tūrisma mārketinga aktivitātes	30
2.5. tūrisma pieprasījums	31
2.6. Tūrisma attīstībā iesaistītās puses	32
2.7. Tūrisma attīstību ietekmējošie plānošanas dokumenti	33
2.8. Nozīmīgākie tūrisma attīstības projekti	34
3. ZIEMEĻVIDZEMES IEKRASTES KĀ TŪRISMA GALAMĒRĶA IZVĒRTĒJUMS	37
3.1. Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma galamērķa raksturojums	37
3.2. Tūrisma nozīme ziemeļvidzemes piekrastes sociālekonomiskajā attīstībā	38
3.3. Tūrisma ietekme uz sabiedrību	46
3.4. Tūrisma ietekmes uz dabas resursiem	47
3.5. Ziemeļvidzemes piekrastes pieejamība	50
3.6. Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma/rekreācijas zonējums	54
3.7. Tūrisma nozares stipro, vājo pušu, iespēju un draudu analīze	58
3.8. Ziemeļvidzemes Tūrisma piedāvājuma salīdzinošā analīze	59
4. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA	61
4.1. Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma attīstības vīzija	61
4.2. Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma attīstības mērķi	63
4.3. Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma attīstības uzdevumi	64
4.4. Priekšlikumi tūrisma produktu daudzveidības, kvalitātes un konkurētspējas palielināšanai	78
4.5. Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma monitoringa vadlīnijas	80
5. PRIEKŠLIKUMI VIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS PLĀNA IEVIEŠANAI UN TŪRISMA PĀRVALDES EFEKTIVITĀTES PAAUGSTINĀŠANAI	84
IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN AVOTU SARAKSTS	86

ATTĒĻU, DIAGRAMMU UN TABULU SARAKSTS

ATTĒĻS NR. 1. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES NOVIETOJUMS ZIEMEĻVIDZEMES BIOSFĒRAS REZERVĀTĀ UN LATVIJĀ

ATTĒĻS NR. 2. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO DABAS TERITORIJU ZONĒJUMS

ATTĒĻS NR. 3. TŪRISTU PIESAISTES ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

ATTĒĻS NR. 4. SALACGRĪVAS TIC APKALPOTO KLIENTU SKAITS

ATTĒĻS NR. 5. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISTMA GALAMĒRĶA ROBEŽAS

ATTĒĻS NR. 6. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA/REKREĀCIJAS AREĀLI

ATTĒĻS NR. 7. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA RESURSU DALĪJUMS

ATTĒĻS NR. 8. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA/REKREĀCIJAS AREĀLI UN U RAKSTUROJUMS

ATTĒĻS NR. 9. NOZĪMĪGĀKO ANTROPOGĒNO IETEKĻU POSMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

ATTĒĻS NR. 10. KĀPU BIOTOPU IZPALTĪBA ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

ATTĒĻS NR. 11. IZPLATĪTĀKĀS ANTROPOGĒNĀS IETEKĻES ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

ATTĒĻS NR. 12. FESTIVĀLA "POSITIVUS" APMEKLĒTĀJU AKTIVITĀŠU INTERESES SALACGRĪVĀ UN TĀS APKĀRTNĒ

ATTĒĻS NR. 13. FESTIVĀLA "POSITIVUS" APMEKLĒTĀJU PLĀNOTIE TĒRIŅI FESTIVĀLA LAIKĀ

ATTĒĻS NR. 14. POTENCIĀLĀ TŪRISMA INFRASTRUKTŪRA ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

ATTĒĻS NR. 15. PUBLISKI PIEEJAMIE AUTOSTĀVLAUKUMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

ATTĒĻS NR. 16. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES PIEEJAMĪBA

TABULA NR. 1. TŪRISMA RESURSI UN TŪRISTU PIESAISTES ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

TABULA NR. 2. NOZĪMĪGĀKO ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA RESURSU/OBJEKTU PIEMĒROTĪBA APMEKLĒTĀJU UZŅEMŠANAI

TABULA NR. 3. APMEKLĒTĀJU SKAITS AINAŽU UN LIEPUPES MUZEJOS

TABULA NR. 4. NAKTSMĪTŅU SKAITS ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

TABULA NR. 5. GULTASVIETU SKAITS ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

TABULA NR. 6. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES PĀRVALDĒ UN APSAIMNIEKOŠAN IESAISTĪTĀS PUSES

TABULA NR. 7. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA/REKREĀCIJAS AREĀLI UN TO RAKSTUROJUMS

TABULA NR. 8. EKONOMISKI AKTĪVO STATISTIKAS VIENĪBU SKAITS SALACGRĪVAS NOVADĀ 2008., 2009. GADĀ

TABULA NR. 9. TŪRISMA INFRASTRUKTŪRAS IZVEIDES IZDEVUMI (INVESTĪCIJAS, 2005.GADA CENĀS) (1.PIEMĒRS)

TABULA NR. 10. TŪRISMA INFRASTRUKTŪRAS IZVEIDES IZDEVUMI (2.PIEMĒRS)

TABULA NR. 11. TŪRISTU IZDEVUMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TERITORIJĀ (3.PIEMĒRS)

TABULA NR. 12. TŪRISTU IZDEVUMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TERITORIJĀ (4.PIEMĒRS)

TABULA NR. 13. TŪRISTU IZDEVUMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TERITORIJĀ (5.PIEMĒRS)

TABULA NR. 14. PASĀKUMA ORGANIZĒŠANAS IZDEVUMI (6.PIEMĒRS)

TABULA NR. 15. STIPRO UN VĀJO PUŠU IZVĒRTĒJUMS ATTIECĪBĀ PRET KONKURENTIEM

TABULA NR. 16. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS UZDEVUMI

TABULA NR. 17. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA MONITORINGA VEIDI

SAĪSINĀJUMU UN PIENEMTO APZĪMĒJUMU SARAKSTS

AĢO	Aizsargājams ģeoloģisks piemineklis
AJT	Aizsargājamā jūras teritorija
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
DL	Dabas liegums
DP	Dabas parks
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DUS	Degvielas uzpildes stacija
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
KP	Kultūras piemineklis
ĪADT	Īpaši aizsargājama dabas teritorija
LDF	Latvijas dabas fonds
LLTA	Latvijas Lauku tūrisma asociācija
LUBF	Latvijas Universitātes bioloģijas fakultāte
MK	Ministru kabinets
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
RVP	Reģionālā vides pārvalde
SND	Salacgrīvas novada dome
SVID	Stipro, vājo pušu, iespēju un draudu analīze
TIC	Tūrisma informācijas centrs
VA	Vidzemes augstskola
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VIDM	Vides ministrija
VVD	Valsts vides dienests
ZA	Zemes apsaimniekotājs
ZĪ	Zemes īpašnieks
ZBR	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts

LIETOTO TERMINU SKAIDROJUMS

Aktīvais tūrisms	Tūrisma veids, kurā tūrists visas nepieciešamās darbības veic pats. Aktīvā tūrisma veidi – kājnieku tūrisms, ūdens tūrisms, velotūrists, pārgājieni ar slēpēm, pārgājieni ar zirgiem u. c. formas vai to kombinācijas
Biotops	Dabiska vai cilvēka ietekmē veidojusies teritorija ar tikai tai raksturīgiem nedzīvās dabas apstākļiem un dzīvās dabas – mikroorganismu, sēņu, augu un dzīvnieku kopumu un to savstarpējo mijiedarbību
Dabas pieminekļi	Atsevišķi vai savrupi dabas veidojumi – aizsargājami koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiski un ģeomorfoloģiski dabas objekti un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība
Dabas taka	Kājāmgājējiem domāta marķēta un/vai ar citiem infrastruktūras elementiem aprīkota taka dabā, kuras mērķis ir iepazīstināt ar teritorijas dabas (nereti arī – kultūras) objektiem un veicināt vides un apkārtējās teritorijas izziņu
Dabas tūrisms	Tūrisma veids, kura mērķis ir izzināt dabu, apskatīt raksturīgas ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglītoties dabas aizsardzības jautājumos
Ilgspējīgs tūrisms	Tāds tūrisms (kā nozare), vai tādas ar tūrisma saistītas aktivitātes un rīcības (t.sk. tūrisma produkts), kas negatīvi neietekmē dabas resursus un dabas vidi kopumā, rada ekonomisku labumu valstij un attiecīgajam reģionam un ieguvēji tiešā un netiešā veidā no tā ir tūrisma uzņēmēji un vietējie iedzīvotāji
Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas	Ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā un tiek izveidotas, saudzētas un apsaimniekotas ar nolūku aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību, nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību, kā arī saglabāt sabiedrības atpūtai (t.sk. tūrismam), izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas. Nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas liegumi, aizsargājamo ainavu apvidi, dabas pieminekļi u. c.
Kultūras pieminekļi	Kultūrvēsturiskā mantojuma daļa — kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojami personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kam ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kā saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm. [Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 1992]
Kultūras tūrisms	Tūrisma veids, kura galvenais mērķis ir iepazīšanās ar kultūrvēsturisko mantojumu un ievērojamām vietām;
Monitorings	Sistemātiski un regulāri tūrisma nozarē iesaistīto resursu stāvokļa novērojumi (gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi), kas nepieciešami ar tūrisma, dabas resursu aizsardzību un teritorijas apsaimniekošanu saistītu pasākumu efektīvākai plānošanai un īstenošanai ilgtermiņā.
Natura 2000 vietas	Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kuru galvenais izveides mērķis ir Eiropā retu un apdraudētu augu un dzīvnieku sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzība
Parauglaukums	Ar konkrētām robežām dabā iezīmēta relatīvi maza teritorija (kvadrants), kurā ilgtermiņā tiek sekots līdzī daudzādām izmaiņām (sugu, ģeoloģiskām, citām), kuru cēlonis var būt cilvēks, dabiski procesi, abi iepriekš minētie faktori u.c.
Rekreācija	Indivīda fizisko, garīgo un emocionālo spēju atjaunošana brīvajā laikā, sabiedriski atzītas un organizētas darbības. Rekreācijas galvenās funkcijas ir dziednieciskā, izglītojošā un sporta funkcija.
Tūrisma aģentūra	Tūrisma uzņēmējs, kas pilda starpnieka funkcijas starp klientiem un tūrisma operatoriem vai citiem pakalpojumu sniedzējiem.
Tūrisma ietekme	Tūrisma attīstības ietekmē radušās izmaiņas tūrisma vietas dabas, kultūras, sociālajā un ekonomiskajā vidē
Tūrisma infrastruktūra	Tūrisma nozares un ar to saistīto citu nozaru (transporta, tirdzniecības, sakaru, kultūras, veselības aizsardzības u.tml.) pakalpojumu kopums, kas nodrošina tūrisma nozares darbību.
Tūrisma operators	Tūrisma uzņēmējs, kas izstrādā un pārdod kompleksus tūrisma pakalpojumus.
Tūristu piesaiste	Tūristu piesaistes ir dabas un cilvēka radīto faktoru un norišu kopums, kas piesaista tūristu intereses un rada vēlmi apmeklēt konkrēto vietu.

Tūrisma produkts	Jebkura prece, maksas vai bezmaksas pakalpojums, produkcija, cilvēka radītās bagātības, vērtības un apstākļi vai to kopums, kam piemīt reāla patēriņa vērtība, un kurus tūrisma un citu tautsaimniecības nozaru uzņēmumi un organizācijas ražo, izveido vai pielāgo tūristu interešu vai vajadzību apmierināšanai.
Tūrisma resursi	Dabas un cilvēka veidotu faktoru un norišu kopums, kas veido pamatu tūristu piesaistu veidošanai (tūrisma resursi, kas tiek iekļauti tūrisma produktā, kļūst par tūristu piesaisti).
Tūrists	Fiziskā persona, kura ceļo ārpus savas pastāvīgās dzīvesvietas ne ilgāk kā vienu gadu, uzturas sabiedriskā vai privātā mājvietā ne mazāk kā vienu nakti un apmeklētajā vietā neveic algotu darbu.
Vides kapacitāte	Vides fiziskā ietilpība, spēja „uzņemt” noteiktu cilvēku skaitu noteiktā laika posmā, nezaudējot savu sākotnējo kvalitāti

IEVADS

Baltijas jūras un Rīgas līča piekraste dabas apstākļu, vēsturiskās attīstības un saimnieciskās izmantošanas ziņā atšķiras no iekšzemes teritorijām. Tā ir jūras un sauszemes mijiedarbības josla, kurā saskaras piekrastes iedzīvotāju, atpūtnieku, attīstības un dabas aizsardzības intereses. Baltijas jūra un tās piekraste ir Latvijas bagātība, kuras apsaimniekošana prasa īpašu uzmanību, lai šo dabas un kultūras vērtību saglabātu nākošām paaudzēm.

Lielākā Vidzemes piekrastes daļa ir ietverta Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā (ZBR). Tas ir izveidots, lai veicinātu ainavu, ekosistēmu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu, ilgtspējīgu attīstību, vides izglītību, pētniecību un monitoringu, kas saistīts ar dabas aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības jautājumiem. Tam piešķirtais UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” statuss norāda, ka šī ir izcila dabas un kultūras teritorija, kurā attīstība ir zinātniski pamatota un noris saskaņā ar iedzīvotāju, dabas aizsardzības un kultūras mantojuma saglabāšanas interesēm. Ka tā ir vieta, kur ilgtspējīgas attīstības principi tiek ievēroti visās jomās, arī tūrismā.

Ar ilgtspējīgu tūrismu saprotama jebkura tūrisma attīstības vai darbības forma, kas balstās uz trim savstarpēji līdzsvarotiem elementiem: ekonomiku, cilvēkiem un vidi. Tas neapdraud dabas un kultūras vērtības, sniedz finansiālu labumu teritorijas ekonomikai un uzlabo vietējo iedzīvotāju dzīves apstākļus. Tūrisma apsaimniekošanas plāns var kalpot kā viens no instrumentiem ilgtspējīga tūrisma attīstības nodrošināšanai.

Tūrisma attīstības plāns ir dokuments, kurā analizētas teritorijas tūrisma attīstības iespējas, meklēti risinājumi to izmantošanai un ilgtspējīga tūrisma attīstības problēmu novēršanai.

Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma attīstības plānā ir ietverts piekrastes tūrisma nozares raksturojums, analizēta tūrisma ietekme uz dabas resursiem, vietējo sabiedrību un ekonomiku, izvirzīti attīstības mērķi, izstrādāts rīcības plāns, sagatavotas tirgvedības un tūrisma monitoringa vadlīnijas. Tas ir izstrādāts Latvijas Lauku tūrisma asociācijas „Lauku ceļotājs” un Latvijas Dabas fonda (LDF) realizētā Eiropas Ekonomiskās zonas un Norvēģijas finanšu instrumenta finansēta projekta „Ilgtspējīga dabas resursu izmantošana un apsaimniekošana Natura 2000 teritorijās – populāros un potenciālos tūrisma galamērķos” ietvaros. Plāna izstrādē piedalījās LDF, LLTA „Lauku ceļotājs”, Vidzemes Augstskolas un Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) speciālisti – Aiga Petkēvica (plāna redaktore), Andris Klepers (mārketinga stratēģija), Arta Krūze (ekonomiskie aprēķini), Solvita Kukanovska (situācijas raksturojums), Juris Smaļinskis (tūrisma ietekme uz dabas resursiem, monitoringa vadlīnijas), Daiga Brakmane (sabiedrisko attiecību koordinatore) un Baiba Strazdiņa (projekta koordinatore).

Taču plāns nav tikai dažu cilvēku redzējums. Tā izstrādes procesā divu gadu garumā iesaistījās arī citi DAP, Salacgrīvas pašvaldības un tūrisma informācijas centru (TIC) darbinieki, tūrisma uzņēmēji, vietējie iedzīvotāji un citi interesenti, kas norādīja uz tūrisma attīstības problēmām, meklēja tām risinājumus, domāja par neizmantotām iespējām un nākotnes perspektīvām. Teritorijas apsekošanas un plāna izstrādes ietvaros organizēto sanāksmju, semināru un interviju laikā tika noteiktas Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma nozares stiprās un vājās puses, attīstības problēmas un nākotnes perspektīvas. Plānošanas sanāksmju laikā tika izstrādāta tūrisma attīstības vīzija, mērķi, uzdevumi un noteikti to potenciālie izpildītāji. Kopumā plāna izstrādes pasākumos iesaistījās 43 uzņēmēji, DAP, pašvaldības un tūrisma informācijas centru darbinieki. Bez tam 88 uzņēmēji, iedzīvotāji un teritorijas apsaimniekotāji savu skatījumu par teritorijas attīstības iespējām un problēmām izklāstīja interviju laikā. Lai noskaidrotu ceļotāju viedokli par parka tūrisma piedāvājumu, tika aptaujāti 156 ceļotāji.

1. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES RAKSTUROJUMS

1.1. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

ATTĒLS NR. 1. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES NOVIETOJUMS
ZIEMEĻVIDZEMES BIOSFĒRAS REZERVĀTĀ UN LATVIJĀ

Par Ziemeļvidzemes piekrasti šī plāna kontekstā tiek dēvēts šaurš, garš Rīgas līča dienvidaustrumu piekrastes posms no Ainažiem līdz Saulkrastiem. Iekšzemes virzienā tā robežu nosaka *Via Baltica* autoceļš ar tam piegulošo mežu, lauku un apdzīvotu vietu joslu.

Ziemeļvidzemes piekrastes teritorijā ir ietvertas divas pilsētas (Salacgrīva un Ainaži), vairāki ciemi (Kuiviži, Vecsalaca, Svētciems, Ķurmragciems, Tūja, Jelgavkrasti, Liepupe, Tūjas muiža, Mustkalni, Dunte, Kursiši u. c.), viensētas, meži, pļavas un lauki starp tām. Kopumā Ziemeļvidzemes piekrastie aizņem ~400 km² platību. Pēc aptuvenām aplēsēm, galamērķi dzīvo ne vairāk kā 8000 iedzīvotāju. Tā kā galamērķa robežas nesakrīt ar pašvaldību administratīvajām robežām, precīzu galamērķa iedzīvotāju skaitu ir sarežģīti noteikt.

Administratīvi lielākā Ziemeļvidzemes piekrastes daļa atrodas Salacgrīvas novadā un tikai pats galamērķa dienvidu gals – Limbažu novadā (1. attēls).

Ziemeļvidzemes piekrastes centrālā un ziemeļu daļa (no Varzām Skultes pagastā līdz Igaunijas robežai) ir ietverta Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā. Piekrastes posmiem ar lielāko dabas aizsardzības vērtību – Randu pļavām (piekrastes posms no Kuivižiem līdz Ainažu ostai), Vidzemes akmeņainajai jūrmalai (piekrastes posms no Tūjas līdz Melekiem), kā arī Salacas ielejai – ir piešķirts dabas lieguma vai dabas parka un Eiropas Savienības (ES) aizsargājamās dabas teritorijas – *Natura 2000* vietas statuss. Rīgas līča seklūdens daļai no Gaujas ietekas līdz Mustkalniem, no Tūjas ziemeļiem līdz Vitrupes ietekai un no Krišupītes ietekas līdz Igaunijas robežai piešķirts aizsargājamās jūras teritorijas statuss.

1.2. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES DABAS UN KULTŪRAS VĒRTĪBAS

Baltijas jūras un Rīgas līča piekraste dabas apstākļu, vēsturiskās attīstības un saimnieciskās izmantošanas ziņā atšķiras no iekšzemes teritorijām. Tā ir jūras un sauszemes mijiedarbības josla, kurā saskaras piekrastes iedzīvotāju, atpūtnieku, novadu attīstības un dabas aizsardzības intereses. Garie nepārveidotas piekrastes posmi piesaista gan dabas pētnieku, gan Latvijas iedzīvotāju un ārvalstu viesu uzmanību. Baltijas jūra un tās piekraste ir Latvijas bagātība, kuras apsaimniekošana prasa īpašu uzmanību, lai šo dabas un kultūras vērtību saglabātu nākošām paaudzēm.

Lielākā Vidzemes piekrastes daļa ir ietverta Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, kas ir vienīgā šāda veida teritorija Latvijā un viena no 564 teritorijām pasaulē, kas iekļauta Apvienoto Nāciju Organizācijas UNESCO programmas globālajā biosfēras rezervātu tīklā „Cilvēks un biosfēra” (*Man and the Biosphere*)¹. Tradicionāli biosfēras rezervāti ir vietas, kur tiek izmantotas inovatīvas vai jau aizmirstas tradicionālās saimniekošanas metodes, demonstrēta veiksmīgā pieredze un popularizēta videi draudzīga saimniekošana. Vieta, kuras iedzīvotāji ir informēti, zinoši un spējīgi izmantot labākās zināmās saimniekošanas metodes un paņēmienus. Lai to panāktu, jau daudzus gadus DAP darbinieki rūpējas par iedzīvotāju vides izglītību, iesaista tos vides izpētes un dabas vērtību apsaimniekošanas aktivitātēs, kā arī sniedz atbalstu videi draudzīgas lauksaimniecības un mežsaimniecības prakses ieviešanai, ekotūrisma attīstībai un tradicionālo amatu saglabāšanai.

Ziemeļvidzemes piekrastei ir raksturīga liela dabas dažādība. Salīdzinoši īsā piekrastes posmā atrodas gandrīz visu Latvijā iespējamo tipu pludmales un kāpas, daudzveidīgi jūrmalas zālāji, plaši meži, gleznaini

¹ UNESCO programmas interneta vietne www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/

stāvkrausti, seklas lagūnas, lielu un mazu upju grīvas, kā arī ievērojami dabas pieminekļi – dižkoki, atsegumi, dižakmeņi, akmeņu salas un sēkļi. Piekrastes ainavā nozīmīgu vietu ieņem bākas, ostu pilsētas, zvejnieku ciemi un sētas, kur dzīvo cilvēki, kuri jau gadsimtiem piekopj ar jūru saistītas tradīcijas.

Viens no skaistākajiem Vidzemes piekrastes posmiem atrodas starp Tūju un Melekiem. Tā aizsardzības nodrošināšanai 1957. gadā tika izveidots dabas liegums „Vidzemes akmeņainā jūrmala” (tolaik ar citu nosaukumu un mazākā platībā). Lieguma teritorijā ietverti vienīgie smilšakmens atsegumi Baltijas jūras krastā, stāvkrausti, smilšainas un akmeņainas pludmales, akmeņu lauki, jūrakmeņi, dižakmeņi, kāpas, nelieli, bet daudzveidīgi zālāji, parkveida pļavas, veci, mežsaimnieciskās darbības maz skarti skujkoku un lapu koku meži, kas veido piemērotas dzīves vietas daudzām Latvijā un ES aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām. Apliecinot tā starptautisko dabas aizsardzības nozīmi, dabas liegumam piešķirts arī ES aizsargājamas dabas teritorijas *Natura 2000* vietas statuss¹.

Daudzu citviet retu augu un dzīvnieku sugu aizsardzībai īpaši nozīmīgas ir Randu pļavas, kas aizņem vislielāko piejūras pļavu platību Latvijā. Salīdzinoši nelielā teritorijā sastopami gandrīz visi Latvijas piekrastes biotopi un gandrīz trešā daļa no visiem Latvijas augiem. Tādas sugas kā Makenzija grīslis, sīkais pameldrs un zemā mīkstpiene citviet Latvijā līdz šim nav konstatētas. Randu pļavu maz pieejamās pludmales ir viena no retajām vietām Eiropā, kur dabiskā vidē vēl dzīvo smilšu krupis. Pļavas, niedrāji, seklās lagūnas, kāpas un smilšu sēres ir daudzu putnu ligzdošanas vieta un atpūtas vieta ikgadējās migrācijas un spalvu maiņas laikā. Valsts aizsardzībā Randu pļavas atrodas kopš 1962. gada. Tā kā daudzas lieguma dabas vērtības ir retas un aizsargājamās ne tikai Latvijā, bet arī Eiropā, tam piešķirts arī *Natura 2000* vietas un ES nozīmes putniem nozīmīgas vietas statuss².

Daudzviet Vidzemes piekrastē Rīgas jūras līča gultni veido oļainas un akmeņainas gruntis, laukakmeņu vaļņi, sēkļi un akmeņu krāvumi. Biezās jūraszāļu un aļģu audzes sniedz patvērumu gliemenēm, vēzīšiem un citiem sīkiem jūras organismiem, kas noder par barību bridējputniem un nirējputniem. Tās ir arī nozīmīgas nārsta vietas daudzām jūras ūdeņos nārstojošām zivīm. Rifu aizsardzības nodrošināšanai jūras seklūdens daļām no Ainažiem līdz Krišupītes ietekai un no Vitrupes ietekas līdz Tūjai piešķirts īpaši aizsargājamas jūras teritorijas (AJT) statuss³.

Vidzemes piekrasti šķērso viens no nozīmīgākajiem putnu migrācijas ceļiem Eiropā. Divas reizes gadā Krievijas ziemeļos, Skandināvijā un Baltijā ligzdojošie gājputni šķērso tūkstošiem kilometru, lai nonāktu to ziemošanas vietās Eiropā vai Āfrikā. Dažas putnu sugas Vidzemes piekrastes ūdeņos piestāj, lai atpūstos garo pārlidojumu laikā. Citām Vidzemes piekraste ir ceļojuma galamērķis. Pavasaros īsāku vai garāku laiku Rīgas jūras līča seklajos ūdeņos uzturas tūkstošiem kākuļu, pīļu, zosu, gulbju, kaiju, šņibīšu, tilbīšu, kuitalu un citu putnu. Noslēgtās pludmalēs un smilšu sērēs ligzdo zīriņi, jūras žagatas, upes un smilšu tārtiņi. Vasaras beigās netraucētos piekrastes posmos pulcējas lieli gaigalu bari. Siltās ziemās, kad Rīgas līci nesedz vienlaidus ledus sega, no ledus brīvajās zonās ziemo gārgales, gauras, kākuļi, melnās un tumšās pīles, sudrabkaijas un ķīri. Līča dienvidaustrumos ik pavasari pulcējas lieli gārgaļu un mazo ķīru bari⁴. To atpūtas un barošanās vietu aizsardzības nodrošināšanai arī selgai uz dienvidrietumiem no Tūjas ir piešķirts AJT statuss³.

Viena no Baltijas jūras bagātībām ir tās zivju populācija. Rīgas līča ūdeņos mīt lieli reņģu un brētliņu bari. Tā ir mājvieta lucīšiem, butēm un sīgām, kā arī pieaugušiem lašiem, taimiņiem, zandartiem, vimbām un nēģiem. Piekrastes ūdeņos mīt arī asari, raudas, plauži un citas saldūdens zivis, kas pielāgojušās dzīvei viegli iesāļajos ūdeņos.

Gandrīz visas piekrastes garumā paralēli jūras krastam stiepjas mežu josla. Piekrastes meži veido dabisku barjeru, kas pasargā sauszemi no jūras ietekmes – kavē smilšu pārpūšanos, ceļojošo kāpu veidošanos un mazina krasta noskalošanos. Šie meži jau izsenis ir saudzēti un maz ietekmēti, tādēļ tiem raksturīgas pat 200 gadus vecas priedes, dažāda vecuma un dobumaini koki, sausokņi un kritālas, kas sniedz piemērotas dzīves vietas daudzām augu un dzīvnieku sugām, kuras spēj izdzīvot tikai šādos apstākļos. Ziemeļvidzemes piekrastes mežu daudzveidību palielina melnalkšņu, ošu un ozolu meži upīšu ielejās, kā arī parkveida pļavas un savdabīgie platlapju meži mālainākās pamatkrasta vietās.

Lielākā Ziemeļvidzemes upe ir Salaca. Tā ir viena no nozīmīgākajām lašu nārsta vietām visā Baltijas jūras sateces baseinā. Uz nārstu te atgriežas piecpadsmitā daļa no visiem dabiski dzimušajiem Baltijas lašiem, kā arī taimiņi, zandarti, vimbas un nēģi. Nozīmīgas ceļotājzivju nārsta vietas atrodas arī Svētupē,

¹ Dabas lieguma “Vidzemes akmeņainā jūrmala” dabas aizsardzības plāns, 2004.-2014. ZBR administrācija, 2004.

² Dabas lieguma “Randu pļavas” dabas aizsardzības plāns, 2005.-2014. BEF, 2005.

³ 05.01.2010. MK not. Nr. 17 „Noteikumi par aizsargājamām jūras teritorijām”.

⁴ Račinskis E. 2004. Eiropas Savienības nozīmes putniem nozīmīgās vietas Latvijā. Rīga, LOB.; Health M., Evans M. (eds.) 2000. Important bird areas in Europe: priority sites for conservation. Cambridge, BirdLife International.

Jaunupē, Vitrupē, Korģenē, Kurliņupē, Norēnupītē un citās mazajās upītēs, kurām raksturīgi dzidri un strauji ūdeņi. Upju atsegumi, nogāžu meži un pļavas ir daudzu augu un dzīvnieku dzīves vieta.

Liela Ziemeļvidzemes piekrastes vērtība ir tās dažādība. Ar īpaši gleznainu ainavu izceļas daudzie zemes rāgi, līči un atsegumi. Ķurmragi, Kutkājrags un Veczemju klintis jau kopš ceļošanas aktivizēšanās 19. gs. beigās kalpo par savdabīgu šā krasta posma vizītkarti. Vēsturiskā teritorijas izmantošana – zveja, lauksaimniecība, jūrnieceība un kuģu būve – ir noteikusi apdzīvoto vietu un viensētu izvietojumu. Vientuļīgi un skraji apdzīvoti piekrastes posmi te mijas ar vēsturisko viensētu rindām un blīvi apbūvētām mazpilsētām, veidojot jauktu mežu, lauku, viensētu, ciemu un mazpilsētu ainavu. Dinamiskā un mainīgā piekraste pēc katras lielākas vētras maina savu veidolu, ļaujot to atklāt ik reizi no jauna.

Bagāta ir arī Ziemeļvidzemes piekrastes vēsture. Ziemeļvidzeme ir sena lībiešu zeme. Kaut lībiešu valodā Vidzemes lībieši vairs nerunā, tās ietekme vēl dzirdama vecāko iedzīvotāju valodā. Arī daudzas apdzīvotās vietas vēl aizvien tiek sauktas lībiešu vārdos. Piekrastes ainavā vēl iezīmējas senie lībiešu pilskalni. Tālāk no jūras – senas svētvietas un apmetnes vietas.

Piekrastes iedzīvotāju dzīvē svarīga loma vienmēr ir bijusi jūrai. Tā ir iztikas un ienākumu avots, ceļš, kas savieno ar tuvākām un tālākām zemēm, kā arī vieta, kur atpūsties un atjaunoties. Arheoloģiskie izrakumi vēsta, ka piekrastes zvejnieki Baltijas jūras austrumu piekrastē zvejo jau vairāk nekā 5000 gadu. Ziņas par kuģošanas un tirdzniecības tradīcijām rodamas jau 13. gs. Īstu uzplaukumu Vidzemes piekraste piedzīvoja 19. gs. pēc dzimtbūšanas atcelšanas, kad viens no jaunlatviešu kustības izcilākajiem pārstāvjiem – Krišjānis Valdemārs – mudināja piekrastes iedzīvotājus sākt tālējū burinieku būvi un dibināt jūrskolas. Valdemāra aicinājums atrada dzirdīgas ausis, un Latvijas kuģniecībai sākās zelta laiki. Ainažos, Kuivižos, Salacgrīvā, Dzeņos, Ūķos, Lembužos, Duntē un citviet pie turīgu dzimtu mājām būvēja buriniekus un liellaivas. Kuģošanai nozīmīgās vietās cēla bākas. Ainažos, Salacgrīvā, Tūjā, Liepupē un citviet piekrastē tika ierīkotas jaunas un paplašinātas esošās ostas un kuģu steķi. Ainažos tika atvērta pirmā latviešu un igauņu jūrskola. Par tās veiksmīgo darbību liecina fakts, ka ik gadu skolu beidza 30 labi izglītoti tālbraucēji stūrmaņi un kapteiņi, kas darbu atrada arī pasaulē lielākajās kuģu kompānijās.

Ainaži un Salacgrīva no maziem zvejnieku ciematiņiem ir kļuvušas par rosīgām mazpilsētām ar Vidzemes piekrastei raksturīgo kuģošanas un zvejniecības tradīciju auru. Ainažu jūrskolas muzejs liecina par Ainažu jūrnieceības un kuģubūves vēsturi, akmeņu mols un stacijas ēka simbolizē tās seno tirdzniecības un transporta mezgla nozīmību, savukārt greznās koka ēkas un baznīca veido šarmanto mazpilsētas ainavu un liecina par Ainažnieku dzīvi 20. gs. sākumā. Savukārt Salacgrīva šobrīd ir nozīmīgs šīs piekrastes centrs, kurā jūrnieceībai, zvejniecībai, zivju pārstrādei un ar jūru saistītām tradīcijām vēl aizvien ir nozīmīga vieta. Salacgrīvā tiek attīstīta Salacgrīvas ostas infrastruktūra, zivju pārstrāde rūpnīcā „Brīvais vilnis” tiek ražoti zivju konservi, ir atjaunota Kuivižu osta, veikta pilsētas un pludmales labiekārtošana un rīkoti vērienīgi, ar jūru un zveju saistīti pasākumi.

Vidzemes piekrastes ciemi atšķiras no citiem Latvijas zvejniekciemiem. Daudzas šejienes dzimtas, prasmīgi saimniekojot, zvejojot, kuģojot un tirgojoties, bija kļuvušas turīgas un vienas no pirmajām varēja atļauties izpirkt no muižkungiem zemi un mājas. Gandrīz katrā mājā bija kāds kapteinis vai stūrmanis. Daudzi bija beiguši Ainažu jūrskolu. Gar veco jūras ceļu vēl šodien slejas lepnas kapteiņu, kuģu īpašnieku un lielsaimnieku mājas. Daudzām no tām to ārējais veidols ir saglabāts līdz mūsu dienām. Liela daļa no tām šodien tiek izmantotas kā vasaras mājas, tomēr pie dažām vēl redzamas zvejas laivas, kas liecina, ka šeit vēl aizvien tiek piekoptas gadsimtiem senās zvejas tradīcijas.

Neparasta Vidzemes piekrastes vērtība saistās ar Duntē muižu, kurā sešus gadus dzīvojis slavenais barons Minhauzens. Godinot slaveno novadnieku, 2005. gadā no jauna uzceltajā Duntē muižā tika ierīkots Minhauzena muzejs. Netālu no Duntē muižas atrodas Liepupes baznīca, mācītājmuiža, kur par mājskolotāju ir strādājis Garlībs Merķelis, un pilskalns, kas, iespējams, ir bijis Vidzemes lībiešu zemes – Metsepoles centrs.

Novērtējama Vidzemes piekrastes bagātība ir tās cilvēki, kuri ciena un glabā senču gudrības, amatu prasmes un piekrastes dabas un kultūras vērtības. Kultūras mantojuma saglabāšanā būtiska loma ir populāriem muzejiem, kas veic nozīmīgu darbu novada vēstures liecību apkopošanā un veicina kultūras dzīvi. Podniecības tradīcijas, koktēlnieku un kalēju prasmes turpinās amatnieku darbnīcās. Senās zvejniecības tradīcijas godā Salacgrīvas muzeja darbinieki un piekrastes zvejnieki, kuri vēl aizvien izmanto gadsimtiem senus zvejas paņēmienus, kā arī pašvaldības un kultūras namu darbinieki, rīkojot Jūras svētkus, Plostnieku svētkus un Nēģu dienas.

Piekrastes meži, jūrmalas pļavas, smilšainās kāpas un pludmale ir dabas bagātības, kas novērtētas un saudzētas arī piekrastes pašvaldībās. Cilvēki, kuri šeit dzīvo un saimnieko, apzinās, ka tikai saglabājot trauslo piekrastes vides kvalitāti, dabas daudzveidību un īpatnās ainavas, arī nākotnē tā saglabāsies kā pievilcīga, iedzīvotāju mīlēta saimniekošanas vieta un apmeklētāju iecienīta atpūtas vieta. Salacgrīvas novads ir vieta, kas ir soli priekšā citām pašvaldībām. Jau šobrīd te izmanto saules, vēja, zemes un jūras

ūdens siltuma enerģiju un enerģiju taupošas tehnoloģijas. Nākotnē dabas un vides aizsardzībai, sabiedrības izglītošanai, videi draudzīgu transporta līdzekļu, ekoloģisko tehnoloģiju un alternatīvo enerģiju izmantošanai, kā arī energoresursu taupībai plānots pievērst vēl lielāku vērību. Lai to veicinātu, Salacgrīvas pašvaldība ir parakstījusi deklarāciju, kurā novads ir pasludināts par „Zaļo novadu”, akcentējot, ka šī ir vieta, kur attīstība noris saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principiem¹.

1.3. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRĀSTES AIZSARDZĪBAS VĒSTURE UN IZMANTOŠANAS IEROBEŽOJUMI

Piekrastes aizsardzībai Latvijā ir senas tradīcijas. Pasākumi Baltijas jūras un Rīgas līču kāpu piekrastes garumā tika noteikti 320 un vietām pat 510 m plata aizsargjosla, kurā sargāti esošie un stādīti jauni koki, veikta mehāniska kāpu nostiprināšana, ierobežota pļaušana, ganīšana un ugunsgrāmu kurināšana. Tie bija centieni apturēt plūstošās jeb „ceļojošās” kāpas, kuras bija aktivizējušās pēc kuģu būvju un pilsētu celtniecību vajadzībām intensīvi izcirstiem piekrastes mežiem. Cīņa ar plūstošajām smiltīm ilga teju 150 gadus, tā kā atsevišķos apvidos stādījumi atkal un atkal iznīka un smilšu plūšana turpinājās. Bija vajadzīgs vairāku paaudžu darbs, lai likvidētu postu, kādu bija izraisījis vieglprātīgā piekrastes mežu izcirstāna. To laiku vēsturiskās liecības, atsevišķu vietu smilšainie lauki, vētru laikā izskalotie ceļi un krasta kāpai pietuvojušās mājas mudina domāt par piekrastes aizsardzības un saudzīgas apsaimniekošanas nepieciešamību arī mūsdienās.

Šobrīd traušo piekrasti sargā „Aizsargjoslu likums”², kurš nosaka vismaz 150 m platu krasta kāpu aizsargjoslu pilsētu un ciemu teritorijās, vismaz 300 m platu kāpu aizsargjoslu lauku teritorijās, jūras aizsargjoslu, kas ietver pludmali un jūras seklūdens daļu līdz 10 m dziļumam, kā arī ierobežotas saimnieciskās darbības pašvaldību plānojumā noteiktajā platumā. To uzdevums ir samazināt piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabāt meža aizsargfunkcijas, novērst erozijas procesu attīstību, aizsargāt piekrastes ainavas, nodrošināt piekrastes dabas, tūrisma un rekreāciju resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Aizsargjoslu likums nosaka, ka, saskaņojot ar Reģionālo Vides pārvaldi (RVP), krasta kāpu aizsargjoslā ārpus pilsētu un ciemu robežām drīkst veikt esošo ēku un būvju renovāciju, restaurāciju vai rekonstrukciju, kā arī pie esošajām ēkām būvēt palīgēkas. Rekonstruējot esošās dzīvojamās ēkas, kuru platība ir mazāka par 150 m², rekonstrukcijas laikā to platību var palielināt līdz minētajam lielumam. Pilsētu teritorijās būvniecība tiek veikta, saskaņojot ar RVP un pašvaldības plānojumā. Ciemu teritorijās – vietās, kur bijusi iepriekšējā apbūve, saskaņojot ar RVP un pašvaldības plānojumā. Papildus, saskaņojot ar RVP, likums ļauj veikt mehānisko transportlīdzekļu stāvlaukumu un glābšanas staciju, tiem nepieciešamo pievedceļu un teritorijas labiekārtošanai nepieciešamo maz ēku būvniecību, ja tas nav pretrunā ar pašvaldības plānojumā. Meža zemes transformācija krasta kāpu aizsargjoslā atļauta tikai ar ikreizēju Ministru Kabineta (MK) rīkojumu, un galvenā cirte atļauta tikai īpašos, likumā atrunātos gadījumos. Visā piekrastes aizsargjoslā, tai skaitā ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, ārpus pilsētām un ciemiem vietās, kur to pieļauj pašvaldības teritorijas plānojums, uz viena zemes īpašuma atļauts izvietot vienu viensētu ar palīgēkām, viesnīcu un tai līdzīga lietojuma ēku, tūrismam nepieciešamo skatu torni, infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvi. Dalot zemes īpašumus, jauno zemes īpašumu vienlaidu platības šajās teritorijās nevar būt mazākas par 3 ha. Dabas liegumu „Randu pļavas” un „Vidzemes akmeņainā jūrmala” teritorijā, kas atrodas krasta kāpu aizsargjoslā, jauni zemes īpašumi izveidojami vienlaidu platībās, kas nav mazākas par 10 ha. Pilsētu un ciemu teritorijās jaunveidojamo zemes īpašumu platību un apbūves nosacījumi ir noteikti teritorijas plānojumā.

Saskaņā ar likumu piekrastes zemes īpašniekiem, apsaimniekotājiem un apmeklētājiem pludmalei un 20 m platai tauvas joslai ir jābūt brīvi pieejamai, taču jāievēro, ka krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē ir aizliegts bojāt vai iznīcināt dabisko kāpu zemsedzi, pārveidot kāpu reljefu, novietot dzīvojamās piekaves, pagaidu un saliekamās būves (izņemot pludmales labiekārtošanas elementus). Ar mehāniskiem transportlīdzekļiem drīkst pārvietoties tikai pa ceļiem (ja vien pārvietošanās nav saistīta ar šo teritoriju apsaimniekošanu). Ugunsgrāmus tajā drīkst kurināt tikai šim nolūkam ierīkotās vietās vai pagalmos. Telšu celšana ārpus īpaši norādītām vietām ir jāsaņemas ar zemes īpašnieku. Sporta, izklaides vai atpūtas pasākumu rīkošanas ieceres jāsaņemas ar pašvaldību un DAP. Atbildību par pludmales pieejamības nodrošināšanu un gājēju ceļu ierīkošanas organizēšanu likums uzliek pašvaldībām. Tām ir jāpārbauda pašvaldības teritorijas plānojumā noteikt īpašuma tiesību aprobežojumus par labu sabiedrības iespējai piekļūt pludmalei arī bez nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišanas. Savukārt zemes īpašniekiem ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību, ja tādi radušies aprobežojuma noteikšanas dēļ.

¹ Salacgrīvas novada interneta vietne www.salacgriva.lv

² 05.02.1997. “Aizsargjoslu likums” ar grozījumiem līdz 16.12.2000.

Piekrastes posms no Varzām līdz Igaunijas robežai ir iekļauts ZBR teritorijā. Tas ir izveidots, lai veicinātu ainavu, ekosistēmu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu, degradēto ekosistēmu atjaunošanu, ilgtspējīgu attīstību, vides izglītību, pētniecību un monitoringu, kas saistīts ar dabas aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības jautājumiem. Tam piešķirtais UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” statuss norāda, ka šī ir izcila dabas un kultūras teritorija, kurā attīstība ir zinātniski pamatota un noris saskaņā ar iedzīvotāju, dabas aizsardzības un kultūras mantojuma saglabāšanas interesēm. Ka tā ir vieta, kur ilgtspējīgas attīstības principi tiek ievēroti visās jomās, arī tūrismā. Biosfēras rezervāta statuss sniedz priekšrocības turpmākajai attīstībai. Taču vienlaikus tā ir arī atbildība, misija un pienākums saglabāt tās identitāti, vides kvalitāti, dabas un kultūras mantojumu ilgtermiņā.

Atbilstoši biosfēras rezervātu koncepcijai Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā ir noteiktas trīs funkcionālās zonas – dabas lieguma, ainavu aizsardzības un neitrālā. Katrai no tām ir savi uzdevumi un apsaimniekošanas noteikumi, kas jāņem vērā, plānojot teritorijas apsaimniekošanu un attīstību¹.

Visa ZBR piekraste ārpus pilsētu robežām ir ietverta biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā. Tās galvenais uzdevums ir reģionam raksturīgo ainavu, tūrisma un atpūtas resursu saglabāšana. Tomēr ainavu aizsardzība tajās ir atstāta pašvaldību kompetencē un likums liek sargāt tikai tās ainaviski vērtīgās teritorijas, ainaviskos ceļus un skatu punktus, kuri norādīti pašvaldību teritoriju plānojumos. Papildus ainavu aizsardzības zonā, tātad – visā Ziemeļvidzemes piekrastē – ārpus pilsētu teritorijām, ir aizliegts nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem pa meža un lauksaimniecības zemēm (ja vien pārvietošanās nav saistīta ar šo vietu apsaimniekošanu), ierīkot atkritumu poligonus, dedzināt sauso zāli, virsājus, niedrājus un meža zemsedzi. Lai ierīkotu dabas tūrisma un izziņas infrastruktūru un uzstādītu vēja elektrostaciju, ir nepieciešams saskaņojums no DAP. Ainažu un Salacgrīvas pilsētu teritorijās ir noteikta biosfēras rezervāta neitrālā zona. Lai neierobežotu to attīstības iespējas, ZBR statuss tajās neuzliek papildu ierobežojumus. Pilsētu teritorijās saimnieciskā darbība pakļaujas tādiem pat nosacījumiem kā ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām².

Vidzemes piekrastes posmiem ar lielāko dabas aizsardzības nozīmi (piekrastes posmiem no Tūjas līdz Melekiem (Vidzemes akmeņainajai jūrmalai) un no Kuivižiem līdz Ainažu ostai (Randu pļavām), kā arī Salacas ielejai) papildus ir piešķirts Latvijas īpaši aizsargājamas teritorijas – dabas parka vai dabas lieguma – statuss. Katrai no tām ir savs zonējums un savi izmantošanas noteikumi³, tomēr vispārējie principi ir līdzīgi. Uz Vidzemes piekrastes dabas liegumiem un Salacas ielejas dabas parku attiecas tie ierobežojumi, kas attiecas uz ZBR ainavu aizsardzības zonu. Papildus dabas liegumu un dabas parka teritorijās nav ļauts veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju, iegūt derīgos izrakteņus, ārpus pagalmiem un neitrālajām zonām – kurināt ugunsurus. Organizēt publiskus pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku, un uzstādīt vēja ģeneratorus ārpus neitrālajām zonām drīkst tikai pēc saskaņojuma ar DAP.

Stingrākie aizsardzības un izmantošanas noteikumi piemēroti atsevišķiem dabas lieguma „Vidzemes akmeņainā jūrmala” meža nogabaliem, kuri ietverti regulējamā režīma zonā (2. attēls). Tajos ļauts vienīgi pārvietoties pa ceļiem un takām, lasīt ogas un sēnes, uzturēt esošos ceļus, saskaņojot ar DAP – ierīkot izziņas infrastruktūru un organizēt ar dabas tūrisma saistītas aktivitātes. Randu pļavu zālāji, kāpas, lagūnas, jūras seklūdens daļa un bioloģiski vērtīgie mitro mežu nogabali, Vidzemes akmeņainās jūrmalas meži, kā arī īpaši aizsargājami meža nogabali Salacas ielejā ir ietverti dabas lieguma zonā. Galvenie ierobežojumi tajā saistās ar galvenās un rekonstruktīvās cirtes aizliegumu un kopšanas cirtes, kā arī nokaltušu un kritušu koku izvākšanas ierobežojumiem. Zemes transformāciju, saskaņojot ar DAP, tajā ļauts veikt vienīgi ceļu un inženierbūvju rekonstrukcijai un tūrisma infrastruktūras ierīkošanai. Rekreatīvajai piemērotākajiem mežu nogabaliem Randu pļavu liegumā un lielākajā Salacas dabas parka daļā ir noteikta dabas parka zona. Galvenie ierobežojumi tajā saistās ar kailcirtes un rekonstruktīvās cirtes aizliegumu un kopšanas cirtes ierobežojumiem. Vidzemes akmeņainās jūrmalas nemeža zemes un nelieli meža nogabali starp tām ir iekļauti dabas lieguma ainavu aizsardzības zonā. Tajā aizliegts veikt meža zemes transformāciju un jebkādas darbības, kas būtiski pārveido teritorijai raksturīgo ainavu. Dabas liegumos un dabas parkos ietvertajās ciemu un pilsētu daļās, kā arī Randu pļavās ietvertajās viensētās ir noteikta neitrālā zona. Uz tām attiecas vienīgi vispārējie īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) izmantošanas ierobežojumi, kas minēti iepriekš.

Aizsargājamās jūras teritorijas ir izveidotas nesēn⁴. To aizsardzībā un apsaimniekošanā vēl nav izveidojušās tradīcijas. AJT statuss neietekmē līdzšinējās saimnieciskās darbības to teritorijās, t. sk.

¹ 11.12.1997. likums “Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” ar grozījumiem līdz 07.04.2011.

² 19.04.2011. MK not. Nr. 353 „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

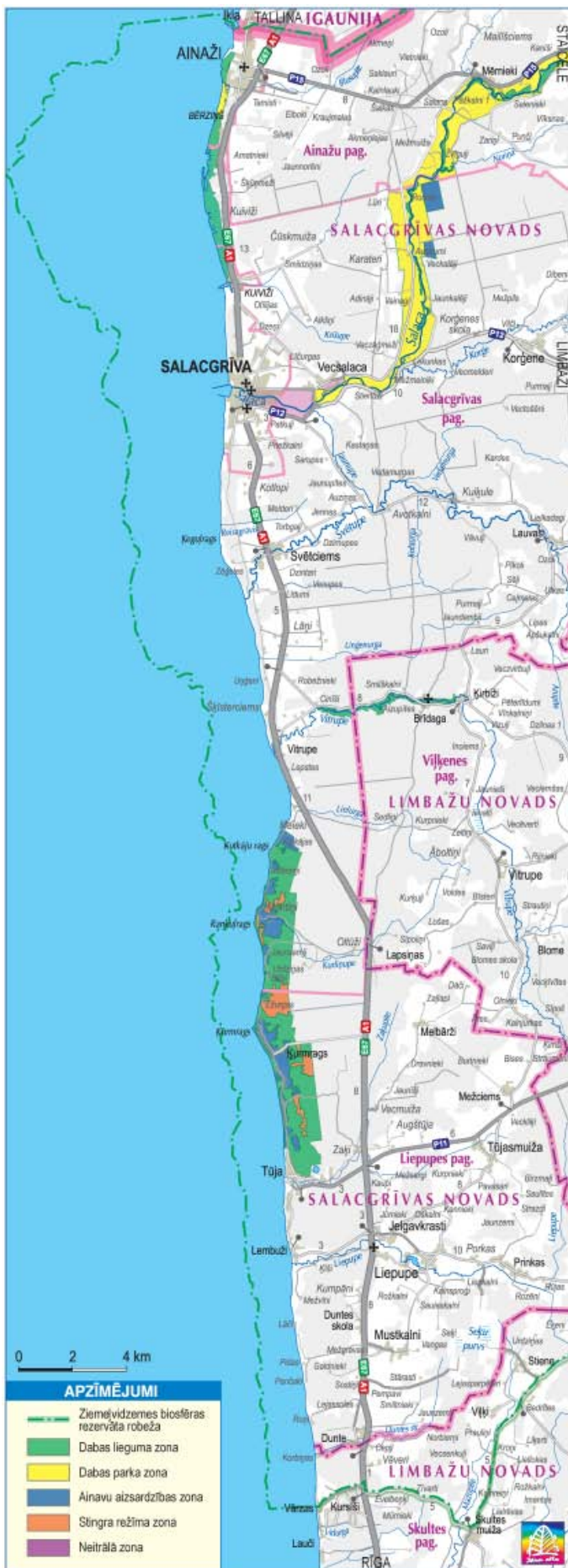
³ 07.07.2008. MK not. Nr. 512 „Dabas lieguma „Vidzemes akmeņainā jūrmala” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” ar 25.06.2009. grozījumiem, 10.02.2009. MK not. Nr.124 „Dabas lieguma „Randu pļavas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un 10.03.2009. MK not. Nr. 228 „Dabas parka „Salacas ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

⁴ 05.01.2010. MK not. Nr. 17 „Noteikumi par aizsargājamām jūras teritorijām”.

zvejniecību. Turklāt, lai neietekmētu esošo ostu darbību, tūrisma un piekrastes pašvaldību attīstību, ostu akvatorijās, to ārējos reidos, grunts novietnēs jūrā, kuģu ceļos un nepārtrauktā joslā gar piekrasti, AJT ir noteiktas neitrālās zonas. Jūras akvatorija daļām piešķirtais AJT statuss vairāk ir vērst uz nākotni. Uzsākot jaunus projektus un attīstības plānus, būs nepieciešams izvērtēt, vai tie neapdraud dabas vērtības, kuru aizsardzības nodrošināšanai šīs teritorijas ir izveidotas.

Lai veicinātu atbilstošu ĪADT aizsardzību un apsaimniekošanu dabas liegumiem "Vidzemes akmeņainā jūrmala", "Randu pļavas" un dabas parkam "Salacas ieleja" ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni¹. Tajos identificētas nozīmīgākās dabas liegumu un dabas parku vērtības un nepieciešamās darbības to aizsardzības nodrošināšanai. Tā kā Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma attīstība lielā mērā balstās uz dabas resursu izmantošanu, to aizsardzība un atbilstoša apsaimniekošana ir arī tūrisma attīstības interesēs. Katrs saglabātais dabiskās piekrastes kvadrātmeters, katra ar blīvu apbūvi nepārveidotā ainava arī nākotnē būs vērtība, kas priecēs gan zemes īpašniekus un apsaimniekotājus, gan atpūtniekus un ceļotājus.

¹ Dabas lieguma „Randu pļavas” dabas aizsardzības plāns 2005.–2014. gadam (BEF, 2005.), Dabas lieguma „Vidzemes akmeņainā jūrmala” dabas aizsardzības plānā 2004.–2014. gadam (ZBR administrācija, 2004), Dabas parka „Salacas ieleja” dabas aizsardzības plānā 2005.–2019. gadam (BEF, 2005).

ATTĒLS NR. 2. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO DABAS TERITORIJU ZONĒJUMS

Ziemeļvidzemes piekrastes dabas un kultūras pieminekļu izmantošanas kārtība detalizēti uzskaitīta šādos normatīvajos aktos:

- 05.02.1997. "Aizsargjoslu likums" ar grozījumiem līdz 16.12.2000;
 - 11.12.1997. likums "Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu" ar grozījumiem līdz 07.04.2011;
 - 19.04.2011. MK not. Nr. 353 „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
 - 07.07.2008. MK not. Nr. 512 „Dabas lieguma „Vidzemes akmeņainā jūrmala” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” ar 25.06.2009. grozījumiem;
 - 10.02.2009. MK not. Nr.124 „Dabas lieguma „Randu pļavas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
 - 10.03.2009. MK not. Nr. 228 „Dabas parka „Salacas ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
 - 05.01.2010. MK not. Nr. 17 „Noteikumi par aizsargājamām jūras teritorijām”.
- Ieteikumi Ziemeļvidzemes piekrastes dabas un kultūras vērtību apsaimniekošanai noteikti:
- Dabas lieguma „Randu pļavas” dabas aizsardzības plānā 2005.–2014. gadam (BEF, 2005);
 - Dabas lieguma „Vidzemes akmeņainā jūrmala” dabas aizsardzības plānā 2004.–2014. gadam (ZBR administrācija, 2004);
 - Dabas parka „Salacas ieleja” dabas aizsardzības plānā 2005.–2019. gadam (BEF, 2005);
 - Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavekoloģiskajā plānā (SIA ELLE);
 - Pludmales un primāro kāpu aizsardzības plānā (LU BF, 2000).

2. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA NOZARES RAKSTUROJUMS

2.1. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA VĒSTURE

Pirmās ar tūrismu saistītās norises mūsdienu izpratnē Vidzemes piekrastē datējamas ar 19. gs., kad Svētciema, Vecsalacas, Duntēs, Lāņu, Ainažu un Liepupes muižās viesojās aristokrātiski viesi, muižnieki cēla vasaras mājas un izveidoja peldvietas.

20. gs. 30. gados Latvijas apceļošanas veicināšana bija viens no valsts tūrisma politikas mērķiem. Tika apmācīti un sagatavoti tūristu pavadoni un aģenti, kā arī uzsākta kampaņa „Apceļo dzimto zemi”. Vietējais tūrisms piedzīvoja uzplaukumu. Par tūristu galamērķiem kļuva ainaviskākās Latvijas vietas, tajā skaitā Ziemeļvidzemes piekraste. Lielāka vērība tika pievērsta arī Ziemeļvidzemes piejūras mazpilsētiņu „jaukumu un dabas dotumu reklamēšanai”. Kā vēsta 1936. gada 15. maija „Limbažu Vēstnesis”: „... Salacgrīvas jūrmala ir ideāla atpūtas vieta katram klusuma un miera cienītājam.” Tas, ka ļaužu te nebija daudz, kļuva par tās priekšrocību. Ar dzelzceļa līnijas Rīga–Rūjiena atklāšanu 1934. gadā šeit arvien vairāk ieradās Rīgas inteliģence, kas vēlējās atpūsties klusumā. 1936. gadā 31. jūlija Limbažu avīze vēsta: „... Siltās dienās pludmalē bija samērā liels ļaužu pieplūdums, kas gribēja smelties spēkus ziemei. Kāpās visas bedrītes bija pilnas cilvēkiem. Salacgrīvas jūrmalu iecienījuši īstas atpūtas un klusuma cienītāji.” 1938. gada 15. jūlija avīzē var lasīt: „... Sevišķi katru ceļotāju iepriecina Salacgrīvas jūrmala ar balto loču torni un skaistajām peldes vietām. Tāpat ļoti jauki ir pastaigas ceļi, kas vijas aiz kapsētas uz Ainažu pusi, kas ir kā krāšņā parka aleja. Arī Salacas krasti dod skaistu pastaigas vietu.” Par ceļotāju klātbūtni liecina arī 1939. gada 16. jūlija raksts, kurā pausta neapmierinātība, ka pilsētas dome nerūpējās par pienācīgu Salacas pilskalna apsaimniekošanu: „... Pilsētu un tās apkārtni apmeklē tūristi, kas ar šādu senvietas nonicināšanu ļoti nemierā. Daudzi tūristi arī aizrādījuši, ka nevēloties tādu vietu apmeklēt, iekams tā nebūs savesta agrāko laiku stāvoklī.”¹

Ainažos tajā laikā darbojās divas viesnīcas. Viena no tām bija Kīca viesnīca un krogs, kurā varēja ieturēt maltīti un pārnakšņot. Krogu izmantoja gan garāmbraucošie ceļinieki, gan zemnieki un tirgotāji, kuri sestdienās brauca uz tirgu, gan Ainažu ostas un gateru strādnieki un jūrskolnieki. Viesnīcniekam piederēja arī pāris vaļņi (zirga vilkti rati ar jumta pārsegu), kas pārvadāja pasažierus no ostas un pasažieru vilciena uz viesnīcu. Ainažu stacijā darbojās bufete, kas vakaros bijusi pilna ar cilvēkiem. Ceļotāji apmesties varēja arī Ainažu kultūras biedrībā, Salacgrīvas pamatskolā, Dzeņos un Veckalējos. Salacgrīvā Pērnavas ielā 1 ceļiniekiem izdeva istabas. Jelgavkrastos darbojās traktieris. Iepretim Lāņu muižai Rīgas–Pērnavas ceļa malā darbojies krogs un viesnīciņa „Vadloms”, kur krāvēji, zvejnieki un ceļinieki varējuši pārļaut nakti, kārtoti darījumi un līgti strādnieki, krāvēji un zvejnieki vada zvejai. Papildus, vasarniekiem tika izīrētas istabas Salacgrīvas un Ainažu pilsētu un piejūras ciemu mājās².

Straujo tūrisma attīstību pārtrauca Otrais pasaules karš. Taču jau 20. gadsimta 50. gadu beigās atpūta kļuva par masveida parādību. Visas Padomju Savienības teritorijā plānveidīgi tika izstrādāti ceļojumu un ekskursiju maršruti, celtas tūristu bāzes un kempingi. Auto maģistrāles tuvuma dēļ Vidzemes piekrastes meži aktīvi tika izmantoti meža velšu vākšanai. Daudzviet, arī Kursīšos, Jaunkursīšos un Tūjā, tika ierīkotas mazdārziņu kolonijas.

1981.–1982. gadā veiktajā Dabas aizsardzības laboratorijas pētījumā minēts, ka jūlija mēnesī, kad atpūtnieku plūsma sasniedz kulmināciju, posmā no Igaunijas robežas līdz Saulkrastiem vienlaicīgi reģistrēto atpūtnieku skaits sasniedz 150 cilvēkus uz 1 ha. Šajos gados Vidzemes piekrastē darbojās 2 kempingi, 4 autotūristu apmetnes un 10 apmetnes kājniekiem un velosipēdistiem.

Pēc neatkarības atjaunošanas krasi samazinājās atpūtnieku skaits no bijušās Padomju Savienības. Daudzi objekti pārtrauca darbību, tika izsaimniekoti vai nojaukti. Tomēr daži veiksmīgi turpināja funkcionēt, reorganizējot piedāvājuma formu un pārbūvējot ēkas atbilstoši mūsdienu prasībām. Straujākā tūrisma uzņēmējdarbības attīstība notika laikā starp 2001. un 2005. gadu, kad, pateicoties finansiālā atbalsta pieejamībai, tika celtas jaunas viesu mājas un pilnveidots esošo tūrisma mītņu labiekārtojums. Šobrīd tūrisms ir kļuvis par atzītu uzņēmējdarbības sfēru.

1993. gada jūnijā Salacgrīvā darbu uzsāk Salacgrīvas novada tūrisma informācijas centrs – pirmais informācijas centrs Latvijā. 2005. gada 8. decembrī tiek atvērta Ainažu tūrisma informācijas centrs.

¹ Salacgrīva: Kūrorta vēsturiskā izcelsme. (2009–2010) Jūrmala: Latvijas kūrortpilsētu asociācija. Pieejams: <http://www.latvijaskurorti.lv/lat/salacgriva> [skatīts 2011. gada aprīlī].

² Sabiedrisko Lietu Ministrijas Tūrisma nodaļa. 1937. Tūristu apmetņu saraksts. Rīga, Latviju Kultūras spiestuve.

2.2. TŪRISTU PIESAISTES ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

Lai izvērtētu Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma piesaistu un resursu stāvokli un apzinātu to piemērotību izmantošanai tūrismā, 2009.–2010. g. tika veikta teritorijas apsekošana. Resursu analizē tika izmantoti arī iepriekšējo gadu teritorijas apsekojumu laikā iegūtie dati un vērojumi. Rezultāti atspoguļoti 1. tabulā.

TABULA NR. 1. TŪRISMA RESURSI UN TŪRISTU PIESAISTES ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

Jūras seklūdens daļa, piekrastes sēkļi, zemūdens rifi	Jūras seklūdens daļa, piekrastes sēkļi un rifi tūrismā šobrīd ir maz izmantoti. Salacgrīvā un Kuivižos darbojas jahtu ostas. Kuivižos ir ierīkots ērts jahtklubs, kurā pieejami visi kuģotājiem nepieciešamie pakalpojumi. Ik gadu Kuivižu ostā tiek rīkotas jūras burātāju sacensības, t. sk. Latvijas un Baltijas burāšanas čempionātu posmi, kas piesaista ne tikai burātājus, bet arī skatītājus. Gan Salacgrīvā, gan Kuivižos turpina darboties zvejas ostas un tiek attīstīta ar zveju saistīta infrastruktūra. Kuivižu ostā var vienoties par iespēju doties zvejniekiem līdz zvejā. Visā garajā piekrastē to vēl piedāvā tikai kempinga „Vējavas” un viesu nama „Svētupes” saimnieki. Salacgrīvā zinātājiem ir iespējams noīrēt ātrgaitas motorlaivu ar laivas stūrmani izbraucieniem jūrā, kā arī kanoe laivas un smailes īsiem izbraucieniem Salacas upes grīvā. Tuvākā jūras laivu noma darbojas Saulkrastos. Zināms potenciāls piemīt buru sporta, zemūdens niršanas un snorkelinga aktivitātēm.
Pludmales	Viena no lielākajām Ziemeļvidzemes piekrastes bagātībām ir tās pludmales. Kaut pētījumi par atpūtnieku skaitu, kas tās izmanto, līdz šim nav veikti, skaidrs, ka atpūta pludmalē ir viens no pieprasītākajiem Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma piedāvājumiem.
Labiekārtotās ziemeļdaļas pludmales	Ziemeļvidzemes piekrastes ziemeļdaļā atpūtnieku iecienītas ir labiekārtotās Salacgrīvas, Ainažu un Kuivižu pludmales. Tajās ierīkotas ērtas stāvvietas, laipas līdz pašam liedagam, atpūtas vietas, sporta spēļu un rotaļu laukumi. Salacgrīvas un Ainažu pilsētu pludmaļu stāvlaukumos uzstādītas atkritumu urnas, tualetes un informācijas stendi. Salacgrīvas Zvejnieku parka pludmales apmeklētājiem labierīcības, atkritumu urnas, telšu vietas un stāvlaukumi pieejami parka teritorijā. Kuivižu pludmales apmeklētājiem iespējams izmantot atpūtas kompleksa „Kapteiņu osta” pakalpojumus un telšu pilsētiņu. Salacgrīvas pilsētas pludmalē vasarās darbojas glābšanas stacija, uzstādītas pārgērbšanās kabīnes, tualetes un dušas, kas pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Kaut minētajās pludmalēs trūkst atsevišķi labiekārtojuma elementi (skat. 4.4. nodaļu), tās ir visatbilstošāk labiekārtotās un apsaimniekotās Ziemeļvidzemes pludmales. Jau tuvākā nākotnē Salacgrīvas pilsētas un Kuivižu pludmali plānots apsaimniekot atbilstoši „Zilā karoga” statusa prasībām.
Labiekārtotās vidusdaļas pludmales	Ziemeļvidzemes piekrastes vidusdaļā lielākā atpūtnieku daļa atpūtai izvēlas smilšainās un viegli pieejamās Muižuļu, Lepstes un Vitrupes pludmales <i>Via Baltica</i> autoceļa malā. Pie tām ir ierīkoti stāvlaukumi, atpūtas vietas, uzstādīti informācijas stendi un atkritumu urnas, taču trūkst kāpnes un laipas līdz liedagam. Arī uzstādīto tualetu skaits nav pietiekošs. Muižuļu pludmales stāvvietā vasarās darbojas kafējnīca. Agrākos gados apmeklētāju iecienīta bija arī Meleku pludmale, taču dēļ ieilgušajiem Meleku kempinga rekonstrukcijas darbiem, atpūtnieku skaits, kas izmanto šo pludmali, ir būtiski sarucis. Mazliet nostāk no <i>Via Baltica</i> atrodas Svētupes grīvas pludmale, līdz ar to, šo pludmali ir iecienījuši tie, kas meklē netraucētāku atpūtu. Atpūtniekiem tajā pieejams kempinga „Vējavas” un atpūtas kompleksa „Rakari” stāvvietas, naktsmītnes, telts vietas, atpūtas vietas, labierīcības, kafējnīcas un citi pakalpojumi. Savukārt Veczemju pludmali izvēlas tie atpūtnieki, kas atpūtu pludmalē vēlas apvienot ar Veczemju klinšu apskati un pikniku atpūtas vietā „Klintis” (skat. zemāk – Veczemju klintis). Nepieciešamie piekrastes vidusdaļas pludmaļu labiekārtojuma uzlabošanas darbi uzskaitīti plāna 3. nodaļā.
Labiekārtotās dienviddaļas pludmales	Ziemeļvidzemes dienviddaļā atpūtnieku iecienītas ir smilšainās Tūjas puses pludmales. Tā kā nejaušiem atpūtniekiem iespēja piekļūt Tūjas ciemata pludmalēm ir visai ierobežota (starp ciematu un pludmali atrodas māju rindas, esošās pieejas jūrai nav iezīmētas ar norādes zīmēm un to tuvumā trūkst automašīnu novietošanas iespēju), lielākā šīs puses atpūtnieku daļa atpūšas Tūjas apkārtnes kempingos – „Jūras Dzenis”, „Kriminalnieki”, „Grantiņi” un „Vasas”, kur ierīkotas stāvvietas, atpūtas vietas, tualetes un atkritumu urnas. „Jūras Dzeņa” un „Kriminalnieku” kempingos vasarās darbojas kafējnīcas. „Kriminalniekos” uzstādītas dušas un glābšanas stacijas. Jau tuvākajā laikā arī Kriminalnieku pludmali plānots apsaimniekot atbilstoši „Zilā karoga” statusam. Atpūtnieku iecienīta ir arī Lauču pludmale. Tā kā tā atrodas mazliet nostāk no <i>Via Baltica</i> , to ir iecienījuši tie, kas atpūtu pludmalē vēlas apvienot ar Lauču akmeņu apskati un atpūtu kempingā „Lauču akmeņi” (skat. zemāk – Lauču akmeņi). Nepieciešamie piekrastes dienviddaļas pludmaļu labiekārtojuma uzlabošanas darbi uzskaitīti plāna 3. nodaļā.

Citas pludmales	Pārējās Ziemeļvidzemes piekrastes pludmales ir nelielas, akmeņainas, grūtāk pieejamas vai mazāk labiekārtotas un piemērotas nelielam atpūtnieku skaitam. Taču arī daļā no tām būtu nepieciešams ierīkot kaut minimālu labiekārtojumu (piem., norādes un tualetes tuvākajā automašīnu novietošanas vietā).
Pamatiežu atsegumi	
Veczemju klintis	Viens no apmeklētāju iecienītākajiem Ziemeļvidzemes piekrastes apskates objektiem ir Veczemju klintis. Apmeklētāju ērtībām te ierīkotas kāpnes, laipas, atpūtas vietas un telts vietas. Atvēlēta vieta automašīnu novietošanai. Atsevišķās vietās, sargājot stāvkraustu no neapdomīgiem apmeklētājiem, uzstādītas barjeras. Vasarās darbojas veikaliņš. Klinšu tuvumā ierīkotās atpūtas un telšu vietas „Klintis” ir viens no labāk apsaimniekotajiem un gaumīgāk iekārtotajiem visā Vidzemes piekrastē. Tā atpūtas un ugunsкура vietas ir veidotas ar izdomu un informācijas stendi ļauj iepazīt ne tikai smilšakmens klinšu, bet arī mežainu jūrmalas kāpu un rifu dabas bagātības. Kaut atsevišķus to labiekārtojuma elementus nepieciešams atjaunot (skat. 4.4. nodaļu) un piebraucamais ceļš nav īsti piemērots lielajiem tūristu autobusiem, Veczemju klintis ir viens no labāk veidotajiem un apsaimniekotajiem Ziemeļvidzemes piekrastes dabas objektiem. Pēc kempinga “Klintis” apsaimniekotāju ziņām, gadā tās apmeklē ~60 000 apmeklētāju. Nacionālas nozīmes tūrisma objekts ar senu tūrisma vēsturi un stabilu vietu Latvijas tūrisma kartē.
Smilšakmens atsegums Tūjā	Iespaidīgs smilšakmens atsegums Tūjas ciemā (uz dienvidiem no Začupes ietekas). Labiekārtots ar noeju pie jūras. Ainavisks. Apskatei piemērots, taču nepietiekami izcelts Ziemeļvidzemes piekrastes dabas objekts.
Ežurgu klintis	Ievērojami atsegumi pie Ežurgu mājām, taču tie ir salīdzinoši grūti pieejami (piebraucamais ceļš daļēji ir jūras noskalots, privātpašumi) un nav labiekārtoti, tamdēļ to apskate iekļaujama vienīgi pārgājienu un jūras laivu maršrutos.
Zivtīņu atsegumi	Pēc 2005. gada orkāna iespaidīga smilšakmens atsegumu virkne izveidojās pie Zivtīņu mājām, taču arī šis atsegums ir salīdzinoši grūti pieejams (piebraucamais ceļš daļēji ir jūras noskalots, privātpašumi) un nav labiekārtots, līdz ar to, tūrisma tas būtu izmantojams vienīgi kā apskates objekts pārgājienu un jūras laivu maršrutos.
Laukakmeņi un to sakopojumi	
Vidzemes akmeņainā jūrmala	Īpaši ainavisks, daudzveidīgs un akmeņu kopām bagāts ir piekrastes posms starp Tūju un Dzeņiem. Kaut starp laukakmeņu pludmalēm var atrast nelielas smilšainas pludmalītes, šis piekrastes posms ir mazāk piemērots rekreatīviem mērķiem (sauļošanās un peldēšanās), toties mainīgā ainava ir kā radīta garām pastaigām, braucieniem ar velosipēdu vai laivu. Taču tā kā Vidzemes akmeņainās jūrmalas takas nav marķētas un labiekārtotas un laivošana jūrā vēl nav izveidojusies par populāru brīvā laika pavadīšanas veidu, tās lielākoties izmanto tikai pieredzējuši ceļotāji. Lai popularizētu aktīvās atpūtas iespējas Vidzemes akmeņainajā jūrmalā, LLTA “Lauku ceļotājs” ir izstrādājis vairākus pārgājienu, riteņbraucēju un laivošanas maršrutos, kurus popularizē gan savā interneta vietnē, gan tūrisma informācijas sniegšanas vietās (TIC, TIP un tūrisma izstādēs). Nacionālā līmenī atpazīstams tūrisma objekts, taču bez konkrētas piesaistes dabā – neviena no šo piekrastes posmu reprezentējošām vietām (Kutkājrags, Veczemju rags, Kurmrags u. c.) nav ērti pieejama, līdz ar to tās netiek izmantotas kā Vidzemes akmeņainās jūrmalas apskates vietas.
Lauču akmeņi	Viens no populārākajiem Ziemeļvidzemes piekrastes dabas objektiem. Tā kā tas ir viegli pieejams, iezīmēts ar pārdomātām norādēm un netālajā kempingā „Lauču akmens” ir iespējams novietot automašīnas, tā apskate iekļauta daudzos Vidzemes piekrastes apceļošanas maršrutos. Netālu atrodas arī izmēros mazākais Mazais Laučakmens, taču tā kā pie tā nav norādes, tad to atpazīst tikai zinātāji. Populārs reģionālas nozīmes apskates objekts.
Lielais Krauju jūrakmens	Viens no lielākajiem Latvijas dižakmeņiem un lielākais šobrīd zināmais jūrakmens. Pieejams tikai ar laivu, bet saskatāms arī no krasta. Piemērots iekļaušanai jūras laivu un pārgājienu maršrutos gar jūru.
Svētciema akmeņu saliņa	Izkliedētu laukakmeņu kopa piekrastes seklūdens. Līdz tuvākajiem akmeņiem var nokļūt brienot, līdz tālākajiem – ar laivu.
Akmeņu saliņa iepretim Krauju mājām	Lielākais virsūdens akmeņu sakopojums Ziemeļvidzemes piekrastē. Atrodas ~200 m attālumā no krasta iepretim Krauju mājām. Piemērots iekļaušanai jūras laivu un pārgājienu maršrutos gar jūru.

Zaķu akmens	Salīdzinoši liela izmēra laukakmens bijušajā Zaķu grants karjerā netālu no Zaķupītes un Griķu mājām. Nezinātājam nav viegli atrodams. Šobrīd nelabiekārtots un tūrismā maz izmantots dabas objekts ar attīstības potenciālu.
Muižuļu dižakmens	Septītais lielākais Latvijas dižakmens. Šobrīd nelabiekārtots un tūrismā maz izmantots apskates objekts ar salīdzinoši augstu tūrisma potenciālu.
Pļavas	
Randu pļavas	Savdabīgo Randu pļavu ainavu var iepazīt, izstaigājot Randu pļavu dabas taku, uzkāpjot putnu vērošanas tornī un izpētot pie torņa un stāvvietā uzstādītos informācijas stendus. Randu pļavu putnu vērošanas tornis gan konstrukcijas, gan putnu vērošanas iespēju ziņā ir viens no labākajiem Latvijā. No tā var labi pārskatīt gan piekrastes lagūnas, gan pludmali un jūru. Pie torņa uzstādīti informācijas stendi, kas vēsta par biežāk novērojamām putnu sugām. Ik gadu aprīlī un oktobrī Randu pļavās DAP rīko putnu dienas. To ietvaros ikvienam diplomēta putnu pētnieka klātienē ir iespējams izziņāt piekrastē sastopamo putnu sugu daudzveidību. Latvijas Ornitoloģijas biedrība ik gadu to iekļauj tās organizētajās putnu vērotāju sacensībās – „Torņu cīņas”, kuru ietvaros vairākas putnu vērotāju komandas no dažādiem Latvijas putnu vērošanas torņiem cenšas reģistrēt iespējami lielāku putnu skaitu. 2006. gadā „Torņu cīņu” laikā šeit novērotas 114 putnu sugas – absolūtais diennakts laikā Latvijā novēroto putnu sugu rekords. Randu pļavu taka, putnu tornis līdz ar tajā organizētajiem putnu vērošanas pasākumiem ir viens no nozīmīgākajiem dabas izziņas tūrisma objektiem Vidzemē.
Parkveida pļavas	Savdabīgās parkveida pļavas, kas vēl saglabājušās atsevišķās Ziemeļvidzemes piekrastes vietās (starp Ķurmragu un Tūju), tūrismā šobrīd netiek izmantotas. Tomēr atjaunojot pļavu apsaimniekošanu un veicot to labiekārtošanu, kāda no tām var kļūt par nozīmīgu dabas izziņas tūrisma vietu, kas daudzveidotu brīvā laika pavadīšanas iespējas Tūjas un tās apkārtnes kempingu viesiem.
Sausas pļavas	Šobrīd tūrismā neizmantots resurss. Arī tās ir piemērotas dabas izziņas taku ierīkošanai un izziņas tūrismam.
Meži	
Sausi priežu meži	Sauso priežu mežu iepazīšanai Salacgrīvas pilsētā ir ierīkota dabas taka, taču tās labiekārtojums laika gaitā ir nolietojies un šobrīd tā tikai daļēji kalpo par dabas izziņas objektu. Izglītojoši informācijas stendi ir uzstādīti Veczemju klinšu tuvumā – kempingā “Klintis”, kura atpūtas vietas ir ierīkotas bioloģiski vecu priežu mežu audzē. Piekrastes meža resursi izmantoti arī atpūtas vietās “Vasas” un kempingā “Vējavas”. Nākotnē priežu mežu izziņas potenciāls tūrisma piedāvājumā varētu būt izmantots daudz plašāk..
Mitrie meži	Piekrastes mitro mežu masīvi apskatāmi Minhauzena muzeja apkārtnē, kur ierīkota 4,5 km gara lokveida dabas taka no muzeja līdz jūrai. Takas malās ir ierīkotas atpūtas vietas un uzstādītas skulptūras. Populārs piekrastes tūrisma objekts ar potenciālu kāpināt tā dabas izziņas lomu. Vienīgais piekrastes dabas objekts, kurš pieejams par maksu. Pieejami gidu pakalpojumi.
Citi meži	Starp Salacgrīvu un Svētciemū meža teritorijā atrodas interesants Litorīnas jūras perioda kāpu vaļņu masīvs, kas ir svarīgs iepriekšējo Baltijas jūru stadiju liecinieks. Līdzīgi kāpu veidojumi ir sastopami tikai Rīgas jūras līča ziemeļrietumu krastā. Šobrīd neizmantots, bet potenciāls tūrisma resurss.
Upes	
Salaca	Ūdens tūristu, makšķernieku un dabas baudītāju iecienīta ir Salaca. Daudzus laivotājus vilina tās straujie, vietām pat krāčainie ūdeņi un gleznainie, stāviem smilšakmens atsegumiem rotātie krasti. Ne velti tā ir otra populārākā ūdens tūristu upe Vidzemē, kas laivot gribētājus saista gan pavasara straujūdeņos, gan vasaras mazūdens periodā. Salacgrīvas un lielākie Latvijas laivu nomas uzņēmumi nodrošina precīzus pakalpojumus, piedāvājot laivu nomu, transportu un maršrutā noderīgu informāciju. Ūdens tūristu ērtībām izstrādāti dažāda garuma ūdens tūrisma maršruti, kas piemēroti gan iesācējiem, gan jau pieredzējušiem braucējiem. Salacas laivu maršruti tiek reklamēti teju ikvienā upju laivošanai veltītā interneta vietnē. Kaut nepietiekamā skaitā, upes krastos ir ierīkotas atpūtas un apmetnes vietas, tomēr vairākas no tām ir nepietiekami labiekārtotas vai nepilnīgi apsaimniekotas. Ik gadu „Campo klubs” lietpratējus izaicina pārbaudīt spēkus nakts sacensībās „Salacas mauciens”. Upē tiek rīkoti arī vairāki Latvijas smaiļošanas un kanoe airēšanas čempionāta posmi, kas piesaista ne tikai sportistus, bet arī skatītājus. Dažādas laivošanas sacensības tiek rīkotas arī Salacgrīvas svētku laikā. Viens no nozīmīgākajiem Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma resursiem.

Svētupe	Svētupes lejtece (no Pāles vai Lauvām līdz Jaunupei, Salacai un Salacgrīvai vai Svētciemam (tikai augsta ūdens līmeņa apstākļos)) tiek izmantots kā sezonāls ūdens tūrisma resurss. Svētupes laivošanas iespēju popularizēšanai atsevišķi tās posmi ir iekļauti dažādu iniciatīvu ietvaros izstrādātos ūdens tūrisma maršrutos, kas tiek reklamēti ūdens tūrismam veltītos ceļvežos un interneta vietnēs (www.celotajs.lv , www.campo.laivas.lv , www.juraslaivas.lv u. c.). ~10 km pirms ietekas jūrā Svētupes krastos atrodas unikāla vieta ar izcilu kultūrvēsturisko nozīmi – Lībiešu upurāla. Alas apskati var papildināt ar Spoguļklints, Drūmās klints, vairāku dižozolu un svētozolu apskati. Vieta ar augstu kājnieku tūrisma potenciālu.
Vitrupe	Vitrupes lejtece (parasti – sākot no Ķirbižiem) tiek izmantota kā sezonāls ūdens tūrisma resurss. Ar ūdens tūrisma saistītās aktivitātes gan apgrūtina upē sakritušie un straumes sanestie koki, īpaši upes lejtecē. Līdz ar to, Vitrupes laivošanas maršruti ir piemēroti tikai ekstrēmās braukšanas piekritējiem. Atsevišķas entuziastu grupas ir veikušas upes tīrīšanas darbus, taču, lai Vitrupe kļūtu par iecienītu ūdens tūrisma vietu, tas būtu jā dara regulāri un katru gadu. ~6 km no ietekas jūrā – Ķirbižos – Vitrupes ielejā ir ierīkota meža izziņas taka. Nākotnē dabas izziņas takas iespējams ierīkot arī citos Vitrupes ielejas posmos.
Jaunupe	Mākslīgi veidotā Svētupes un Salacas satekupe, kura iekļauta Svētupes ūdens tūrisma maršrutos. Vienlaikus tā ir arī kultūrvēsturisks hidrotehnisko būvju mantojuma piemineklis un upes ekosistēmas kvalitātes uzlabošanas darbu demonstrāciju vieta DAP piedāvātās upes izziņas programmas ietvaros.
Citas upītes un strauti	Citas Ziemeļvidzemes piekrasti šķērsojošās upes un strauti ūdens tūrismā nav izmantojami. Lielākā daļa no tām neveido arī nepārvaramus šķēršļus kājniekiem, kas pārvietojas līdztekus jūras krastam. Taču to ielejas ir piemērotas dabas taku un pārgājienu maršrutu ierīkošanai. Šobrīd neizmantots resurss ar tūrisma potenciālu.
Makšķerēšana Ziemeļvidzemes piekrastes upēs	Daudzas no Ziemeļvidzemes piekrastes upēm ir lašupes un foreļupes. Vairāki tuvējo viesu namu saimnieki saviem viesiem tam atļautajos laikos piedāvā piedalīties foreļu makšķerēšanā. Papildu piedāvājumā – gidu pakalpojumi, transports, kā arī vimbu, sapalu, ālantu, raudu un citu zivju makšķerēšana Salacā, jūrā vai tuvākajos zivju dīķos. Atraktīva tūrisma piesaiste ir Salacas un Svētupes nēģu tači (skat. zemāk)
Ainava	
	Lai arī Ziemeļvidzemes piekraste ir viens no ainaviskākajiem Latvijas piekrastes posmiem (izteikti zemes ragi un līči, piejūras pļavas un niedrāji, stāvkrausti un pamatiežu atsegumi, smilšaini un akmeņaini liedagi, kāpas un laukakmeņu sakopojumi), ainavu var uzskatīt par faktiski neizmantotu tūrisma resursu. Atsevišķās vietās varētu izbūvēt ainavā iederīgus skatu torņus. Atraktīvus skatu torņus iespējams veidot bākās, kuras vairs nepilda savu sākotnējo funkciju. Ainaviskākās takas un ceļus var iekļaut dažādos tūrisma maršrutos u. tml.
Augu un dzīvnieku sugas	
	Neskatoties uz atsevišķiem veiksmīgiem dabas izziņas tūrisma piedāvājumiem (Randu pļavu putnu tornis un tanī organizētie pasākumi (skat. augstāk), piekrastes bioloģiskā daudzveidība ir nepilnīgi izmantots tūrisma resurss, jo trūkst ar dabas izziņu saistītu tūrisma piedāvājumu (dzīvnieku vērošana, putnu vērošanas tūres, kompleksi sēņošanas, zāļu tēju lasīšanas u. tml. piedāvājumi) no vietējo uzņēmēju puses.
Pilskalni	
Salacas pilskalns	Vizuāli iespaidīgākais no Ziemeļvidzemes piekrastes pilskalniem. Tas labi pārskatāms no Salacas kreisā krasta un tilta par Salacu Salacgrīvā. Pilskalna virsotnē ierīkota estrāde, kas ir viena no pilsētas svētku norises vietām, un uzstādītas šūpoles, kurām ir liela loma ikgadējo Lieldienu svinību laikā. Pilskalna nogāzē ierīkotas kāpnes. Pilskalna vēsturiskā nozīme izklāstīta informācijas stendā.

Liepupes pilskalns	Liepupes pilskalna reljefs ir mazāk izteiksmīgs. Iespaidīga ir vienīgi nepieejamā, pret Liepupi vērsta nogāze. Ceļotājiem, kuri pilskalnā ierodas no dienvidu puses, tā atrašanās vietu dabā palīdz noteikt uzstādītā norādes zīme. Šobrīd Liepupes pilskalnu nevar uzskatīt par ievērojamu apskates objektu, tomēr tā apskate var veiksmīgi papildināt kompleksos Liepupes vai visas Ziemeļvidzemes piekrastes vēstures iepazīšanas piedāvājumos. Kaut pilskalns nav labiekārtots, ar pašdarbības kolektīvu priekšnesumiem, zemnieku un amatnieku tirdziņiem un zaļumballi, tajā tiek ielīgoti Jāņi un svinēti pagasta svētki. Atsevišķos tūrisma informācijas materiālos tiek reklamēta Liepupes dabas taka, taču tās labiekārtojums laika gaitā ir izzudis, līdz ar to, tūrisma tā šobrīd ir maz izmantojama.
Pilsētas, to vēsturiskie centri un piekrastes apbūves elementi.	
Salacgrīva	<p>Nozīmīga Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma piesaiste. Atpūtniekiem, pilsētas viesiem un ceļotājiem, kuri dodas uz tālākiem galamērķiem Latvijas, Igaunijas vai Lietuvas virzienā tajā pieejamas labiekārtotākās šā krasta pludmales, plašs kultūras, izklaides un sporta pasākumu un tūrisma pakalpojumu klāsts (kafejnīcas, krodziņi, veikali, bankomāti, benzīntanki u. c.).</p> <p>Aizvien mērķtiecīgāk Salacgrīvā tiek akcentēta ar ostu, zveju un kuģniecību saistīta simbolika. No slēgtās ostas teritorijas uz promenādi pie jahtu ostas pārvietota Salacgrīvas bāka (skat. zemāk). No Salacas tilta un skatu laukuma pie Salacgrīvas bākas labi pārskatāma Salacgrīvas osta. Tiek attīstīta jahtu osta. Zinātājiem ir iespējams noīrēt ātrgaitas motorlaivu ar laivas stūrmani izbraucieniem jūrā, kā arī kanoe laivas un smailes īsiem izbraucieniem Salacas upes grīvā. Iepriekš vienojoties, nelielām grupām iespējams ielūkoties zivju pārstrādes kompleksa „Brīvais vilnis” ražošanas cehā (skat. zemāk).</p> <p>Senās piejūras mazpilsētas romantika vēl jūtama Rīgas ielā, Jūras ielā, Pērnavas ielā un ap Bocmaņa laukumu, kur saglabāts lielāks 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā celto ēku skaits. Tomēr pilsētas ainavā tās šobrīd nav iezīmētas un to vēsture izzināma, vien dodoties Salacgrīvas tūrisma informācijas centra organizētā ekskursijā.</p>
Ainaži	<p>Kādreiz varenā ostas pilsēta šobrīd ir klusa, mierīga un sakopta mazpilsēta – kā radīta rāmai atpūtai pie jūras. Viesnīca, veikaliņi, kafejnīcas, krodziņi, labiekārtoti, ainažnieku iecienīti parki, apsaimniekotās pludmales, informācijas stendi un norādes zīmes tikai vairo šo noskaņu.</p> <p>Ainažnieki pamatoti lepojas ar labi saglabātu vecpilsētu. Daudzas no 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā celtajām ēkām savu ārējo veidolu ir saglabājušas līdz mūsu dienām un liecina par Ainažu bagāto vēsturi. Ainažos tikpat kā nav tādu māju, kur kāds nebūtu saistīts ar jūras braukšanu. Par seno kapteiņu un kuģu īpašnieku dzimtu turību liecina Kīca viesnīcas krogs, Miķelsonu un Veides dzimtas nami, jo īpaši ar krāšņiem kokgriezumiem rotātā ēka, kuru dēvē par Veides pili. Par bijušā šaursliežu dzelzceļa Ainaži–Valmiera līniju liecina Ainažu stacijas māja. Par Ainažu ostas darbību – mols, kurš ir kļuvis par vienu no Ainažu simboliem (skat. zemāk), krasta bāka, kura vēl aizvien rāda ceļu jūras braucējiem, kā arī vētras noskalotās Ainažu ostas viļņlauža bākas virsdaļa, kura izstādīta netālu no Jūrskolas muzeja (skat. zemāk). Pašā pilsētas centrā slejas 19. gs. beigās celtā Sv. Arsēnija pareizticīgo baznīca, kurā dievkalpojumus notur arī Ainažu luterāņu draudze. Turpat netālu – 20. gs. sākumā celtais kultūras nams (nozīmīga vietējo tradīciju uzturēšanas vieta). Šobrīd lielākā daļa vēsturisko ēku ir apskatāmas no ārpuses. Izņēmums ir baznīca, kuras interjeru var aplūkot gan dievkalpojumu un garīgās mūzikas koncertu laikā, gan iepriekš vienojoties ar baznīcas uzraugu (skat. zemāk), kultūras nams, kurš visus šos gadus ir pulcējis radošos Ainažu ļaudis, kā arī Veides pils kalpu māja, kurā ierīkots Ainažu Jūrskolas muzejs (skat. zemāk). Pārējās vēsturiskās ēkas pilsētas ainavā nav iezīmētas un to nozīme izzināma, vien izstaigājot pilsētu tūrisma informācijas centra vai muzeja darbinieku pavadībā.</p> <p>Daudzas no Ainažu vēsturiskajām ēkām var uzskatīt par objektiem ar augstu tūrisma potenciālu. Veicot ēku restaurāciju, uzstādot norādes zīmes, sagatavojot saistošus ēku un to vēsturiskās nozīmes aprakstus, neizmantojamās ēkās ierīkojot kultūras iestādes vai pakalpojumu sniegšanas vietas, tās varētu kļūt par nozīmīgiem piekrastes tūrisma objektiem.</p>
Kuiviži	Pēdējo gadu laikā Kuivižu osta ir izveidota par nozīmīgāko jahtu ostu visā Vidzemes piekrastē. Ostā izbūvēta laivu un jahtu piestātne, slīps un viens no elegantākajiem Latvijas jahtklubiem, kur pieejamas visas kuģotājiem nepieciešamās ērtības. Ik gadu Kuivižu ostā tiek rīkotas jūras burātāju sacensības, t. sk. Latvijas un Baltijas burāšanas čempionātu posmi, kas piesaista arī skatītājus. Kuiviži ir arī šā krasta piekrastes zvejniecības centrs. Tajā turpina darboties zvejas osta un tiek attīstīta ar zveju saistīta infrastruktūra. Viena no retajām vietām Vidzemes piekrastē, kur tiek piedāvāta iespēja doties zvejniekiem līdz zvejā.

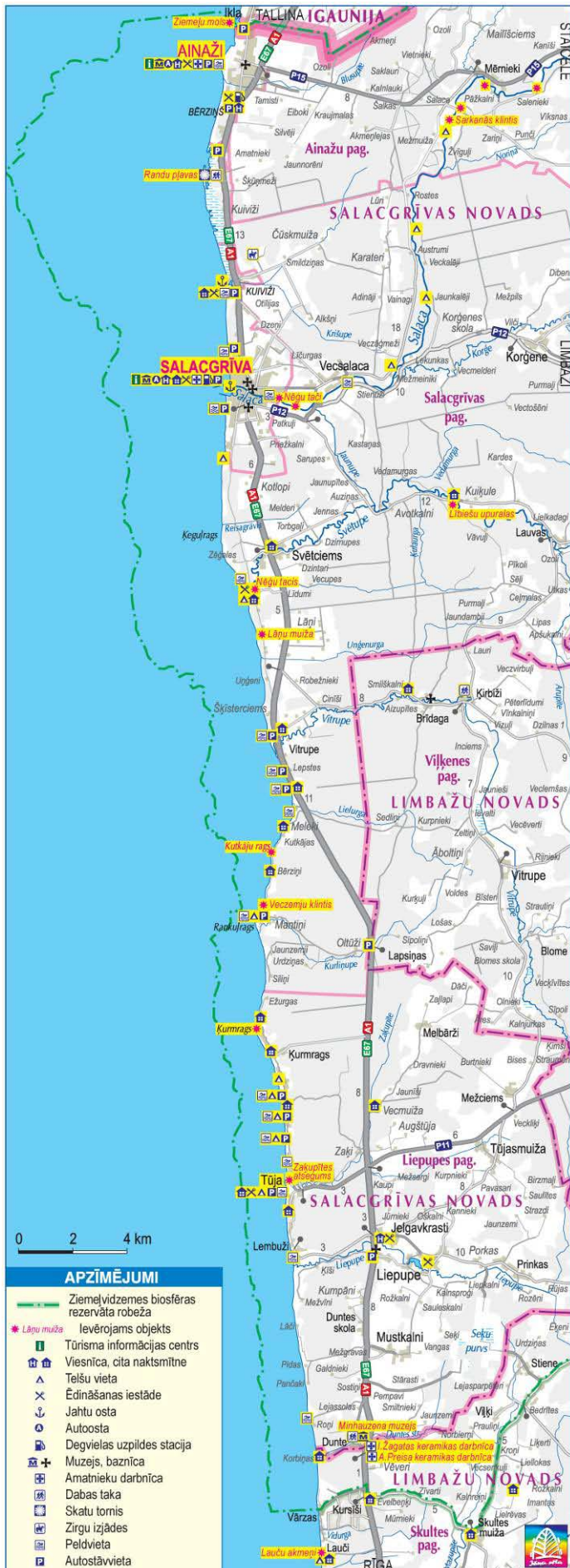
Tūja	Tūjā darbojas kafējnīca un veikaliņš. Pludmalē apskatāms atsegums un laivu steķa paliekas.
Vēsturiskie zvejnieku ciemi un kapteiņu mājas	Nozīmīga piekrastes ainavas daļa. Salīdzinoši daudz viensētu un to ēku ir vēsturiski–etnogrāfiski pieminekļi ar augstu izziņas un kultūras tūrisma potenciālu. Tomēr tā kā lielākā daļa no šīm ēkām atrodas privātīpašumos un tajās ir ierīkotas dzīvojamās vai vasaras mājas, to izmantošanas iespējas izziņas tūrismā ir minimālas. Apskatāmas, ejot pa veco jūras krasta ceļu (sk. zemāk).
Pasākumi	
Jūras svētki	To, ka Salacgrīva ir zvejnieku pilsēta, vislabāk var izjust Jūras svētkos, kas tiek svinēti jau kopš 1967. gada. Atraktīvas sacensības, koncerti, tirdziņi, zaļumballe un svētku uguņošana ik gadu pulcina vairāk nekā 8 000 apmeklētāju. Pateicoties veiksmīgai pasākuma organizācijai, nemainīgām tradīcijām un stabilam apmeklētāju pulkam, šie svētki ir nozīmīga vērtība ne tikai vietējā, bet arī Latvijas mērogā.
Festivāls “Positivus”	Klusā un mierīgā ostas pilsēta neticami rosīga kļūst jūlija vidū, kad Salacgrīvas Zvejnieku parkā notiek lielākais mūzikas festivāls Baltijā „Positivus”. Pēdējos gadus tas pulcē vairāk nekā 30 000 mūzikas cienītāju no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un tālākām ārvalstīm. Pozitīvās festivālu viesu atsauksmes ir lieliska reklāma ne tikai festivālam, bet arī Salacgrīvai un tās uzņēmējiem, kuri netieši iesaistās pasākuma organizēšanā vai nodrošina festivāla viesus ar tiem nepieciešamajiem pakalpojumiem – ēdināšanu, pārtikas produktu tirdzniecību, nakšņošanu u. c.
Ziemeļlivonijas festivāls	Ar Latvijas un Igaunijas mākslinieku koncertiem, brīvdabas tirdziņiem, radošām darbnīcām, sporta spēlēm un dažādām “viduslaiku izdarībām” augusta vidū ik gadu Ainažos un Hedemistē tiek rīkots starptautiskais Ziemeļlivonijas festivāls. Nozīmīgs Latvijas un Igaunijas pašvaldību sadarbībā veidots pasākums ar iespēju kāpināt tā tradīcijas un atpazīstamību.
Plostnieku svētki	Salaca ir plostnieku upe. Vēl 20. gs. 60. gados eksporta baļķi no Salacas upes baseina mežiem uz Salacgrīvas ostu tika pludināti. Salacgrīvā vēl dzīvo vīri, kas pieprot plostnieka amatu. Gādājot, lai šīs prasmes neiznīkst, ik maiju tiek svinēti Plostnieku svētki. To ietvaros Steliņos meistarū uzraudzībā tiek siets plosts un pieredzējuša plostnieka vadībā pludināts uz Salacgrīvu, kur sagaidīts ar koncertiem un suminājumiem. Ņemot vērā pasākuma atraktivitāti, arī šiem svētkiem ir potenciāls kļūt par nozīmīgu Vidzemes piekrastes tūrisma piesaisti.
Nēģu diena	Oktobrī, kad atpūtnieku ir kļuvis mazāk, salacgrīvieki un pilsētas viesi pulcējas Nēģu dienā. Tās ietvaros tiek rīkots nēģu gadatirgus, nēģu ēdienu degustācija un nēģu taču apskate. Pasākums ar iespēju kāpināt tā tradīcijas un atpazīstamību.
Citi svētki	Ar pilsētas uzņēmumu un pašdarbības kolektīvu gājienu, priekšnesumiem, sporta spēlēm, koncertiem un zaļumballi augustā tiek svinēti Salacgrīvas, Ainažu un Liepupes svētki. Pilsētnieku iecienītas ir tradicionālās Jāņu, Lieldienu, Vasarsvētku un bērnu svētku svinības. Kā jau pilsētā, kurā darbojas mūzikas, mākslas un sporta skolas, Salacgrīvā tiek rīkoti talantu konkursi, pašdarbības kolektīvu saieti, klasiskās un folkloras mūzikas un dzejas festivāli, kā arī dažādi sporta pasākumi. Kaut minētie pasākumi vairāk orientēti uz vietējiem iedzīvotājiem, tie daudzveido arī pilsētas viesu brīvā laika pavadīšanas iespējas un kalpo par atraktīvu tūrisma piedāvājuma papildinājumu.
Muižas	
Liepupes muiža	Viens no labāk saglabātajiem un pievilcīgākajiem piekrastes muižu kompleksiem. Līdz mūsdienām saglabātas liela daļa no muižas kompleksa ēkām, kas ļauj uztvert sākotnējo muižas apbūves ansambli. Šobrīd tiek veikta arhitektoniski izcilās muižas pils atjaunošana. Tajā plānots ierīkot nelielu viesnīcu un restorānu ar autentisku 18. gs. lauku muižas interjeru. Pārējās muižas kompleksa ēkās šobrīd atrodas dzīvojamās ēkas, veikali un kafējnīcas. Ar laiku arī to fasādes un pret muižas pili vērstos pagalmus ir iespējams atjaunot sākotnējā veidolā. Augsts, bet šobrīd neizmantots tūrisma un rekreācijas potenciāls piemīt arī 19. gs. veidotajam regulāra plānojuma muižas parkam. Objekts ar nacionālas nozīmes tūrisma piesaistes potenciālu.

Duntes muiža	<p>Šobrīd vienīgā atjaunotā un tūrisma piedāvājumā iekļautā Ziemeļvidzemes piekrastes muiža. 2004. gadā no jauna celtajā muižas pils ēkā ir ierīkots Minhauzena muzejs, kas vēsta par leģendāro Hieronīmu Kārli Frīdrihu baronu fon Minhauzenu, kurš muižā pavadījis vairākus savas dzīves gadus. Muzeja apskati var veikt gan individuāli, gan gidu pavadībā. Katru gadu 32. maijā muzejs svin Minhauzena svētkus. Jūlija vidū tiek rīkoti Meļu svētki. Ar atraktīviem muzeju nakts pasākumiem atzīmēta starptautiskā muzeju diena. Pie muzeja uzstādīts atrakciju kuģis, kas piesaista gan ģimenes ar bērniem, gan skolēnu ekskursantu grupas. Muižas parkā darbojas vasaras kafejnīca. Gan muzeja kasē, gan kafejnīcā pieejams plašs ar baronu Minhauzenu saistītu suvenīru klāsts. Norādes uz Minhauzena stāstiem un 18. gs. ietvertas ikvienā suvenīrā un tūrisma piedāvājuma elementā. No muižas līdz jūrai ved Minhauzena meža taka, kurā var aplūkot gan piekrastes mitros mežus, gan ar Minhauzena stāstiem saistītas koka skulptūras. Vienīgais dabas objekts, kurš apskatāms par maksu. Pieejami gidu pakalpojumi.</p> <p>Duntes muiža ar Minhauzena muzeju, atraktīviem pasākumiem, atrakciju kuģi un meža taku ir viens no labāk veidotajiem, veiksmīgāk popularizētajiem un biežāk apmeklētajiem tūrisma objektiem Vidzemē. Pirmajos piecos tā darbības gados to apmeklēja no 28 līdz 48 tūkstošiem apmeklētāju gadā no vairāk nekā 40 pasaules valstīm. Nacionālas nozīmes tūrisma piesaistes vieta.</p>
Lāņu muiža	<p>Salīdzinoši labi saglabāts ir arī Lāņu muižas pils veidols un kopējais muižas apbūves ansamblis. Ilgus gadus kalpojis par reģionālas nozīmes apskates objektu. Šobrīd tās apskates iespējas ir visai ierobežotas. Kaut <i>Via Baltica</i> ceļa malā ir uzstādīta norāde, tuvāk muižai uzstādīta informācijas zīme, kas vēsta, ka ceļš ved uz privātīpašumu, kur neaicināti viesi nav gaidīti. Tomēr neskatoties uz to, muiža saglabā augstu potenciālu kļūt par nozīmīgu piekrastes tūrisma objektu, kas vēsta par piekrastes muižniecības vēsturi un vēsturiskajiem muižas apkārtnes notikumiem.</p>
Vecsalacas muiža	<p>No Vecsalacas muižas kompleksa līdz mūsdienām saglabājušās vairākas saimniecības ēkas un parks ar regulāra plānojuma elementiem. Šobrīd sakopta un apskatei piemērota ir tikai centrālā parka daļa. Pārējā muižas teritorija uzskatāma par potenciālu tūrisma resursu, tomēr ēku un parku atjaunošanai nepieciešami lieli finanšu resursi.</p>
Svētciema muiža	<p>Pie <i>Via Baltica</i> daļēji saglabājušās kādreizējās Svētciema muižas saimniecības ēkas, parks un aleja, kas ved uz jūru. Potenciāls kultūras tūrisma objekts, taču muižas kompleksu ēku un parka atjaunošanai nepieciešami lieli finanšu resursi.</p>
Parki	
Salacgrīvas Zvejnieku parks	<p>Apkārtnes ainavā veiksmīgi ieprojektēts sporta un atpūtas komplekss, kas ietver vienu no labākajiem un ietilpīgākajiem stadioniem un brīvdabas estrādēm Vidzemē. Nozīmīga nacionālas nozīmes pasākumu rīkošanas vieta. Parka estrādē un stadionos tiek rīkoti Zvejnieku jeb Jūras svētki, festivāls "Positivus", reģionālas nozīmes sporta sacensības u. c. pasākumi. Nozīmīga pilsētas iedzīvotāju un viesu pastaigu un aktīvās atpūtas vieta. Sportisku aktivitāšu cienītāji, vienojoties ar kompleksa apsaimniekotājiem, var izmantot sporta un atpūtas kompleksa stadionu, tenisa kortus, skeitparku, volejbola un basketbola laukumus.</p>
Ainažu parks	<p>Populāra ainažnieku un pilsētas viesu atpūtas vieta. Parkā uzstādīts piemiņas akmens Ainažu pirmajam mēram – Jānim Asaram. Labiekārtots. Svarīgs rekreatīvs resurss pilsētā.</p>
Dievnami	
Salacgrīvas Pareizticīgo baznīca	<p>Interesants kultūras piemineklis. Būtiska Salacgrīvas vēsturiskās apbūves daļa. Līdzīgi kā pārējie Ziemeļvidzemes piekrastes dievnami, Salacgrīvas pareizticīgo baznīca tiek reklamēta dažādos tūrisma informācijas materiālos, tomēr ikdienā tā netiek pozicionēta kā tūrisma objekts. Ceļotājiem un pilsētas viesiem tā apskatāma no ārpuses. Dievnama interjera apskate ārpus dievkalpojumu laika ir iespējama, taču tas prasa lielāku organizēšanu, kas nav ērti lielākajai daļai apmeklētāju.</p>
Lielsalacas luterāņu baznīca	<p>Interesants kultūras piemineklis. Būtiska Salacgrīvas vēsturiskās apbūves daļa. Kancele, altāris un daļa solu saglabājušies no 18. gs. otras puses. Kopā ar blakus esošo Salacas pilskalnu – pievilcīgs apskates objekts, kas ietverts visos pilsētas apskates maršrutos. Dievnama iekšējai apskates iespējas – tāpat kā citos piekrastes dievnamos.</p>
Salacgrīvas katoļu baznīca	<p>Vienīgais mūsdienās celtais dievnams Vidzemes piekrastē (1997. gads). Garīgās mūzikas koncertu norises vieta. Apskates iespējas – tāpat kā citos piekrastes dievnamos un dievnamā rīkoto koncertu laikā.</p>

Ainažu Pareizticīgo baznīca	Interesants kultūras piemineklis, būtiska Ainažu vēsturiskās apbūves daļa un garīgās mūzikas koncertu norises vieta. Apskates iespējas – tāpat kā citos piekrastes dievnamos un dievnāmā rīkoto koncertu laikā.
Liepupes luterāņu baznīca	Ievērojams cietis kultūras piemineklis ar interesantu vēsturi. Interjera un fasādes dekoratīvā apdare, kā arī durvju komplekss saglabājies no 18. gs. vidus. Garīgās mūzikas koncertu norises vieta. Dievnama interjera apskates iespējas – kā citos piekrastes dievnamos un garīgās mūzikas koncertu laikā. Blakus atrodas mācītājmuiža un Liepupes kapsēta, kurā apglabāti gan vietējie muižnieki, gan slaveno jūrnieku dzimtas pēcteči. Salīdzinoši netālu – Liepupes pilskalns. Mazliet nostāk – Liepupes muiža.
Muzeji	
Ainažu Jūrskolas muzejs	Viens no populārākajiem un biežāk apmeklētākajiem Vidzemes muzejiem. Nozīmīga tikšanās vieta Latvijas jūras braucējiem. Īsts latvju jūrniecības slavas liecinieks. Muzeja darbinieces ir apkopējušas plašu materiālu klāstu par pirmās latviešu jūrskolas vēsturi, tās dibinātājiem, skolotājiem un absolventiem. Muzejā aplūkojami navigācijas instrumenti, burukuģu būves rīki, piekrastē būvēto kuģu maketi un jūrnieku sadzīves priekšmeti. Klases telpā pie tāfeles muzeja viesus sagaida pirmā jūrskolas priekšnieka – kapteiņa Kristiāna Dāla – vaska figūra. Muzeja dārzā simtgadīgo ozolu ēnā izvietota plaša enkuru kolekcija, Krišjāņa Valdemāra krūšutēls un skulptūru grupa jūrskolas atvēršanas atbalstītājiem – Jurim un Andrejam Veidēm un Jānim Miķelsonam. Daudzveidojot muzeja ekspozīciju, vienā no muzeja telpām ierīkota izstāžu zāle mākslinieku darbu izstādēm.
Ainažu Ugunsdzēsības muzejs	Ainažu ugunsdzēsības muzejā aplūkojama plaša fotogrāfiju, medaļu, nozīmīšu u. c. ar Ainažu ugunsdzēsēju darbu saistītu atribūtu kolekcija, kā arī ugunsdzēsēju ikdienā lietotais inventārs, ugunsdzēsēju automašīnas un to aprīkojums, t. sk. restaurēti rokas sūkņi, formas tērpi un rokas sirēna no 20. gs. 30. gadiem. Nozīmīgs apskates objekts pilsētā.
Salacgrīvas muzejs	Muzejā apkopots plašs informācijas klāsts par Salacgrīvas novada vēsturi, zvejniekiem un zvejas tradīcijām Vidzemes piekrastē. Īpaša uzmanība veltīta ziņām un materiāliem par zušu, lašu un nēģu zveju un plostnieku darbu Salacas upē. Interesenti muzejā var izmēģināt aušanu stellēs, vilnas kāršanu un dzijas šķetināšanu, kā arī nofotografēties retro salonā, par piemiņu no muzeja apmeklējuma iegūstot savu portretu retro fotogrāfijā. Regulāri tiek rīkotas mākslinieku darbu izstādes. Jau vairākus gadus muzeja darbinieces iesaistās Starptautiskās muzeju dienas un Muzeju nakts pasākumu rīkošanā. Nozīmīgs reģionālas nozīmes tūrisma resurss.
Barona Minhauzena muzejs	Skat. augstāk – Duntē muiža.
Ražotnes, amatnieku darbnīcas un lauku labumu saimniecības	
Keramikas darbnīcas Duntē	Populāri Vidzemes piekrastes tūrisma objekti ir podnieces Ingrīdas Žagatas darbnīca „Ceplī” un Arņa Preisa darbnīca „Zuguart” Duntē. Gan vienā, gan otrā darbnīcā podnieki piedāvā darbnīcas apskati, izrāda mākslas darbu tapšanas procesu, ļauj izmēģināt trauku virpošanu arī pašiem, kā arī piedāvā iegādāties mākslinieku darbus. Par nelieliem svētkiem izvēršas katra meistaru ceplju atvēršanas reize. Izstrādātas īpašas programmas jaunlaulātajiem un darba kolektīviem. Pieejamas meistarklases. Nozīmīgs piekrastes tūrisma resurss, kurš iekļauts daudzos Vidzemes ceļojuma maršrutos.
Enkuri – keramikas darbnīca	Podniecības vēsturi, māla pārvērtību mākslu un mākslas darbu tapšanas procesu var izzināt arī podnieka un Salacgrīvas mākslas skolas direktora Imanta Klīdzēja keramikas darbnīcā „Enkuri”. Iespējams piedalīties Salacgrīvas mākslas skolas keramikas kambarkrāsns „Noborigama” atvēršanas svētkos. Iecienīts vietēja mēroga tūrisma objekts.
Tradicionālo tekstilizstrādājumu darbnīca Salacgrīvā	Iespēja pieteikt ekskursijas un iegādāties tekstilizstrādājumus.
I. Irmeja darbnīca	Darbnīcas apskate, darbu pasūtīšana.
Mākslas salons “Tacis”	Piekrastes amatnieku mākslas darbu apskates un tirdzniecības vieta. Pieejami suvenīri ar piekrastei raksturīgu jūras un zvejas tematiku.

Saimniecība "Viesuļi"	Saimniecībā var apskatīt gan tradicionālus, gan eksotiskus lauku sētas dzīvniekus (strausi, truši, aitas, zirgi), iepazīt šitaki sēņu audzēšanas procesu, iegādāties "lauku labumus" un strausu spalvu suvenīrus.
Meža demonstrāciju saimniecība "Kraukļi"	Saimniecība "Kraukļi" ir iesaistījies Pasaules dabas fonda meža demonstrāciju saimniecību tīklā un interesentiem ļauj iepazīt nekailciršu mežu apsaimniekošanas metodes.
Salacas Nēģu tači	Nēģi un nēģu tači ir viens no Salacgrīvas apkaimes spilgtākajiem zīmoliem. Ik gadu uz Salacas un Svētupes ierīkoti tači ir vienīgais šāda veida dzīvās zvejniecības „pieminekļis” Latvijā. Nēģu zvejas sezonas laikā pirmā Salacas un Svētupes taču saimnieki zvejas procesu labprāt izrāda arī ikdienā, ļaujot piedalīties zvejas procesā, vērot noķerto nēģu pagatavošanu un degustēt vēl siltos, tikko ceptos nēģus. Īpašs ir Svētupes nēģu tača saimnieka un kempinga „Vējavas” kopīgais piedāvājums – līdzdalība nakts zvejā, tikko noķerto nēģu cepšana un degustēšana. Salacas pirmā tača saimnieks Aleksandrs Rozenšteins nelielām ceļotāju grupām ļauj vērot nēģu cepšanu speciālajā nēģu cepšanas krāsnī un piedāvā noskatīties filmu par nēģu ķeršanu. Gan viens, gan otrs piedāvājums ir ar jau esošu un nākotnē lielu tūrisma potenciālu. Oktobrī rīkotajās nēģu dienās "atvērto durvju dienas", nēģu zvejas un nēģu ēdienu pagatavošanas demonstrācijas un pagatavoto ēdienu degustācijas tiek rīkotas pie visiem Salacas nēģu tačiem.
Zivju pārstrādes komplekss „Brīvais vilnis”	Iepriekš vienojoties, nelielām grupām iespējams ielūkoties zivju pārstrādes kompleksa „Brīvais vilnis” ražošanas cehā – savām acīm redzēt zivju konservu gatavošanas procesu, degustēt gan to tradicionālo produkciju, gan jaunumus un delikateses, kā arī uzklaut stāstījumu par vairāk nekā 60 gadus garo zivju rūpnīcas vēsturi. Atraktīvs ar zvejniecību saistīto tūrisma piedāvājumu papildinājums.
Moli, steķi	
Ainažu Ziemeļu mols	Viens no biežāk izmantotajiem Ainažu pilsētas simboliem. Populārā vietējo un pilsētas apmeklētāju pastaigu vieta. Izveidots stāvlaukums, informatīvs stends, atpūtas vieta un laipu taka līdz molam. Redzami vairāki Latvijas robežstabi. Iecienīts apskates objekts arī tiem, kuri caur Ainažiem dodas Latvijas vai Igaunijas virzienā. Piemērots putnu vērošanas pasākumu organizēšanai.
Laivu steķi Tūjā	Interesants, nostāstiem bagāts vēstures liecinieks. Šobrīd tūrismā faktiski neizmanto resursus.
Bākas	
Ķurmraga vecā bāka	Par savdabīgu šī piekrastes posma simbolu kalpo Ķurmraga bāka, kas atrodas izteiktākā Vidzemes piekrastes zemes raga galā. Pati bāka ir interesants vēstures objekts, kas liecina par jūras ārdošo dabu un krasta mainību. Tā kā šobrīd Ķurmraga bāka ir sasniedzama tikai no pludmales (~3 km no tuvākās stāvvietas), līdzīgi kā Ežurgu un Zivtiņu atsegumi uz ziemeļiem no tās, tā nav piemērota plašai reklamēšanai, ja vien visos informācijas materiālos netiek pievienota norāde, ka objekts apskatāms vienīgi tiem, kas dodas garā pastaigā vai laivu braucienā gar jūras krastu. Tā kā Ķurmraga bāka ir labi zināms apskates objekts ar senu tūrisma vēsturi (zināms pat bez īpašas reklāmas), lai mazinātu atpūtnieku un iedzīvotāju konfliktsituācijas, Brīvnieku stigas galā nepieciešams izvietot informāciju par bākas apskates iespējām.
Salacgrīvas bāka	Nozīmīgs apskates objekts Salacgrīvas pilsētā. Saistošs ar jūrniecību saistīto tūrisma piedāvājumu elements. Kopš Salacgrīvas bāka vairs nepilda savas funkcijas, no kādreizējās tās atrašanās vietas – zivju fabrikas "Brīvais vilnis" teritorijas – tā pārvietota uz laukumu pie jahtu ostas.
Ainažu bāka	Ainažu ostā atrodas 3 bākas. Viena bāka, celta 1926. gadā, atradās uz viļņlauža. Otra bāka celta 1925. gadā un atradās krastā. Trešo bāku uzcēla 1930. gadā. Tā ir 22,8 m augsta, atrodas kalnā pie bijušā šaursliežu dzelzceļa un vēl arvien rāda ceļu jūras braucējiem. Krastā bāka vairs nedarbojas. Bāka, kas atradās uz viļņlauža, vētras laikā 1986. gada 2. decembrī, daļēji sabrūkot viļņlauža ūdens daļai, iekrita jūrā. 1987. gadā tika izcelta bākas vainaga daļa. Tā tika restaurēta un novietota laukumā, Valdemāra ielas malā, netālu no Jūrscolas muzeja. Nozīmīgi apskates objekti Ainažu pilsētā.
Vitrupes bāka	Precīzāk – navigācijas vaduguns, kas vēl aizvien pilda savas funkcijas. Saistošs ar jūrniecību saistīto tūrisma piedāvājumu elements.
Lāču bāka	Bāka jūras krastā pie Lāču mājām. Atrodas privātīpašumā. Apskates iespējas ierobežotas – apskatāma pa gabalu.

Sienas panno "Latvijas bākas"	Zivju pārstrādes kompleksa „Brīvais vilnis” foajē tā darba laikā aplūkojams savdabīgs piemineklis Latvijas bākām – Imanta Klīdzēja veidots sienas panno „Latvijas bākas”. Saistošs ar jūrniecību saistīto tūrisma piedāvājumu elements.
Industriālais mantojums u. c.	
Vecais jūras krasta ceļš	Tā kā ceļš vijas gar pašu jūras krastu, to nav saudzējusi neviena no stiprākajām vētrām, tādēļ ceļa uzturēšana prasa īpašas rūpes. Līdz ar to tas ir īpaši saudzējams un vairāk piemērots kājāmgājējiem, velobraucējiem un distanču slēpotājiem ziemā, nevis autobraucējiem. Atsevišķi ceļa posmi ir vētru noskaloti un neizbraucami pat riteņbraucējiem. Vietām noteikti autotransporta lietošanas ierobežojumi. Atraktīva tūristu piesaiste ar augstu attīstības potenciālu.
Vējdzirnavas	Savā ziņā dīvains ir fakts, ka ZBR piekrastē līdz mūsdienām ir saglabāties tikai viens šāds objekts – vējdzirnavu drupas Duntē. Apskatāmas tikai no ārpuses.
Bijušais šaursliežu dzelzceļš	Bijušais šaursliežu dzelzceļš Smiltene–Valmiera–Ainaži šobrīd ir uzskatāms kā pilnībā neizmantots kultūras, izziņas un aktīvā tūrisma resurss. Tikai nelielā tā posmā no Ainažiem līdz Sarkanajām klintīm ir izveidots velo maršruts.
Bijušais Ainažu robežkontroles punkts	Savdabīga tūristu piesaiste ir Latvijas valsts robeža ar Igauniju un bijušais Ainažu robežkontroles punkts. Turpat atrodas vecā muitas māja un Igaunju pilsētas Iklas veikaliņš. Pēc pievienošanās Šengenas līgumam robežkontroles punkti ir kļuvuši par interesantām vietām, kuras vērts saglabāt kā svarīgus un uzskatāmus vēstures izziņas tūrisma objektus.
Ainažu meteoroloģiskā stacija	Viena no vecākajām Latvijas meteoroloģiskajām stacijām. Potenciāls izziņas tūrisma objekts. Šobrīd apskatāms tikai no ārpuses.
Ainažu vēja elektrostacija	Vieta, kur pirmoreiz Latvijā tika uzstādīti vēja ģeneratori. Salacgrīvas TIC darbinieki, iepriekš vienojoties, organizē elektrostacijas apskati.
Tūjas ķieģeļnīca	Interesants, bet diemžēl pamests industriālā mantojuma objekts ar visdrīzāk jau zaudētu izziņas potenciālu.
Pieminekļi, piemiņas vietas un zīmes, kapi u.c.	
	Kr. Valdemāram veltīta piemiņas zīme Ainažos "Baltā saule", piemiņas akmens J. Asaram Ainažu parkā, piemineklis Jūrā un 2. Pasaules karā bojā gājušajiem Salacgrīvā, tēlnieka Ģ. Burvja veidota piemiņas zīme bojā gājušajiem jūrniekiem Vecajos Ainažu jūrnieku kapos, piemiņas akmens vēsturiskai kuģu būves vietai u. c. Nozīmīgi lokālas nozīmes tūrisma resursi, kuru apskate var bagātināt tematiskos pilsētu un piekrastes tūrisma maršrutus.

ATTĒLS NR. 3. TŪRISTU PIESAISTES ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

Kopumā plāna izstrādes laikā vērtēti vairāk nekā 80 resursi vai to grupas. Daļa no tiem jau šobrīd ir apmeklētāju iecienīti, nacionālā mērogā atpazīstami, ar savu tūrisma tēlu un vēsturi. Citi par tādām vēl jāveido.

Esošo un potenciālo nacionālā mēroga tūrisma piesaistu piemērotība tūrisma aktivitāšu organizēšanā vērtēta 2. tabulā.

TABULA NR. 2. NOZĪMĪGĀKO ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA PIESAISTU ATBILSTĪBA APMEKLĒTĀJU UZŅEMŠANAI

Nr.	Tūrisma objekts	Ir norāde	Viegli atrodamas	Viegli pieejams	Labiekārtots	Iekļauts tūrisma produktā	Apsaimniekots	Ainavisks (g. k. dabas objektiem)	Informācija uz vietas	Populārs tūrisma objekts	Izziņas objekts (šobrīd)	BALLES kopā
1.	Pludmales	Dažādos piekrastes posmos ir ļoti atšķirīga situācija un vērtējums										
2.	Vidzemes akmeņainā jūrmala	-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+/-	5,5
3.	Veczemju klintis	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	9,5
4.	Lielais Lauču akmens	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	-	8,5
5.	Ķurmrgs (ar veco bāku)	-	+/-	+/-	-	+/-	-	+/-	-	+/-	-	3,5
6.	Randu pļavas	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	9,5
7.	Salaca	Dažādos upes posmos ir ļoti atšķirīga situācija un vērtējums										
8.	Nēģu tači	-	+	+	+	+	+	+	+/-	+/-	+/-	7,5
9.	Salacgrīvas un Ainažu Vecpilsētas	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+/-	+/-	8,5
10.	Dievnami	+	+	+/-	+	-	+	+	+/-	+/-	+/-	7
11.	Kuivižu jahtu osta	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	8
12.	Salacgrīvas jahtu osta	-	+	+	+/-	-	+	+	+	-	-	5,5
13.	Salacgrīvas Zvejnieku parks	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	-	8,5
14.	Ainažu Jūrskolas muzejs	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
15.	Minhauzena muzejs	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
16.	Salacgrīvas muzejs	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	9,5
17.	Keramikas darbnīcas Duntē	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
18.	Ainažu mols	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	9,5
19.	Vecais jūras ceļš	-	+	+/-	-	-	+/-	+	-	-	-	3

Kā redzams 2. tabulā, vairums no nacionāla līmeņa tūristu piesaistēm ir piemērotas tūristu plūsmas uzņemšanai. Taču vairāku objektu tūrisma potenciāls ir nepilnīgi izmantots.

2.3. TŪRISMA PAKALPOJUMI

Naktsmītnes

Pateicoties senām tūrisma un rekreācijas tradīcijām, Ziemeļvidzemes piekrastē ir samērā plašs naktsmītņu piedāvājums. 2010. gadā piekrastē darbojās 22 naktsmītnes, kas atbilst viesnīcas, viesu mājas, jauniešu viesnīcas, kempinga un lauku tūrisma mājas iedalījumam. Viena laiku tajās var izguldīt vairāk nekā 700 viesu. Apmeklētāju iecienīti ir arī piekrastē ierīkoti kempingi, kas piedāvā iespēju izmantot jūras krastā labiekārtotas telts vietas. Papildus atpūtniekiem tiek izīrētas vasaras mājas vai māju daļas, taču šis piedāvājums lielākoties pieejams pastāvīgiem klientiem, kuri ik gadu šeit izvēlas pavadīt vasaras.

Vairākās tūristu mītnēs domāts par ilgtspējīgu resursu izmantošanu un dabai draudzīgu saimniekošanu. Viesu nami „Korķi”, „Svētupes” un „Vējavas” ieguvuši „Zaļo sertifikātu”, kas ir vienīgais Latvijas tūrisma mītņu ekosertifikāts. Zemnieku saimniecības „Kraukļi” saimnieki iesaistījušies Pasaules Dabas fonda ilgtspējīgas mežsaimniecības demonstrāciju programmā un interesentiem demonstrē videi draudzīgas meža apsaimniekošanas. Savukārt atpūtas kompleksā „Kapteiņu osta” būvniecībā izmantoti ekoloģiski būvniecības risinājumi un Latvijā inovatīvs siltumenerģijas ieguves veids – jūras siltumsūkņi.

Nākotnē piekrastes naktsmītņu attīstību vairāk nepieciešams virzīt ilgtspējīga un dabas resursu saudzējoša tūrisma piedāvājuma veidošanā – nodrošinot saudzīgu dabas resursu izmantošanu, veicinot kvalitātes sertifikātu popularitāti un pielietojumu. Jāturpina darbs pie esošo piedāvājumu niansēšanas atbilstoši vēlamo mērķauditoriju interesēm. Plašāk izmantojot sadarbības iespējas kopēju, Vidzemes jūrmalu reprezentējošu tūrisma produktu veidošanā.

Kā rāda tūrisma pētījumi¹, lielākajai daļai apmeklētāju ir svarīgi, ka tūrisma mītnes tiek klasificētas atbilstoši tūristu mītņu kvalitātes kategorijām, kas atvieglo izvēli un palīdz novērtēt sagaidāmo pakalpojumu kvalitāti. Savukārt vides kvalitātes sertifikāti ir labs pamats vides aizsardzības prasību ievērošanai lauku tūrisma sektorā. Tas paaugstina vides apziņu un sekmē racionālu resursu izmantošanu ilgtermiņā.

Ēdināšana

Plašs ir ēdināšanas uzņēmumu piedāvājums. Ziemeļvidzemes piekrastē darbojas 15 dažāda veida ēdināšanas uzņēmumi ar kopējo vietu skaitu 770. To ietilpību no 20 līdz 130 vietām. Lielākā daļa no tiem darbojas Salacgrīvā un Ainažos. Pārējie Tūjā, Liepupē, Kuivīžos, Jelgavkrastos, kā arī Liepupes un Svētciena apkārtnes viesu namos.

Atsevišķās naktsmītnēs, iepriekš vienojoties, to viesiem pieejamas brokastis, pusdienas vai vakariņas. Vairāku ēdināšanas uzņēmumu ēdienkartēs ir akcentēti zivju ēdieni. Pie Ainažu TIC un kempingā „Vējavas” tiek piedāvāts nobaudīt uz ugunsкура vārītu zivju zupu. „Vējavās” arī svaigi ceptas zivis. Īpašs piedāvājums – Svētupes nēģu tacī zvejotu nēģu zupa un grillēti nēģi.

Semināru un konferenču telpas

Aprīkotas semināru un konferenču telpas piedāvā septiņas piekrastes tūristu mītnes – viesnīca „Brīze”, atpūtas bāze „Rakari”, jahtu klubs „Kapteiņu osta”, viesu nami „Vecmuiža” un „Pernigēle”, lauku māja „Kraukļi” un kempings „Lauču akmens”. Telpas semināru rīkošanai pieejamas arī DAP Salacgrīvas birojos. Minētajās tūristu piesaistēs konferenču un semināru rīkošanas vajadzībām tiek piedāvāts izmantot deviņas zāles ar 12 līdz 100 vietām.

Tā kā konferenču un semināru rīkošanas piedāvājums rada iespēju samazināt kraso sezonālītāti un piesaistīt tūristus arī ārpus vasaras mēnešiem, kas ir aktīvākais ceļošanas laiks, darījumu tūrisms Ziemeļvidzemes piekrastē būtu attīstāms arī turpmāk. Tomēr, tā kā semināru un konferenču rīkošanas apjoms pēdējos gados ir samazinājies, nākotnē vairāk jādomā par esošā darījumu tūrisma piedāvājumu konkurētspējas palielināšanu, kvalitātes un mārketinga uzlabošanu, nevis jaunu piedāvājumu veidošanu.

¹ Dambacher C. (ed.). 2006. TourBench Guest Survey on Camping Sites – General European Report. Konstanz, ECO-CEMPING e.V.

Pirtis ar viesību telpām

Viens no pieprasītākajiem tūrisma pakalpojumu veidiem, ko piedāvā lielākā daļa piekrastes tūrisma uzņēmēju, ir pirtis ar viesību un pasākumu telpām.

Piekrastes teritorijā apmeklētājiem tiek piedāvāts izmantot 13 pirtis. Lielākā daļa no tām ir krievu un somu pirtis ar viesību un pasākumu telpu piedāvājumu 20 līdz 50 viesiem. Atpūtas kompleksos "Pernigele" un "Rakari" pieejamas arī lielākas viesību zāles ar 100 līdz 300 vietām. Atsevišķi uzņēmumi specializējas kāzu un svinīgu pasākumu rīkošanā un piemērotos laika apstākļos pasākumu rīkošanai izmanto pludmali (viesu nams "Jafa Tūja"). Citi veido netradicionālāku piedāvājumu – "Čigānu pirts" kempingā "Jūras dzenis", masāžas pakalpojumi brīvdienu mājā "Kosīši" u. c.

Inventāra noma

Vairāki Salacgrīvas uzņēmēji piedāvā kanoē laivu un plostu nomu. Airu un gumijas laivu nomu saviem viesiem piedāvā teju ikviens, upju krastos ierīkotā tūristu mītne. Salacgrīvā pieejamas arī laivas makšķerēšanai jūrā. Tuvākā jūras laivu noma atrodas Saulkrastos.

Specializēti velo nomas uzņēmumi Vidzemes piekrastē nedarbojas. Tā vietā velosipēdu noma pieejama kempingā "Rakari". Saviem viesiem velosipēdu nomu piedāvā arī Kuivižu jahtkluba "Kapteiņu osta", lauku mājas "Kraukļi" un viesu nama "Korķi" saimnieki.

Sniegotās ziemās kempings "Rakari" piedāvā distanču slēpošanas iespējas. Vasarās – ne tikai laivu un velosipēdu nomu, bet arī ūdens velosipēdus, ūdens motociklus, motorlaivu, vindsērfinģu, veikbordū, ūdensslēpes u. tml. inventāru.

Gidu pakalpojumi

Gidu pakalpojumus Vidzemes piekrastē piedāvā Salacgrīvas un Ainažu tūrisma informācijas centru darbinieki. Vairākas vides izziņas programmas ir izstrādājuši DAP darbinieki. Gidu pakalpojumus saviem viesiem piedāvā arī atsevišķu tūrisma mītņu saimnieki.

Interneta piekļuves punkti

Internets ir pieejams Salacgrīvas un Ainažu tūrisma informācijas centrā, bibliotēkās, interneta kafejnīcā (Salacgrīvā) un atsevišķos tūrisma uzņēmumos.

Nākotnē nepieciešams uzstādīt 24 h interneta piekļuves punktus, kur apmeklētājs pēc iestāžu slēgšanas varētu iegūt informāciju (piem., pie tūrisma informācijas centriem).

Tūrisma maršruti

Ceļotāju ērtībām tūrisma informācijas centru darbinieki izstrādājuši vairākus brīvdienu maršrutus Salacgrīvas, Ainažu un to apkārtnes apskatei – Salacgrīvas pilsētas apskates maršruts "Baudi pilsētu nesteidzoties", alternatīvās enerģijas izmantošanas piemēru iepazīšanas maršruts "Ekskursija pa Zaļo Salacgrīvas novadu", laivu maršruts "Lejup pa Salacu", pārgājienu maršruts "Kur jūra, saule un vējš", auto/velo maršruts "Pa lībiešu pēdām", "Ainažos" un "Ceļi jauni, ceļi veci". Maršruti tiek reklamēti novada interneta vietnē. Lai uzlabotu to atpazīstamību, nepieciešams izstrādāt ērti lietojamas un viegli aktualizējamas maršrutu shēmas un aprakstu lapas. Lai sekmētu plašāku to izmantošanu – jāpilnveido maršrutu marķējums.

Aktīvo ceļotāju ērtībām dažādu iniciatīvu ietvaros Ziemeļvidzemes piekrastē ir izstrādāti vairāki velomaršruti. Taču lielākā daļa no tiem nav aprīkoti ar norādes zīmēm un to maršrutos nav atjaunoti vētrās noskaloti vai citādi bojāti tiltiņi u. tml. infrastruktūras elementi. Līdz ar to vidēji sagatavotiem braucējiem tie piemēroti tikai atsevišķos posmos, kas sarežģī maršruta plānošanu un organizēšanu.

Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma iespēju popularizēšanai jūras laivu, pārgājienu, velo tūristu, auto braucēju un dabas vērotāju maršrutus "Ziemeļvidzeme aicina" ir izstrādājis arī LLTA "Lauku ceļotājs". Izstrādātie maršruti tiek reklamēti gan asociācijas un Salacgrīvas novada interneta vietnēs, gan dažādās

tūrisma informācijas sniegšanas vietās (TIC, TIP, tūristu mītnēs un tūrisma izstādes). Vairāku maršrutu apraksti pieejami arī angļu valodā.

Ziemeļvidzemes piekrastes apskate iekļauta arī daudzu tūrisma aģentūru piedāvātajos ceļojumu maršrutos.

2.4. TŪRISMA MĀRKETINGA AKTIVITĀTES

Tūrisma informācijas sniedzēji

Tūrisma informāciju Ziemeļvidzemes piekrastē nodrošina Salacgrīvas novada un Ainažu TIC. Tie uztur pašvaldības mājas lapu tūrisma sadaļas (tourism.salacgriva.lv), izdod novadu tūrisma informatīvos materiālus, konsultē teritorijas apmeklētājus par tūrisma un atpūtas iespējām Vidzemes jūrmalā, piedāvā naktsmītnu rezervēšanas iespēju, ekskursiju vadītāja pakalpojumus u. tml.

Informācija interneta resursos

Virtuālajā vidē vienotu informāciju par tūrisma iespējām Salacgrīvas novadā nodrošina portāls www.salacgriva.lv (latviešu valodā). Informācija par Vidzemes jūrmalu un atsevišķām tās tūrisma piesaistēm pieejama oficiālajā Latvijas tūrisma portālā www.latvia.travel, Vidzemes tūrisma asociācijas mājas lapā www.vidzeme.com un dažādu iniciatīvu veidotās tūrisma informācijas vietnēs – www.vietas.lv, www.etaka.lv, www.viss.lv, www.celotajs.lv u. c.

Liekākā daļa piekrastes tūrisma uzņēmēji to tūrisma pakalpojumu popularizēšanai ir izveidojuši uzņēmumu mājas lapās. Daļā no tām, piemēram, atpūtas kompleksa „Rakari” un kempinga “Jūras dzenis” mājas lapās www.rakaricamp.lv un www.jurasdzenis.lv ietverta informācija ne tikai par uzņēmuma sniegtajiem pakalpojumiem, bet arī par tuvākajiem apskates objektiem un citu uzņēmēju sniegtajiem pakalpojumiem.

Informācija angļu un krievu valodā pieejama mājas lapās www.latvia.travel, www.vidzeme.com, www.celotajs.lv un vairāku tūrisma uzņēmumu interneta vietnēs (www.kapteinuosta.lv, www.rakaricamp.lv, www.roki.lv, www.traktieris.lv, www.korki.lv u. c.). Latvijas oficiālajā tūrisma portālā lielākā informācijas daļa tiek tulkota arī vāciski. Interneta vietnē www.viss.lv tūrisma informācija pieejama angļu, krievu un lietuviešu valodās. Plaša informācija igauņu, lietuviešu, vācu, angļu un krievu valodā pieejama kempinga “Jūras dzenis” mājas lapā www.jurasdzenis.lv.

Drukātie materiāli

Informācija par novadu tūrisma piedāvājumu tiek iekļauta pašvaldību izdotajās tūrisma brošūrās. Reģionālajā līmenī tūrisma informācija tiek sagatavota un izplatīta sadarbībā ar Vidzemes tūrisma asociāciju. Papildu drukātie tūrisma informācijas materiāli tiek izdoti dažādu projektu ietvaros. Īpaši nozīmīgi ir tie materiāli, kuri ceļ visas Vidzemes jūrmalas atpazīstamību (piem., ES Latvijas-Igaunijas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Beach Hoping” ietvaros izdots Jūrmalas, Carnikavas, Saulkrastu, Salacgrīvas, Hēdēmēste un Audru novadu tūrisma ceļvedis “Atpūta Rīgas jūras līča piekrastē”.

Tūrisma informācijas stendi

Ziemeļvidzemes piekrastē informatīvie stendi uzstādīti salīdzinoši daudzās vietās. Izgatavotie stendi atšķiras pēc vizuālā noformējuma un izvietotās informācijas un neveido vienotu teritorijas tēlu.

Veidojot jaunus standus nākotnē tajos būtu vēlams iekļaut vairāk praktiska rakstura informāciju, kas ir vērsta uz šīs teritorijas apmeklētāju (t.sk. – tūristu). Līdztekus tam, būtu nepieciešams arī vairāk uzsvērt faktu, ka „Jūs atrodaties Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā”, papildinot to ar apmeklētājam draudzīgu informāciju, ne tikai ar rīcībām, ko nedrīkst, bet, arī – ko drīkst darīt minētajā teritorijā. Veidojot standus ir jāņem vērā īpaši aizsargājamo teritoriju vienotais stils. Ieteicams arī izmantot LLTA „Lauku ceļotājs” izstrādātās brīvdabas tūrisma informatīvo stendu veidošanas vadlīnijas (sk. www.celotajs.lv).

Dalība tūrisma izstādēs

Salacgrīvas novads ik gadu piedalās tūrisma izstādē „*Balttour*”. Sadarbībā ar Vidzemes tūrisma asociāciju tiek nodrošināta dalība tūrisma izstādēs Igaunijā, Lietuvā, Somijā, Vācijā, Zviedrijā. Informācija par Ziemeļvidzemes tūrisma piedāvājumu ietverta LLTA “Lauku ceļotājs” u. c. standos.

2.5. TŪRISMA PIEPRASĪJUMS

Saskaņā ar šobrīd pieejamiem datiem, salīdzinoši nedaudzos Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma objektos tiek regulāri un ikgadēji fiksēta apmeklētāju statistika. Pārsvārā ir atsevišķi kultūras un vēstures objekti, piemēram, Dunties muiža ar Minhauzena taku, Ainažu Jūrskolas un Salacgrīvas muzejs, lauku labumu saimniecības un podnieku darbnīcas (3. tabula). Ir zināms arī aptuvenš Salacgrīvas Zvejnieku parka apmeklētāju skaits, kas piedalās organizētajos masveida pasākumos. Taču priekšstatu par kopējo apmeklētāju skaitu un apmeklētāju skaitu brīvi pieejamos Ziemeļvidzemes piekrastes objektos no tā nevar gūt.

Lai nākotnē varētu spriest par apmeklētāju skaitu un tendencēm atsevišķos tūrisma sezonas mēnešos un gadā kopumā, kā arī par apmeklētāju telpisko sadalījumu, jau tuvākajā nākotnē dažos nozīmīgākajos dabas objektos (teritorijās), piemēram, Vidzemes akmeņainās jūrmalas dabas lieguma teritorijā, atsevišķās pludmalēs u. c., būtu vēlams ieviest elektroniskās vai cita veida apmeklētāju uzskaites sistēmas. Tas palīdzētu plānot un virzīt tūristu plūsmu, kā arī secināt par dažādu ietekmju intensitāti nozīmīgās dabas teritorijās un biotopos ar tam sekojošiem apsaimniekošanas pasākumiem, kas izpaustos kā konkrētas infrastruktūras objektu izveide. Kā šobrīd pozitīvs piemērs ir jāmin elektroniskās sistēmas uzstādīšana vienā no ZBR dabas takām, ko īstenojusi DAP.

TABULA NR. 3. APMEKLĒTĀJU SKAITS AINAŽU UN LIEPUPES MUZEJOS

Muzejs	2002	2003	2004	2006	2007	2008	2009
Ainažu Jūrskolas muzejs	4000	5548	6203	6854	6000	6400	6400
Minhauzena Muzejs, t.sk.:			9292	50 000	61343	52190	52190
- muzejs					39500	36515	36515
- taka					21843	15675	15675

Lai gūtu priekšstatu par naktsmītņu skaita dinamiku laika periodā no 1996. gada līdz 2010. gadam, 4. un 5. tabulā ir apkopoti tūrisma ceļvežos un interneta vietnēs publicētie dati par naktsmītnēm un gultasvietu skaitu tajās. Dati neietver informāciju par īslaicīgi piedāvātajiem izmitināšanas piedāvājumiem privātajā sektorā, kas zināmas tūrisma informācijas centrā, bet netiek publicēti.

TABULA NR. 4. NAKTSMĪTŅU SKAITS ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

Tūristu mītne	1996	2002	2005	2007	2008	2009	2010
Viesnīcas un moteļi	1	5	5	4	5	4	4
Viesu mājas un lauku mājas	2	9	11	11	12	12	14
Kempingi	1	1	2	3	3	3	3
Jauniešu mītnes	1	1	2	2	2	1	1
Telšu vietas	2	3	3	3	4	4	4
Kopā	5	16	20	20	22	24	26

TABULA NR. 5. GULTASVIETU SKAITS ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRĀSTĒ

Tūristu mītne	1996	2002	2005	2007	2009	2010
Viesnīcas un moteļi	40	133	147	141	164	164
Viesu mājas un lauku mājas	32	120	245	249	238	248
Kempingi	100	100	125	251	251	251
Jauniešu mītnes	25	40	61	101	61	61
Kopā	197	393	578	742	714	714

2.6. TŪRISMA ATTĪSTĪBĀ IESAISTĪTĀS PUSES

Tūrisma attīstībā iesaistītās puses un to loma tūrisma attīstībā norādīta 6. tabulā.

TABULA NR. 6. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRĀSTES PĀRVALDĒ UN APSAIMNIEKOŠAN IESAISTĪTĀS PUSES

Organizācija	Statuss	Mērķis, funkcijas	Loma tūrisma attīstībā
Salacgrīvas novada dome	Pašvaldība, pakļauta Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai	Atbild par likumdošanas ieviešanu, pašvaldības teritorijas plānošanu, saistošo noteikumu izstrādi, licenču izsniegšanu, gādā par teritorijas labiekārtošanu	Sakārtot tūrisma infrastruktūru, veicināt tūrisma attīstību radot labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbībai
Salacgrīvas novada tūrisma informācijas centrs	Pašvaldības aģentūra	Pašvaldības funkciju realizēšanai tūrisma jomā	vākt, apkopot un aktualizēt informāciju par tūrisma objektiem pašvaldībā; nodrošināt sadarbību ar reģionālajām un valsts institūcijām teritorijas tūrisma informācijas apmaiņas jomā; nodrošināt pašvaldības politikas tūrisma attīstības jomā realizāciju.
Ainažu tūrisma informācijas centrs	Salacgrīvas TIC struktūrvienība	Skat. augstāk	Skat. augstāk.
Rīgas plānošanas reģiona administrācija	Valsts iestāde	Nodrošina reģiona attīstības plānošanu, koordināciju, pašvaldību un citu valsts pārvaldes iestāžu sadarbību	Saskaņo plānojumus, realizē tūrisma attīstībai nozīmīgus projektus u. c.
Dabas aizsardzības pārvalde	Valsts institūcija, pakļauta Vides ministrijai	Nodrošina ĪADT pārvaldīšanu, dabas aizsardzības politikas īstenošanu sugu un biotopu aizsardzības jomā	Veicināt sabiedrības izpratni vides aizsardzības un teritorijas ilgtspējīgas attīstības jautājumos, atbalstīt dabas un ekotūrisma aktivitātes un infrastruktūras izveidi projektu ietvaros
Valsts vides dienests, Valmieras reģionālā vides pārvalde	Valsts institūcija, pakļauta Vides ministrijai	Veikt vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroli, izsniedz atļaujas, tehniskos noteikumus	Veicina ilgtspējīgu resursu izmantošanu

Valsts mežu dienests, Ziemeļvidzemes virsmežniecība	Valsts institūcija, pakļauta Zemkopības ministrijai	Uzraudzīt mežu apsaimniekošanu, izmantošanu un medības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu, realizēt atbalsta programmas ilgtspējīgas mežsaimniecības nodrošināšanai.	Uzturēt tūrisma atbalstošo infrastruktūru
Latvijas valsts meži, Rietumvidzemes mežsaimniecība, Salacgrīvas un piejūras iecirknis	Valsts institūcija, pakļauta Zemkopības ministrijai	Īsteno meža īpašnieka funkcijas valsts mežu apsaimniekošanā un aizsardzībā	Veicina sakārtotas dabas, sociālās un biznesa vides izveidi
Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta konsultatīvā padome	koleģiāla konsultatīva institūcija	Sekmēt informācijas apmaiņu un sadarbību starp dažādām institūcijām	Piedalīties ar ZBR saistīto vides aizsardzības, sociālās un ekonomiskās attīstības jautājumu risināšanā
Salacgrīvas novada tūrisma informācijas centra konsultatīvā padome	koleģiāla konsultatīva institūcija	Sekmēt informācijas apmaiņu un sadarbību starp dažādām institūcijām	Veicināt tūrisma pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu
Vidzemes tūrisma asociācija	Nevalstiska organizācija	Veicināt tūrisma attīstībai labvēlīgas vides, tūrisma izglītības un pētniecības attīstību, realizēt Vidzemes reģiona tūrisma mārketinga aktivitātes u. tml..	Veicināt Vidzemes tūrisma piedāvājuma attīstību un tā atpazīstamības uzlabošanu
Vidzeme tūrisma mārketinga padome	koleģiāla konsultatīva institūcija	Noteikt Vidzemes tūrisma asociācijas mārketinga aktivitāšu virzienus	Noteikt Vidzemes tūrisma asociācijas mārketinga un Vidzemes tūrisma piedāvājuma kvalitātes paaugstināšanas virzienus
Salacgrīvas novada tūrisma attīstīšanas un veicināšanas biedrība	Nevalstiska organizācija	Veicināt tūrisma infrastruktūras uzlabošanu	Sekmēt līdzekļu piesaisti tūrisma infrastruktūras uzlabošanai
Biedrība „Jūrkante” Lauku partnerība apvieno sešas pašvaldības: Ainažu, Salacgrīvas, Skultes, Liepupes, Pāles un Viļķenes	Nevalstiska organizācija	Veicināt lauku teritoriju attīstību, pretendējot uz Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam līdzekļiem.	Vietējiem iedzīvotājiem pieejamo sabiedrisko aktivitāšu pilnveidošana
Privātuzņēmēji un vietējie iedzīvotāji	Sabiedriskais sektors	Uzņēmējdarbības veikšana, peļņas gūšana	Pedalās teritorijas tēla veidošanā

2.7. TŪRISMA ATTĪSTĪBU IETEKMĒJOŠIE PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

Saskaņotai un mērķtiecīgai Salacgrīvas pilsētas un lauku teritorijas tūrisma attīstības nodrošināšanai 2008. gadā tika izstrādāta Salacgrīvas pilsētas un lauku teritorijas tūrisma attīstības stratēģija 2008. – 2017. gadam. Tajā izvirzīti sekojoši nozares attīstības stratēģiskie mērķi:

1. Savstarpējā sadarbība (pašvaldība, TIC, uzņēmēji, iedzīvotāji, u.c.)
2. Publiskās infrastruktūras nodrošināšana (kartes, stendi, norādes zīmes, atkritumu urnas, soliņi, celiņi u.c.)

3. Tūrisma piedāvājuma pilnveidošana
4. Vienots tūrisma mārketinga

Mērķu īstenošanai stratēģijā ietverts rīcības plāns 2008. gadam un tūrisma mārketinga plāns 2008. – 2017. gadam.

Vidzemes reģiona tūrisma attīstības veicināšanai ir izstrādāta Vidzemes reģiona tūrisma attīstības stratēģija 2007. -2013. gadam. Tajā izvirzīti sekojoši nozares attīstības stratēģiskie mērķi:

1. Veicināt tūrisma nozares attīstību Vidzemes novadā, uzlabojot ekonomiskās izaugsmes rādītājus.
2. Sekmēt tūrisma attīstībai labvēlīgu vides veidošanu Vidzemes novadā, veicinot iedzīvotāju patriotismu un viesmīlību, saglabājot un attīstot kultūrvēsturisko vidi un mantojumu, kā arī nodrošinot kvalitatīvus tūrisma pakalpojumus.
3. Veidot Vidzemi par atpazīstamu ceļojuma galamērķi Baltijas jūras reģiona valstīs.

Stratēģijā noteiktas četras darbības prioritātes:

1. Tirgus izpēte;
2. Vienots mārketinga;
3. Pakalpojumu kvalitātes uzlabošana;
4. Sadarbības veicināšana..

Rīgas plānošanas reģions 2008.gada decembrī, 2009.gada janvārī un februārī RAPLAM uzdevumā sagatavojis pārskatu par problēmām un konfliktsituācijām piekrastē. Tā mērķis – analizēt dabas aizsardzības un teritorijas attīstības izpausmes Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā. Pārskats sniedz situācijas raksturojumu un priekšlikumus situācijas uzlabošanai konkrētās jomās.

Vienlaicīgi RAPLAM uzdevumā biedrība „Baltijas vides forums” sagatavojsi ziņojumu „Priekšlikumi Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes pārvaldības ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai”. Priekšlikumi izstrādāti izmantošanai Latvijas piekrastes telpiskā plānojuma sagatavošanā.

2.8. NOZĪMĪGĀKIE TŪRISMA ATTĪSTĪBAS PROJEKTI

Tūrisma attīstības jautājumi teritorijas dabas aizsardzības, pievilcības palielināšanas un dažādošanas kontekstā ir bijuši aktuāli arī piekrastes teritorijā. Izmantojot priekšrocību, ko sniedz Igaunijas robežas tuvums, pašvaldības iniciējušas un veidojušas vairākus projektus pārrobežu sadarbības programmu ietvaros, kā arī izmantojot EK LIFE programmas finansējumu. Realizētie projekti apstiprina, ka mērķtiecīgi piesaistot finanšu līdzekļus no dažādiem avotiem, iespējams, veidot arī pārdomātu tūrisma infrastruktūru, sadarbības un mārketinga tūrisma iniciatīvas. Diemžēl projekta formāta iniciatīvas dažkārt neveicina aktivitāšu ilgtspēju un izveidotā infrastruktūra tiek uzturēta tikai projekta laikā, bet pēc projekta periodā tā netiek uzlabota, atjaunota.

EK Life – Nature programmas projekts “Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā”

EK LIFE - Nature programmas projektu „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā”. Vadošais partneris - Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte. Aptver Salacgrīvas un Ainažu pašvaldības.

Realizēts laika posmā no 2002.līdz 2006.gadam.

Projekta mērķis bija uzlabot jūras krasta dabas aizsardzību, sekmējot Eiropā aizsargājamo biotopu saglabāšanu. Projekta teritorija aptvēra visu jūras krastu Latvijā vismaz 300m platumā (dažās vietās daudz platāku joslu). Projekta ietvaros izveidota infrastruktūra, kas iespaido tūrisma attīstību.

Salacgrīvas un Ainažu pašvaldībā projekta ietvaros veiktās aktivitātes:

- Veikta piekrastes biotopu kartēšana – nozīmīga domājot par dabas resursu, kas ir nozīmīgs tūrisma resurss saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, izmantojama izstrādājot teritoriju plānojumus;
- izstrādāts un apstiprināts labiekārtojamās teritorijas pie Jūrmalas ielas, Salacgrīvā detālplānojums;
- Vidzemes piekrastē 35 vietās uzstādītas barjeras kāpās patvaļīgi iebraukto ceļu ierobežošanai;

- Salacgrīvā, Zvejnieku parkā ierīkotas trīs gājēju laipas ar dēļu segumu 354 m, kāpnes ar margām – 86 m, piecas atsevišķas atpūtas vietas: trīs – ar galdu un soliēm, divas – ar soliēm un ugunsкура vietas aprīkojumu, 2 atpūtas vietas – skatu platformas, uzstādītas;
- Salacgrīvā, pie Jūrmalas ielas ierīkotas trīs laipas ar dēļu segumu - 502 m, takas ar šķeldas klājumu – 330 m, soliņi ar atkritumu urnām, izveidota dabas izziņas taka bērniem ar interaktīvajiem elementiem un virzienu norādes;
- Salacgrīvas pludmalē ierīkots bērnu rotaļu laukums no 15 elementiem, uzstādītas 3 atsevišķas atkritumu urnas;
- Ainažu pilsētas teritorijā uz pludmali ierīkotas 2 takas ar dēļu segumu – kopgarums aptuveni 800 m, pie tām 3 atpūtas vietas ar galdiņiem un soliņiem;
- Piekrastē uzstādīti informācijas stendi par Vidzemes piekrastes dabu un informācijas zīmes – 20 komplekti ar piktogrammām par uzvedības noteikumiem piekrastē.

Interreg III B programmas projekts "Ziemeļlivonijas piekrastes reģiona iniciatīva pārrobežu sociāli-ekonomiskajai attīstībai"

Baltijas jūras reģiona INTERREG III B programmas projektā „North Livonian Coastal Region Initiative for Cross-border Social-Economic Development (Ziemeļlivonijas piekrastes reģiona iniciatīva pārrobežu sociāli-ekonomiskajai attīstībai)”. Vadošais partneris Ainažu pilsētas pašvaldība. Projekta partneri Salacgrīvas pilsētas, Haademeestes un Cēsu pilsētas pašvaldības, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācija, A/s Latvijas Valsts meži, Vidzemes tūrisma asociācija, Tartu Universitātes Pērnavas koledža, Pērnavas biznesa attīstības centrs, Dienvidigaunijas tūrisma fonds.

Realizēts laika posmā no 2005.gada februāra līdz 2006.gada jūlijam.

Projekta vispārējās aktivitātes:

- izstrādāta reģiona tūrisma un mārketinga stratēģija;
- izstrādāta Ziemeļlivonijas reģiona jahtu ostu attīstības stratēģija;
- semināri un rokasgrāmata uzņēmējiem uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai un projektu sagatavošanai;
- uzlaboti Igaunijas un Latvijas puses uzņēmēju savstarpējie kontakti un sadarbība, organizējot pieredzes apmaiņas braucienus;
- uzlabotas reģiona marketinga iespējas internetā pilnveidojot Vidzemes tūrisma portālu.

Salacgrīvas pašvaldībā:

- izstrādāts Salacgrīvas muzeja tehniskais projekts, tā ieviešana atlikta, tiek meklētas piemērotas līdzekļu piesaistes iespējas;
- izstrādāts Salacgrīvas pludmales tehniskais projekts (tai daļai, kurai LIFE projekta ietvaros izstrādā detālpilnojumus);
- izstrādāts tehniskais projekts Salacgrīvas pilskalna brīvdabas tribīnei;
- izgatavoti Salacgrīvas tūrisma piedāvājuma bukleti, kā arī kopējie reģiona tēla bukleti.

ES Phare projekts "Veselīga dzīvesveida un tūrisma attīstība Limbažu un Pērnavas reģionā"

Projekta īstenotājs Limbažu rajona padome. Projekts realizēts 2005.gadā. Projekta ietvaros:

- sagatavots informatīvs materiāls par veselīga dzīvesveida tūrisma piedāvājumu Limbažu rajonā un Pērnavas reģionā;
- organizēti pieredzes apmaiņas braucieni starp Igaunijas un Latvijas tūrisma uzņēmējiem ar mērķi veicināt sadarbību abu valstu tūrisma uzņēmēju vidū;
- iekārtotas un uzstādītas trīs atpūtas vietas (ne piekrastes teritorijā);
- izgatavoti un uzstādīti informatīvie stendi (ne piekrastes teritorijā).

Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības projekts "Beach hopping"

Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas, aktivitātes Programmas teritorijas augstāka konkurētspēja projekts „Ceļā uz Zilā karoga pludmales izveidi”.

Vadošais partneris – Saulkrastu novada pašvaldība. Aptver Salacgrīvas novada, Saulkrastu novada, Jūrmalas pilsētas, Hedemestes, Andru pašvaldības.

Projekta ieviešanas laiks 01.09.2008. -31.08.2010 .

Projekta mērķis tuvināt līča piekrastes pašvaldību teritorijās esošo pludmaļu tuvināšanu Zilā karoga pludmaļu standartiem. Projekta ietvaros paredzēta infrastruktūras izveide – glābšanas stacijas, ģērbtuves, tualetes, kā arī nepieciešamā inventāra iegāde un glābēju apmācība.

Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības projekts “Culture Heritage”

Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projekts „Neapzinātās kultūras mantojuma vērtības kopējā dabas un kultūras telpā”.

Vadošais partneris – Valsts meža dienests. Projekta partneri Igaunijas Valsts mežu apsaimniekošanas centrs un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts. Aptver visu ZBR teritoriju un Alūksnes rajonu.

Projekta ieviešanas laiks 01.03.2009.-28.02.2011.

Projekta laikā plānots izstrādāt un aprobēt speciālu metodiku kultūras mantojuma identifikācijai, veikt inventarizāciju 4 Ziemeļlatvijas rajonos (Limbaži, Valka, Valmiera, Alūksne) un iegūto informāciju ietvert datu bāzē, kuru varētu izmantot gan iedzīvotāji, gan valsts pārvaldes institūcijas un pašvaldības. Paralēli inventarizācijai plānots veikt iedzīvotāju apmācību un izglītošanu par kultūras mantojuma apzināšanu, nozīmi un izmantošanu tūrisma infrastruktūras attīstībai, kā arī izdot informatīvos materiālus par inventarizācijas rezultātiem.

ES Kohēzijas fonda līdzfinansēts projekts “Antropogēno slodzi samazinošās un informatīvās infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās”

ES Kohēzijas fonda līdzfinansēts projekts “Antropogēno slodzi samazinošās un informatīvās infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās” jaunu tūrisma infrastruktūras objektu izveidei 38 *Natura 2000* vietās, t. sk., dabas parkā “Salacas ieleja” un dabas liegumos “Randu pļavas”, “Vitrupe ieleja” un “Vidzemes akmeņainā jūrmala”.

Vadošais partneris – Dabas aizsardzības pārvalde

Projekta ieviešanas laiks 01.09.2010.-01.07.2012.

Projekta laikā plānotais:

- Dabas liegumā “Randu pļavas” plānots uzstādīt 13 robežzīmes, 3 informācijas standus, pie putnu vērošanas torņa ierīkot atpūtas vietu/dabas klasi un 300m garā posmā atjaunot Randu pļavu laipu takas segumu;
- Dabas parkā “Salacas ieleja” plānots uzstādīt 89 robežzīmes, 10 informācijas standus, 9 atpūtas vietas, 2 stāvlaukumus, 5km garu dabas taku, 2 laivu izvilkšanas vietas un izbūvēt skatu torni;
- Dabas liegumā “Vitrupe ieleja” plānots uzstādīt 9 robežzīmes, 2 barjeras un 2 norādes zīmes, jaunu informācijas stendu un labiekārtot vienu atpūtas vietu;
- Dabas liegumā “Vidzemes akmeņainā jūrmala” plānots uzstādīt 7 robežzīmes, 4 informācijas standus, labiekārtot vienu atpūtas vietu un atjaunot 3 noejas uz jūru.

3. ZIEMEĻVIDZEMES IEKRASTES KĀ TŪRISMA GALAMĒRĶA IZVĒRTĒJUMS

3.1. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA GALAMĒRĶA RAKSTUROJUMS

Plāna izstrādes ietvaros 2009.-2010. gadā tika veikts tūrisma pētījums par Vidzemes piekrastes tūrisma galamērķa kritēriju izpausmēm. Pielietojot uztveres un kognitīvās kartēšanas metodes, tika intervēti:

- 156 ceļotāji (g. k. no Rīgas un Vidzemes reģiona pilsētām vai novadiem, mazāk no citiem reģioniem, daži no ārvalstīm);
- 88 iedzīvotāji (g. k. Salacgrīvas, Ainažu un Kuivižu iedzīvotāji).

Pēc interviju laikā saņemtajām atbildēm var spriest, ka galamērķa ziemeļu robeža ceļotāju un iedzīvotāju uztverē ir ļoti izteikta – 85% to asociē ar Ainažu, Latvijas robežas vai Iklas tuvumu. Par galamērķa dienvidu robežu nav tik lielas vienprātības. Biežāk minētās atbildes ir Saulkrasti (40,5%) vai Rīga (19%). Virzienā uz iekšzemi galamērķa robeža nav fiksēta – galvenā tūristu plūsmu kustība saistīta ar Via Baltica auto ceļu un aktīvākā darbībā ir tiešā tās tuvumā – līdz dažu kilometru attālumam, lai arī jūras kā pievilcīgas tūristu piesaistes ietekme jūtama daudz tālāk iekšzemē. Kopumā var secināt, ka reģionālas nozīmes tūrisma galamērķis, ko dēvē par Vidzemes piekrasti, ceļotāju un vietējo iedzīvotāju uztverē ir šaura, Rīgas jūras līcim paralēla piekrastes josla starp Lilastes upes ieteku un Ainažiem (sk. 4. attēlu).

Ģeogrāfiski par Vidzemes piekrasti pieņemts saukt¹ šauru Rīgas līča dienvidaustrumu un austrumu krasta joslu, sākot no Gaujas. Taču ekonomiski var pamatot nepieciešamību plašākai galamērķa organizēšanai – vismaz līdz Hēdemēstei Igaunijā. Tas piedāvājumā ļautu iekļaut satiksmes plūsmu maz skarto „Veco Rīgas ceļu” aptuveni 30 km garumā, veicinātu ilgāku viesu uzturēšanos galamērķī un, prasmīgi plānojot piedāvājumu, Ainažu, Kuivižu un Salacgrīvas uzņēmējiem ļautu gūt papildu peļņu.

Vidzemes piekrastei ir vairāki tūrisma centri, kas ir tipiski šaurām un garām jūras piekrastes zonām. Neviens no centriem nav izteikti dominējošs, taču visbiežāk minētie ir Salacgrīva, Saulkrasti, seko Ainaži un mazāk reizi minēta Tūja. Tas atbilst arī tūrisma pakalpojumu pieejamības un resursu sadalījumam.

ATTĒLS NR. 4. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISTU GALAMĒRĶA ROBEŽAS

¹ LU realizētais LIFE projekts „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” (LIFE2002NAT/LV/8498)

Atbilstība vietējā mēroga galamērķa kapacitātes kritērijiem tikai šaurajā piekrastes daļā ir nepietiekoša. Taču iekļaujot aprēķinos līdz 10 km plašu zonu no jūras iekšzemē tas atbilst kritērijiem. Kopējais vairāk nekā 30 tūristu mītnēs pieejamais gultas vietu skaits pārsniedz 800. Tūristu piesaistes, ņemot vērā ieteicamo tūrisma veidu specifiku un plašākas iespējas vairākos tūrisma centros piekrastē ir pietiekamā apjomā, lai galamērķi būtu ko darīt ilgāk par vienu diennakti. To iespējams pastiprināt ar Igaunijas tuvā piekrastes posma iesaistīšanu piedāvājumā un radiāliem izbraucieniem iekšzemes virzienā. Līdz šim ir bijuši vairāki centieni vienota piedāvājuma organizēšanai, taču piedāvājums joprojām ir fragmentēts.

Galvenā lielākās daļas galamērķa koordinējošā loma ir Salacgrīvas TIC un plašākā mērogā – Vidzemes tūrisma asociācijai. Saistībā ar blakus esošo Limbažu – Staiceles – Alojās iekšzemes tūrisma galamērķi tie ir viens otru papildinoši, ko nosaka tūrisma resursu un piedāvājuma dažādība. Izteiktāka konkurence ir ar Pērnavas piekrasti Igaunijas virzienā un pieguļošo Piejūras dabas parku Rīgas tuvumā, īpaši vasaras atpūtnieku sezonas laikā. Lielais attālums starp galējiem galamērķa punktiem (80 km), lineāra forma un tādējādi zemais galamērķa kompakuma indekss liecina arī par apgrūtinātu sadarbības iespēju. To vājina arī sociālā struktūra – vairāki tūrisma iesaistītie nav vietējie un viņiem nav ikdienišķas neformālas tikšanās ar citiem tūrisma attīstībā iesaistītajiem.

3.2. TŪRISMA NOZĪME ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES SOCIĀLEKONOMISKAJĀ ATTĪSTĪBĀ

Ņemot vērā pašreizējo sociālekonomisko stāvokli, kad samazinās tūristu plūsmas uz ārzemēm, prognozējams, ka vietējā tūrisma īpatsvars saglabāsies līdzšinējā apjomā vai pat pieaugs. Tas nozīmē, ka pieprasījums pēc vietējā tūrisma resursiem – apskates un interešu objektiem, piedāvātajiem pakalpojumiem (piemēram, laivu naktsmītnes, ēdināšana, noma u. c.) saglabātos līdzšinējā līmenī.

Lai arī pamazām, tomēr pieaug ārzemju tūristu skaits Latvijā. Lielākais ārzemju tūristu īpatsvars, kuri dodas atpūsties uz Latviju ir no kaimiņvalstīm – Igaunijas un Lietuvas, tad seko – no Vācijas, Skandināvijas valstīm, Krievijas.

Tūrisma nozares attīstības iespējas ir cieši saistītas ar ekonomisko aktivitāšu dažādošanu, inovatīvu ideju īstenošanu, pakalpojuma kvalitātes līmeņa celšanu un infrastruktūras nodrošināšanu un uzlabošanu gan no pašvaldību, gan uzņēmēju puses.

Veiksmīga rezultāta sasniegšanai ir nepieciešama abpusēja sapratne, atbalsts un sadarbība. Ar tūrisma nozari saistītajiem uzņēmējiem ir ļoti būtiska izveidota un sakārtota infrastruktūra, atbalstoša ekonomiskā un finansiālā politika, birokrātisko šķēršļu mazināšana. Savukārt, pašvaldībai ir svarīga ekonomiskā aktivitāte, sociālā labklājība un drošība.

Liela daļa investīciju infrastruktūrā (ceļi, stāvlaukumi, informācijas stendi u.c.) nav tieši saistīti ar ienākumu gūšanu, bet gan pieejamākas tūrista vides un pakalpojumu nodrošināšanu, kas, savukārt, nodrošinātu papildu ienākumu gūšanu.

Saistībā ar tūrisma nozares attīstību teritorijā pašvaldība iegūst:

- jaunas darba vietas (pieaug iedzīvotāju labklājības un izglītības līmenis, palielinās piedāvāto pakalpojumu kvalitāte, ieņēmumi no iedzīvotāju ienākumu nodokļa iemaksām);
- ekonomiskā aktivitāte (pieaug ar tūrisma pakalpojumiem saistīto pakalpojumu, vietējo ražojumu pieprasījums, citu nozaru attīstība);
- atsevišķas vietējās infrastruktūras sakārtošana (peldvietu un aktīvās atpūtas vietu izveide, teritoriju labiekārtošana u.c.);
- ceļas zemes hipotekārā vērtība (piemēram, jūras tuvumā esošajai zemei) u. c.

Salacgrīvas novadā pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2009.gadā reģistrēti un uzskatāmi par aktīviem 555 uzņēmēji, no kuriem 278 ir pašnodarbinātās personas, 115 zemnieku un zvejnieku saimniecības un 162 komersanti, kuru skaits 2009.gadā pieaudzis līdz 172 komersantiem, no kuriem daļa darbojas ar tūrisma nozari saistītās jomās tādās kā viesnīcu, restorānu un kafejnīcu vadība, laivu noma, muzeji, amatniecības darbnīcas un nēģu tači. Lai arī nav precīzu datu, bet zināms, ka ir uzņēmumi, kuri nav reģistrēti Salacgrīvas novadā, bet īsteno tajā savu uzņēmējdarbību (piemēram, laivu un kutera iznomātāji Campo un Ahoy). Daļa uzņēmumi ir savstarpēji saistīti savas uzņēmējdarbības nodrošināšanā, piemēram, kafejnīcas iepērk alkoholiskos dzērienus no to izplatītājiem, zemnieku saimniecības nodrošina viesnīcas un restorānus ar zaļumiem, dažādu kopēju pasākumu īstenošana. Arī individuālie uzņēmēji un uzņēmumi ļoti veiksmīgi var sadarboties, piemēram, kā to kompleksi risina jaunlaulāto kopīgām izdarībām, viens otru reklamējot – keramiķe I. Žagata, zirga turētājs M. Kalniņš un Minhauzena muzejs.

TABULA NR. 8. EKONOMISKI AKTĪVO STATISTIKAS VIENĪBU SKAITS SALACGRĪVAS NOVADĀ

NACE 2.red.	2009				2010	
	Kopā	Pašnodarbinātas personas	Komersanti	Zemnieku un zvejnieku saimniecības	Komersanti	
A Lauks., mežsaimniecība un zivsaimniecība	284	158	18	108	16	
B Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	1	-	1	-	1	
C Apstrādes rūpniecība	23	-	23	-	22	
D Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	8	8	-	-	-	
E Ūdens apgāde, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	1	-	1	-	1	
F Būvniecība	17	5	12	-	12	
G Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	47	9	35	3	40	
H Transports un uzglabāšana	26	1	24	1	26	
I Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	21	3	15	3	17	
J Informācijas un komunikāciju pakalpojumi	4	4	-	-	-	
K Finanšu un apdrošināšanas darbības	31	30	1	-	-	
L Operācijas ar nekustamo īpašumu	8	-	8	-	8	
M Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pak.	5	-	5	-	8	
N Adm. un apkalpojošo dienestu darbība	11	8	3	-	3	
O Valsts pārvalde un aizsardzība	47	47	-	-	-	
P Izglītība	0	-	-	-	1	
Q Veselības aizsardzība	6	-	6	-	6	
R Māksla, izklaide un atpūta	3	-	3	-	2	
S Citi pakalpojumi	2	-	2	-	4	
Nav noteikts	10	5	5	-	5	
Kopā	555	278	162	115	172	

Ieteikumi

1. Turpināt organizēt un piesaistīt izklaides pasākumus, tādus kā Jūras svētki, Salacgrīvas pilsētas svētki, Liepupes pagasta svētki, klasiskās mūzikas festivāls, festivāls Positivus, lai piesaistītu teritorijai jaunus tūristus, reklamētu un piedāvātu vietējos resursus, preces un pakalpojumus.
2. Lai veicinātu efektīvāku tūristu piesaisti un izmantotu vietējos tūrisma resursus, jāveido un jāpiedāvā vairāk savietojami vai saistīti tūrisma pakalpojumi, savstarpēji kooperējoties, tādējādi piesaistot tūristus uz ilgāku laiku, gūstot papildus ienākumus vietējai ekonomikai. Piemēram, laivu noma un maršrutā pieejamās naktsmājas, kuru piedāvājums šobrīd ir ļoti pieticīgs.

Secinājumi

1. Nepieciešams veikt regulāru un aptverošu statistikas datu vākšanu Ziemeļvidzemes piekrastes teritorijā ar tūrisma nozari saistītajās jomās (skat. sadaļu „Turpmāka informācijas apkopošanai”).
2. Pašvaldībām un uzņēmējiem jāstiprina savstarpējā sadarbība un jāplāno kopējas aktivitātes, kuras tiek arī īstenotas (piemēram, papildu iespēju izmantošana Positivus festivāla laikā, sakārtota pieeja jūrai Duntē pie Minhauzena muzeja).

Izmaksu – ieguvumu analīzes piemēri

Dažādu pasākumu un projektu izmaksu – ieguvumu analīzes piemēros ir atšķirīgs izmaksu un/vai ieguldījumu un ieguvumu un/vai ieņēmumu risinājums. Gadījumos pie ierobežotas statistiskās informācijas nav iespējams noteikt precīzu finansiālo ietekmi. Turklāt, ne visos gadījumos ir skaidri nosakāms tiešs un/vai pastarpināts finansiāls ieguvums, bet gan ievērojamāka ir sociāla, izglītojoša vai vidi saglabājoša ietekme.

Informācija saistībā ar pasākumu norisi tika iegūta arī divās Salacgrīvā rīkoto pasākumu apmeklētāju aptaujās – Jūras svētku (veica Pārsla Dzērve un Positivus festivāla (veica Arta Krūze) laikā.

1. Piemērs. Koka laipu, norobežojošo barjeru, kāpņu izveide un informācijas stendu uzstādīšana

Kā būtisks aspekts tūristu piesaistē ir sakārtota un pieejama infrastruktūra. Tās izveide, sakārtošana un/vai uzturēšana prasa zināmus, pamatā – visai ievērojamus, finansiālus ieguldījumus. Savukārt, nelabiekārtots tūrisma objekts var tikt pastiprināti degradēts tūristu ietekmes rezultātā. Kā piemēri tiek minēti Salacgrīvas novadā 2005. un 2008.gadā veiktie infrastruktūras labiekārtošanas darbi, kuru uzturēšanai katru gadu jāparedz konkrēti finanšu līdzekļi.

TABULA NR. 9. TŪRISMA INFRASTRŪKTŪRAS IZVEIDES IZDEVUMI (INVESTĪCIJAS, 2005.GADA CENĀS) (1.PIEMĒRS)

Izdevumu pozīcijas	LVL
Koka laipu izbūve	32 093
Koka tiltiņu izbūve	~15 000
Norobežojošo barjeru izgatavošana un uzstādīšana	5 153
Informācijas stendu sagatavošana un uzstādīšana	3 015
Lībiešu upuralu kāpnēs, 2008.gada cenās	1 050
Uzturēšana izdevumi	
Atjaunošanas un labošanas darbi	x

Ieguvumi

- tūristiem pieejama piesaiste;
- tūrisma negatīvās ietekmes samazināšana uz konkrēto dabas objektu un tā apkārtni.

2. Piemērs Atpūtas vietu izveide

Ziemeļvidzemes piekrastes teritorijai ir savdabīga piekraste un brīnišķīgas esošās un potenciālās peldvietas. Pieaugot tūristu plūsmai, būtiski ir savlaicīgi sagatavot un sakārtot attiecīgās dabas teritorijas, lai būtu pēc iespējas mazāka tūristu ietekme uz dabas pamatni. Sakārtojot tūrisma infrastruktūru, paveras iespējas gūt arī finansiālu labumu, piemēram, maksas stāvvietas un kempingi, kas, savukārt, var pozitīvi ietekmēt vietējo iedzīvotāju nodarbinātību, radot jaunas darba vietas.

TABULA NR. 10. TŪRISMA INFRASTRŪKTŪRAS IZVEIDES IZDEVUMI (2.PIEMĒRS)

Izdevumu pozīcija	LVL
Kāpu nostiprināšana piekrastes joslā	~2 000
Autostāvvietas izbūve (iekaitot projektēšanu)	~12 000
Atpūtas vietas izveide (iekaitot projektēšanu)	2 790
Kāpu apauguma noņemšana piekrastes joslā	4 107
Uzturēšana izdevumi	
Atkritumu savākšana	x
Pārvietojamo tualetu noma	x
Teritorijas uzturēšana u.c.	x

leguvumi

- labiekārtota un interesentiem pieejama piekrastes teritorija;
- veicināts tūristu pieplūdums, palielināts atpūtas un izklaides vietu skaits;
- ieņēmumi uzņēmumam no maksas par automašīnu novietošanu un tualetēm;
- tūrisma negatīvās ietekmes samazināšana uz konkrēto dabas objektu un tā apkārtni, iekārtojot autostāvvietu (indikatīvi var noteikt tos iespējamus izdevumus, kuri nebūs jāsedz saistībā ar degradētās vides sakopšanu un atjaunošanu), piknika vieta (arī iespējama papildus negatīvā slodze);
- ilgāka tūristu piesaiste reģionam;
- sadarbība starp uzņēmēju un pašvaldību.

3. **Piemērs** Ģimenes divu dienu izbrauciens uz Ziemeļvidzemes piekrasti

Braucēji: Ģimene – divi vecāki un divi bērni (7 un 2 gadi).

Brauciena mērķis: apskatīt interesantas vietas un atpūsties.

Maršruts: Rīga – Minhauzena muzejs – Veczemju klintis – Salacgrīva (muzejs, nēģu tacis, pludmale) – keramikas darbnīca Duntē – Rīga.

Veiktie attālumi: 350 km ar automašīnu, aptuveni 5 km ar kājām.

Izmaksas: 56 lati brauciena laikā un pārtikas groza izmaksas pirms brauciena.

TABULA NR. 11. TŪRISTU IZDEVUMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TERITORIJĀ (3.PIEMĒRS)

Izdevumu pozīcija	LVL
Degviela, (Rīgā)	15,00
Minhauzena muzejs: ieejas biļetes (muzejs, taka, karte, kuģis), suvenīri, pusdienas – pikniks uz vietas	14.80: 10.10, 3.00, 1.70
Kempings	6,00
Saldējums, dzērieni kempingā	1,75
Ieejas biļetes muzejā Salacgrīvā	1,30
Nēģu tacis	1,70
Pusdienas kafējnīcā Salacgrīvā	6,80
Saldējums un alus veikalā Salacgrīvā	2,10
Ieejas biļetes un suvenīri keramikas darbnīcā	2,50 + 4,00
Kopā	55,95

leguvumi

- ieņēmumi muzejiem un uzņēmējiem;
- ģimene apskatīja skaistas dabas vietas, guva jaunus iespaidus, atpūtās un ieguva informāciju par vēl neizmantotām iespējām un neapskatītām vietām, piemēram, laivošana pa Salacas upi, nēģu zvejošana (sākot ar augusta mēnesi), „Randu plavas”, Lībiešu upurālas, skaistas atpūtas vietas pie jūras u.c., kuru īstenošanai nākošajā reizē izvēlētos arī vismaz divu dienu braucienus ar nakšņošanu kādā no vietējām mītnēm, kempingā vai telšu vietā;
- no pārdotās degvielas – citas teritorijas uzņēmējs;
- ja tiktu apsekota plašāka teritorija, iespējams, ka tiktu iegādāta papildus degviela vietējā degvielas uzpildes stacijā.

4. **Piemērs** Ziemeļvidzemes piekrastes apskates iekļaušana Latvijas tūrisma firmu piedāvājumos

Ziemeļvidzemes piekrastes interesantās un skaistās apskates vietas (Minhauzena muzejs Duntē, Minhauzena takas, Tūjas akmeņainā Jūrmala, Liepupes baznīca, Salacgrīva, Ainaži) veiksmīgi tiek iekļautas vienas dienas tūrisma maršrutu piedāvājumos. Ja šādu piedāvājumu rēķina vidēji uz 30 tūristiem, kopējās indikatīvās izmaksas, ko viena tūristu grupa varētu atstāt vietējā ekonomikā ir 164,00

lati (ārvalstu grupām ar gida pakalpojumiem svešvalodā – 172 latī), paredzot, ka viens tūrists iztērē vidēji 5,47 latus. Šajā summā ir iekļautas ieejas maksas un gida pakalpojumi. Pie šīs summas atsevišķi vēl ir pieskaitāmas izmaksas par ēšanu.

TABULA NR. 12. TŪRISTU IZDEVUMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TERITORIJĀ (4.PIEMĒRS)

Vietējo uzņēmumu ieņēmumi, no grupas	LVL
leejas biļetes	139,00/147,00
Minhauzena muzejs	52/60
Nēģu tacis augustā	45
Ainažu jūrskolas muzejs	27
Salacgrīvas muzejs	15
Kempingā stāvvietā	7,00
Suvenīri (vidēji)	5,00
Uzkodas un atspirdzinājumi pa ceļam vai uz vietas	10,00
Ēdināšana	x
Kopā	164,00/172,00

leguvumi

- regulāra tūristu plūsma nodrošina apgrozījumu vietējiem uzņēmējiem un darba vietas novada iedzīvotājiem, pakārtoti nodrošinot pašvaldību budžeta ieņēmumus;
- kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un savdabīgā popularizēšana, vienlaikus veicot arī citas aktivitātes, piemēram,
- Minhauzena muižas komplekss nodrošina (vasaras sezonā vismaz 12 darba vietas, 2009.gadā – 28 393 apmeklētāji):
 - iespēju atpūsties kopā ar klasi vai ģimeni, aktīvi pavadot visu dienu vai ir kā atsevišķs apskates objekts kādā plānotā ekskursiju maršrutā;
 - kāzu rīkotājiem rituālu veikšanu savā specifiskā manierē, kā rezultātā tiek piesaistīti jauni klienti;
 - pieejamu informāciju par citām tūrisma iespējām tuvākā vai tālākā apkārtnē;
 - kafejnīcas un ēdināšanas pakalpojumus;
- Ainažu jūrniecības muzejs nodrošina (8 darba vietas, 2009.gadā – 6 388 apmeklētāji):
 - aktīvu un izglītojošu kultūras dzīvi (piemēram, Latvijas jūrnieku salidojums „Paaudžu stafete”, siļķu zvejas Atlantijā 55 gadu atceres pasākums, spoku nakts muzejā u.c.);
 - kāzu rīkotājiem rituālu veikšanu savā specifiskā manierē.

5. **Piemērs** Izglītojošas mācību ekskursijas skolēniem uz Ziemeļvidzemes piekrasti

Katru gadu skolas rīko mācību ekskursijas uz dažādām Latvijas vēsturē nozīmīgām vietām, kuras tiek integrētas skolēnu izglītošanas procesā. Ja šādu ekskursijas maršruta piedāvājumu rēķina vidēji uz 30 skolēnu grupu, kopējās indikatīvās izmaksas, ko skolēnu grupa varētu atstāt vietējā ekonomikā ir ap 146,00 latiem, paredzot, ka viens skolnieks iztērē vidēji 4,87 latus. Šajā summā ir iekļautas ieejas maksas un gida pakalpojumi. Pie šīs summas atsevišķi vēl ir pieskaitāmas izmaksas par ēšanu.

TABULA NR. 13. TŪRISTU IZDEVUMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TERITORIJĀ (5.PIEMĒRS)

Vietējo uzņēmumu ieņēmumu pozīcijas no grupas	LVL
leejas biļetes	106,00
Minhauzena muzejs	37,00
Atraksiju kuģis vai taka	30,00
Ainažu jūrskolas muzejs	15,00
Salacgrīvas muzejs	9,00

Keramikas darbnīca	15,00
Kempingā stāvvietā	5,00
Suvenīri (vidēji)	5,00
Uzkodas un atspirdzinājumi pa ceļam vai uz vietas	30,00
Ēdināšana	x
Kopā	146,00

Ieguvumi

- interesants muzeja apmeklējuma piedāvājums, kas piesaista skolēnus, radot pozitīvu attieksmi jaunajai paaudzei pret muzeju apmeklējumu kā kultūrizglītojošu pasākumu (piemēram, iespēja fotografēties Minhauzena muzejā interesantos tērpos, iespēja aktīvi un arī savādāk izklaidēties, Ainažu muzejs piedāvā tematisku pasākumus „Kapteiņa Veides zelta meklēšana”);
- iespēja radošajās darbnīcās pašiem redzēt lietu tapšanas procesus un pašam tajos piedalīties ir neatsverams ieguldījums jauniešu izglītošanā un, iespējams, arī turpmākās profesijas izvēlē;
- citiem uzņēmumiem papildus klienti (kafejnīcām, veikaliem, benzīna uzpildes stacijām).

 6. **Piemērs** Jūras svētki jeb Zvejnieksvētki

Tradicionālie svētki, kas aizsākušies 1939.gadā, ir neatņemams Salacgrīvas un tā kaimiņu novadu ikgadējais pasākums, kura norises laiks un pamata pasākumi vairumam to apmeklētāju ir labi zināmi. Pateicoties veiksmīgai pasākumu organizācijai, plašam svētku dalībnieku pulkam un visai stabilam apmeklētāju skaitam, šie svētki ir stabila vērtība ne tikai vietējā, bet arī Latvijas mērogā. Svētku pasākumu dažādība un apmērs ir cieši saistāma ar piešķirto finansējuma apjomu, kur pamatā finansētājs ir pašvaldība. Atsevišķi pasākumi ir ar saviem ieņēmumiem, kas daļēji nodrošina sākotnējo izdevumu segšanu.

TABULA NR. 14. PASĀKUMA ORGANIZĒŠANAS IZDEVUMI (6.PIEMĒRS)

Izdevumi kopā, 2010.gadā	LVL
Organizatoriskie izdevumi (pilsētas sakopšana, apsardze, aparatūras īre u.c.)	x
Svētku organizēšana	x
Ieņēmumi kopā, 2010.gadā latos	
Ieņēmumi par autostāvvietām un tirdzniecības licencēm	x
Ieņēmumi no ieejas maksas	~15 000
Kopā	~22 000

Ieguvumi

- iedibināto tradīciju noturēšana, svētku svinēšanas izrādīšana un nodošana nākošajām paaudzēm;
- iespēja piesaistīt bijušos vietējos iedzīvotājus dzimtajai pusei, stiprinot arī ģimeniskās saites un vērtības, ik gadu pulcējot lielu skaitu svētku apmeklētāju (tai skaitā 2010.gadā – 5 151 vakara maksas pasākumu apmeklētājs);
- plašs dalībnieku pulks (2010.gadā – 800 dalībnieki), kurš pārstāv dažādas ģeogrāfiskās vietas un vecuma grupas;
- vietējo iedzīvotāju saliedēšana – dalība dažādās svētku aktivitātēs, kā dalībniekam vai skatītājam;
- iespēja amatniekiem izrādīt savu nodarbošanos un tirgot saražoto produkciju;
- iespēja iepazīties ar vietējām specifiskajām nodarbēm, piemēram, nēģu zvejošana, amatniecība, specifisku vīnu darīšanu;
- papildus tūristu piesaiste konkrētajam pasākumam, Salacgrīvas pilsētas popularizēšana kopumā.

7. piemērs Positivus festivāla norise Salacgrīvā

Festivāls Positivus Salacgrīvā šogad notika jau ceturto reizi. Salacgrīvas novada pašvaldībai ar festivāla organizatoriem ir vienošanās par šī pasākuma norisi Salacgrīvā uz desmit gadiem. Līdz ar to šobrīd ir visai piemērots brīdis izvērtēt šī jau mūzikas cienītāju vidū popularitāti ieguvušā festivāla norises ietekmi, izvērtēt līdzšinējo sadarbību un pilnveidot organizatoriskos jautājumus.

Positivus festivāla apmeklētāju ziņā ir visplašākais no Salacgrīvas novadā rīkotajiem. Pēc provizoriskiem organizētāju aprēķiniem 2010.gadā festivālu apmeklēja vairāk nekā 30 000 cilvēku.

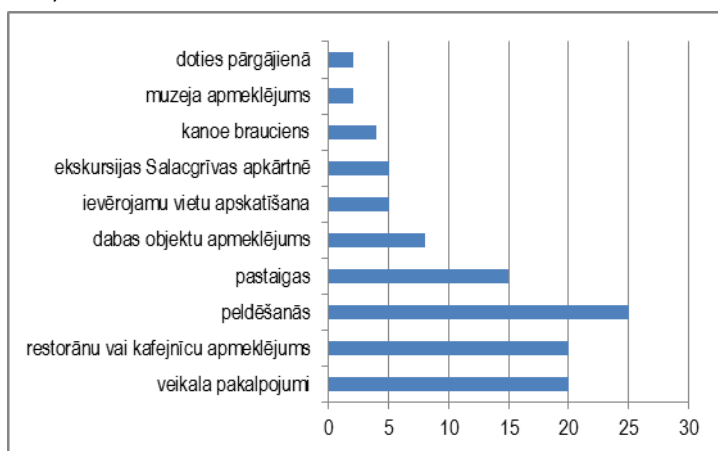
Festivāla norises laikā veiktajā aptaujā kopumā tika aptaujāts 81 festivāla apmeklētājs (52% sievietes un 48% vīrieši). Aptaujāto apmeklētāji pamatā pārstāvēja trīs vecuma grupas: līdz 19 gadiem – 21%, no 20 līdz 29 gadiem – 40% un no 30 līdz 39 gadiem – 30%. Gandrīz puse no aptaujātajiem uz šo festivālu bija ieradušies pirmo reizi.

Vislielākais festivāla apmeklētāju īpatsvars bija ieradies no Rīgas (64% aptaujāto). Citi aptaujātie pārstāvēja tādās Latvijas pilsētās kā Valmiera, Jūrmala, Ikšķile, Lielvārde u.c. Festivāls savu popularitāti pamazām iegūst arī kaimiņvalstīs – Lietuvā un Igaunijā, kā arī tika atzīmēts kā piemērota satikšanās vieta draugiem un paziņām no citām valstīm – tādām kā Beļģija, Anglija, Austrālija, Jaunzēlande u.c.

Kā kopīga izklaides vieta festivāls ir arī ģimenēm (minējuši 16% aptaujāto). Atsevišķas draugu kompānijas un ģimenes, lai dotos uz festivālu vai to iekļautu savu atvaļinājumu ceļojumu plānā, noirē speciālu autotransportu, piemēram, auto treileri.

No aptaujātajiem 48% bija ieradušies uz abām festivāla dienām un pasākuma gaisotnē plānoja pavadīt trīs dienas Salacgrīvas pilsētas tuvumā. Uz divām festivāla dienām bija ieradušies 35% aptaujāto, bet uz vienu – 17%.

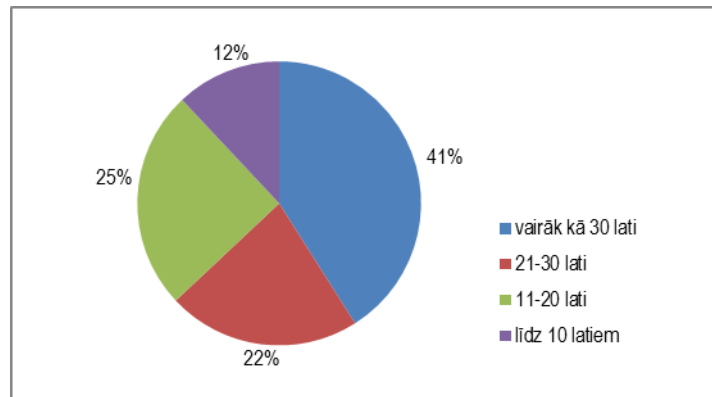
Gandrīz vienāds skaits aptaujāto Salacgrīvā jau bija bijuši iepriekš, turklāt, trīs līdz piecas reizes – 28% aptaujāto, vairāk kā piecas reizes – 26%, tikai vienu reizi – 7%, bet 23% aptaujāto iepriekš Salacgrīvā nebija bijuši. Tas nozīmē, ka festivāls ar savu ģeogrāfisko vietas izvēli papildus esošajai tūristu plūsmai uz Salacgrīvu piesaista jaunus apmeklētājus, iespējams, no kuriem daļa atgriezīsies vēlāk citu ar tūrisma saistītu mērķu īstenošanai. Uzdodot jautājumu par iespējamām papildus aktivitātēm Salacgrīvā vai tās apkārtnē, 70% aptaujāto norādīja ko plāno darīt vai jau darīja šajās dienās vai arī bija darījuši/darīs citā laikā (skat. attēlu Nr.11).

ATTĒLS NR. 11. FESTIVĀLA POSITIVUS APMEKLĒTĀJU AKTIVITĀŠU INTERESES SALACGRĪVĀ UN TĀS APKĀRTNĒ, ATZĪMĒTS ANKETĀS %

Gandrīz trešā daļa aptaujāto (28%) iepriekš pārtiku un dzērienus nebija iegādājušies, bet plānoja to darīt uz vietas, 32% bija iepirkušies jau Rīgā, bet 20% iepirkās pa ceļam uz festivāla vietu.

Uz jautājumu par plānotajiem izdevumiem šajā pasākumā, 41% aptaujāto plānoja iztērēt vairāk 30 latus (skat. attēlu Nr.12). Pamatā šādus izdevumus plānoja respondenti vecuma grupā no 20 līdz 39 gadiem, kuri kopumā pārstāvēja gandrīz 70% aptaujāto. Turklāt aptaujātie Anglijas pārstāvji festivāla laikā bija plānojuši šķirties vismaz no 150 latiem katrs.

ATTĒLS NR. 12. FESTIVĀLA POSITIVUS APMEKLĒTĀJU PLĀNOTIE TĒRIŅI FESTIVĀLA LAIKĀ

Pamatā festivāla apmeklētāji ieradās ar personīgo transportu (89% aptaujāto). Šī apmeklētāju grupa noteikti bija potenciālā vietējo Salacgrīvas uzņēmēju klientu grupa. Diemžēl bija jāsecina, ka daļai nebija iespējas īstenot savas vēlmes un intereses ierobežotā piedāvājuma apjoma un klāsta dēļ.

Veicot aptauju nejaušas izlases kārtā, 57% no aptaujātajiem par nakšņošanas vietu bija izvēlējušies Positivus festivāla kempingu, 12% nakšņoja pie radiem un draugiem, 5% izvēlējās citu kempingu, 7% gulēja automašīnā vai arī vēl nebija izlēmuši, kur gulēs, savukārt, 17% neizmantoja vietējos nakšņošanas pakalpojumus.

Kā ierosinājumi Salacgrīvas tūrisma infrastruktūras uzlabošanai tika minēti:

- uz festivāla laiku nepieciešams lielāks nakšņošanas vietu piedāvājums;
- uz festivāla laiku nodrošināt publiskās tualetes ne tikai festivāla norises vietā un nakšņošanas vietā;
- reklamēt iespējamās ekskursijas u.c. un vietas, ko var apskatīt Salacgrīvā un tās apkārtnē, piedāvāt citas aktivitātes papildus festivāla apmeklējumam;
- nodrošināt peldēšanai pieejamākas pludmales vai informēt par tādu atrašanās vietu;
- saremontēt tiltu pār Salacu upi.

leguvumi

- palielina apgrozījumu pārtikas un dzērienu tirdzniecības vietās, degvielas uzpildes stacijās;
- tuvāko naktsmītņu piepildījums (naktsmītņu rezervācijas tiek veiktas ļoti savlaicīgi, pieprasījums pēc telts vietām);
- 7 vietējiem jauniešiem bija iespēja piepelnīties festivāla norises laikā, veicot konkrētus darbus;
- papildus ģeogrāfiskās, kā arī pasākuma vietas reklāma presē, internetā, televīzijā u.c.;
- laba iespēja atpūtas kompleksiem sevi reklamēt, jo starp festivāla apmeklētājiem ir daudz uzņēmēju un citu pasākumu organizatoru;
- vietējiem iedzīvotājiem ieejas biļetes festivālā par pazeminātu cenu;
- vietējiem iedzīvotājiem piedalīties kā brīvprātīgajiem darbiniekiem un piedalīties festivālā pa velti.

Iespēja attīstīt

- Salacgrīvas pilsētas aktivitātes festivāla dienās (tirdzniecība, ēdināšana, laivu/kutera izbraukumi Salacā, izklaides pasākumi u.c.);
- piedāvāt vairāk naktsmītnes, telts vietas, publiskās tualetes;
- nodarbināt vietējos iedzīvotājus (tais skaitā skolniekus) festivāla norises nodrošināšanā;
- reklamēt – piedāvāt peldvietu un papildus pakalpojumus jūrā Salacgrīvā Salacas kreisajā krastā.

Ieteikumi turpmākai informācijas apkopošanai

Nemot vērā to, ka nav pieejama uzņēmēju darbības finansiālie rādītāji un precīzi dati par tūristu apgrozījumu un attiecīgajiem tēriņiem konkrētajās piesaistēs vai nakšņošanas vietās, tad kopējo tūristu plūsmas atstāto ietekmi uz vietējo ekonomiku precīzi noteikt nevar, jo ir ļoti daudz mainīgo lielumu, kuri atkarīgi no daudziem faktoriem, piemēram:

- ceļo grupā vai individuāli, izmaksas uz 1 tūristu:
 - ✓ ekskursijas, ieejas biļešu izmaksas (gida pakalpojumi, dažādas vecuma grupas, atlaides);
 - ✓ izvēlētais pakalpojums, apskates objekts, to apjoms;

- pasīvais vai aktīvais tūrisms (aktivitātes – maksas vai bezmaksas);
- inventāra noma (kāds un dienu skaits):
 - ✓ velo noma;
 - ✓ laivu noma;
- nakšņošana (izvēlētās nakšņošanas vietas cena);
- konferenču, pasākumu organizēšanas izmaksas (atkarīgas no cilvēku skaita, izvēlēta pakalpojumu klāsta, dienu skaita);
- ēdināšanas pakalpojuma izmantošana, degvielas iegāde;
- suvenīru iegāde un citi tēriņi.

Lai veiktu aprēķinus par tūrisma ietekmi teritorijā, turpmāk ir nepieciešams ievākt regulāru un sistemātisku informāciju par:

- tūristu skaitu sadalījumā pēc uzturēšanās ilguma un nakšņošanas veida (viesu māja, dienesta viesnīca, kempings, teltis u.c., kā arī – treileri, ciemos pie paziņām, radiem);
- tūristu skaitu sadalījumā pa interešu grupām (atpūta, ceļošana, reliģiskas intereses, ciemos u.c.);
- tūristu izdevumi ceļojuma laikā;
- tūristu skaitu sadalījumā pa pārvietošanās transporta veidiem;
- ieņēmumiem no tūristu nakšņošanas, ēdināšanas, citu pakalpojumu sniegšanas (laivu, velosipēdu noma, gida pakalpojumi, suvenīru iegādes u.c.);
- tūrismā un ar to saistītajās jomās nodarbināto skaitu, piedāvāto resursu un pakalpojuma dažādību un apjomiem;
- speciāli organizēto pasākumu apmeklētību, to izdevumiem un ieņēmumiem;
- netiešo tūrisma ietekmi uz ar tūrismu saistīto pakalpojumu sniegšanu (piemēram, pārtikas produktu tirdzniecība u. c.).

3.3. TŪRISMA IETEKME UZ SABIEDRĪBU

Lai mērķtiecīgi plānotu tūrisma attīstību, viens no priekšnosacījumiem ir vietējo iedzīvotāju pozitīva attieksme pret teritorijas viesiem, tūrisma attīstības iniciatīvu atbalstīšana un pašu iesaistīšanās tūrisma uzņēmējdarbībā. Lai noskaidrotu iedzīvotāju attieksmi pret tūrismu un apzinātu tūrisma vietas sociālās ilgtspējības aspektus, 2010. gada maijā tika veikta Vidzemes akmeņainās jūrmalas iedzīvotāju aptauja. Tās ietvaros tika intervēti piekrastes māju īpašnieki bez izlases kārtības – cenšoties aptvert visu piekrastes posmu starp Tūju un Vitrupes ieteku Rīgas līcī pilnībā.

Pielietojot daļēji strukturētās intervijas metodi, pavisam tika aptaujāti 48 māsaimniecību iedzīvotāji. Vairāku māju iedzīvotājus tā arī neizdevās sastapt vairākās apmeklējumu reizēs, kas liecina par māju neregulāru apdzīvotību vai vasaras mājas statusu. Tomēr daži no tiem piekrita telefonintervijai vai klātienē intervijai Rīgā. Intervētie ir absolūtais vairākums šajā piekrastes posmā un viņu viedokļi sniedz precīzu izpratni par tūrisma ietekmi Vidzemes piekrastē.

No visiem aptaujātajiem aptuveni pusei iedzīvotāju šī ir pastāvīgā dzīves vieta. Pārējie savā piekrastes īpašumā uzturas neregulāri – visbiežāk vasarās. Salīdzinoši maz ir vairākās paaudzēs mantotu īpašumu. Lielākā daļa piekrastes māju to saimnieku īpašumā nonākušas padomju gados. Pēdējos gados nav norisinājusies krasa iedzīvotāju maiņa vai nekustamo īpašumu tirgus.

No visiem intervētajiem iedzīvotājiem tiešā veidā tūrismā nodarbināti tikai daži. Arī nākotnē lielākā iedzīvotāju daļa tūrismā neplāno iesaistīties.

Noskaidrojot attieksmi pret tūrismu kopumā var teikt, ka viedokļi nav izteikti polarizējušies slavējot vai noliedzot tūrisma aktivitātes. Taču visbiežākā forma – pieļaut noteiktas darbības vai izvīzīt nosacījumus, kas nav pieļaujams. Lielākajai intervēto daļai nav pretenziju pret ceļotājiem, kuri dodas pārgājienos gar jūru, un velobraucējiem. Lielākā daļa intervēto par nepieņemamu uzskata trokšņainu aktivitāšu organizēšanu. Pāris iedzīvotāji bija pilnīgi atturīgi komentēt jebko no vaicātā, tāpat bija vairāki izteikti „zaļi” domājoši cilvēki, atbalstot saudzīga ekotūrisma attīstības ideju.

Trīs negatīvās ietekmes, ko kritizēja lielākā daļa iedzīvotāju (secīgi):

- atkritumu problēma (visplašākajā amplitūdā: stikli pludmalē, atkritumu daudzums, trūkstošu tualetu radītās sekas, kempu mobilo tualetu iztukšošana teritorijā u.c.)
- privātīpašuma nerespektēšana;
- automašīnu neatļauta novietošana.

Citas pieminētās negatīvās apmeklētāju izraisītas ietekmes: kvadriciklu braukšanas patvaļa un troksnis, skaļa uzvešanās, skaļa mūzika no automašīnām, ūdens motocikli peldvietās, minēta arī malkas un zemeņu zagšana.

Situācijas risināšanai iedzīvotāji iesaka veidot infrastruktūru noteiktās (jau esošajās) vietās, kur ir pieeja pie jūras. Tas ietver ģērbtuvju izbūvi, tualetu un atkritumu konteineru izvietojumu un regulāru to apsaimniekošanu. Infrastruktūras un kārtības ieviešanas atbildību redz pamatā pašvaldības kompetencē.

Liekākā tūrisma ietekme jūtama brīvi pieejamo stāvlaukumu tuvumā. Attālākās vietās tūrisma ietekme ir minimāla vai tā nav vispār nav jūtama.

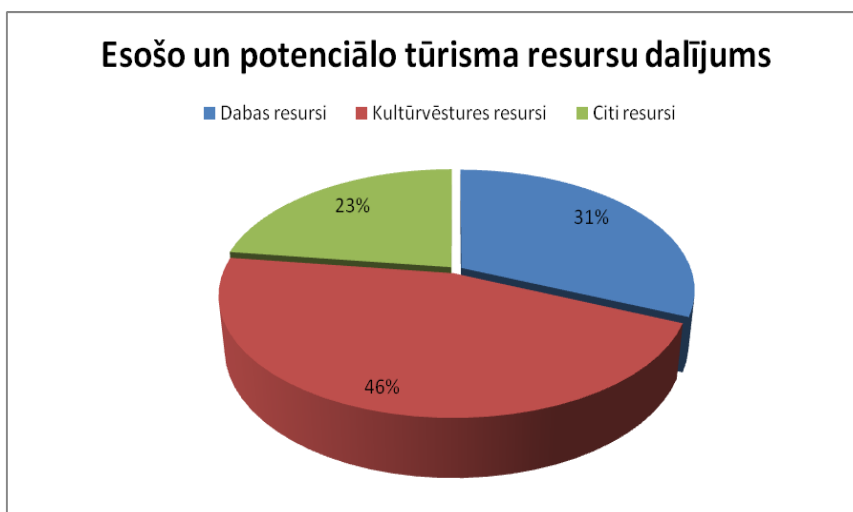
Pie tūrisma pozitīvās ietekmes tiek minēta infrastruktūras sakārtošana, atsevišķos gadījumos ienākumi, arī socializēšanās, iespēja būt noderīgiem, taču guvumu kopumā ir mazāk, nekā nosacījumu.

Vienlaicīgi daļa iedzīvotāju atzīst, ka Vidzemes piekrastei ir potenciāls tūrisma attīstībai. Tiek minēta pludmaļu labiekārtojuma pilnveide, bākas atjaunošanas (jaunuzcelšanas) iespēja, Meleku kempinga atjaunošana, zvejas tūrisma potenciāls, uzsvars uz pārgājieniem, nemotorizētu pārvietošanos, pirts piedāvājumu.

Par auto plūsmas ierobežošanu piekrastes posmā Meleki–Mantiņi un Mantiņi–Ķurmragi ir atšķirīgi uzskati, taču pamatā tiek atbalstīta laba zonēšana. Ārpusē esošo stāvlaukumu uzturēšana vai paplašināšana nodrošinātu mazāku auto plūsmu pa šaurajiem ceļiem.

3.4. TŪRISMA IETEKMES UZ DABAS RESURSIEM

1/3 daļa no šobrīd esošajiem vai potenciālajiem Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma resursiem ir saistīti ar dabas resursiem. Tas uzliek lielu atbildību to īpašniekiem un apsaimniekotājiem, lai saglabātu tās vērtības, kuru dēļ tūristi uz piekrasti brauc un kuras izmanto rekreatīvām vai cita veida vajadzībām. Daļēji apmeklētāju radīto slodzi „kompensē” salīdzinoši daudzi kultūrvēstures objekti un cita veida resursi, kas procentuāli sastāda ~ 2/3 no kopējā resursu klāsta (7. attēls).

ATTĒLS NR. 7. NOZĪMĪGĀKO ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA RESURSU DALĪJUMS

Tā kā piekrastes dabas objektu apmeklētāju skaits nav zināms, par apmeklētāju radīto ietekmi un šī brīža kapacitāti var spriest tikai pēc sekām, kas redzamas konkrētajos objektos vai vietās.

Pēc novērojumiem, kas veikti Ziemeļvidzemes piekrastes apsekojumu laikā, var spriest, ka tūrisma ietekmēm uz dabas vidi visvairāk pakļautie un nozīmīgākie resursi ir:

- **Salaca** un tās **krasti**, īpaši ūdens tūristu apmetņu un smilšakmens atsegumu un ar tiem saistīto biotopu apkārtnē. Par minēto jomu ir jau iepriekš izstrādāts atsevišķs pētījums¹;
- **Atsevišķi jūras krasta posmi**: Krasta liedags iepretim Ainažiem un Salacgrīvai, piekrastes posms Vitrupe–Meleki, Vidzemes akmeņainās jūrmalas posms, īpaši pie Veczemju klintīm, piekrastes posmi Vecpeldes–Tūja un Vārzas–Zvejniekciems (9. attēls);

¹ Projekta „Antropogēno ietekmju izpēte, monitorings un metodikas īstenošana tūrisma radītās ietekmes uz biotopiem noteikšanai Salacas upes baseinā” - 2. daļa “Antropogēno ietekmju izpēte, monitorings un metodikas īstenošana tūrisma radīto ietekmju uz vidi noteikšanai Salacas ielejas dabas parkā un Salacas augštecē”. Autori: J. Smaļinskis, D. Mežzīle, A. Junkurs.

Negatīvās ietekmes: kāpu zemsedzes veģetācijas nomīdīšana, zemsedzes veģetācijas un kāpu izbraukšana ar mehāniskiem transporta līdzekļiem, cita veida sauszemes veģetācijas bojāšana vai iznīcināšana, retu un aizsargājamo sugu un/vai to dzīves vietu bojāšana un iznīcināšana, piesārņojums ar sadzīves u. c. atkritumiem, ugunsgrāmu kurināšana nepiemērotās un nelabiekārtotās vietās, dažāda veida savvaļas dzīvnieku traucējumi, infrastruktūras bojāšana un vandālisms.

- Atsevišķi **kāpu biotopi** (embrionālās kāpas, baltās un pelēkās kāpas, mežainas jūrmalas kāpas u. c.) Ainažu, Salacgrīvas un Vitrupe grīvas apkārtnē (sk. 8. attēlu);

Negatīvās ietekmes: Tā kā kāpu biotopu izplatības vietas sakrīt ar visvairāk noslogotajiem krasta posmiem, jo atpūtnieki g. k. koncentrējās vietās, kur ir smilšaini, nevis akmeņaini liedagi vai ar niedrēm aizaugušas krastmalas, kāpu biotopos konstatē visas iepriekšējā punktā uzskaitītās ietekmes.

- Citi **aizsargājami biotopi un dabas pieminekļi** – pamatiežu atsegumi, abrāzijas alas u. tml.

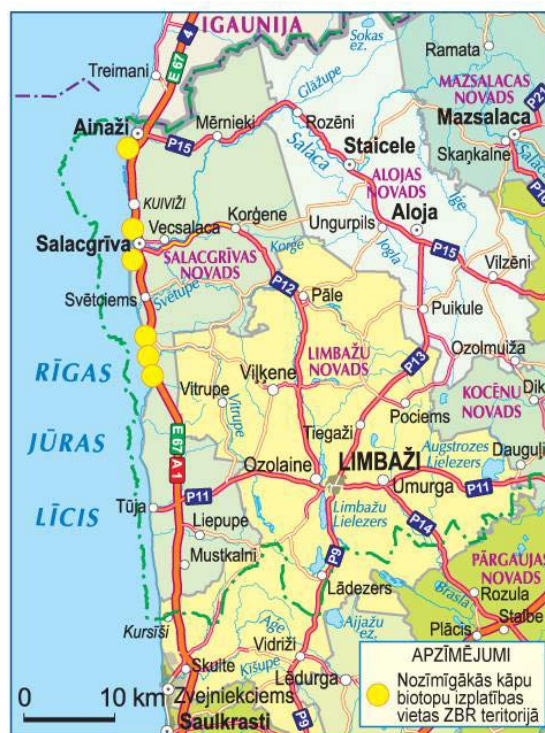
Negatīvās ietekmes: Nogāžu un smilšakmens atsegumu, relatīvi netraucētu alu bojāšana u. tml. Šīs ietekmju kompleks gan jāskata kontekstā ar faktu, ka minētie piekrastes atsegumi ir pakļauti daudz būtiskākām dabisko procesu norisēm (atsegumu abrazēšana un transformācija vētru laikā), kamdēļ tajos nevar izveidoties noturīga fauna un flora.

- **Atsevišķas savvaļas augu un dzīvnieku sugas**, kas nākotnē varētu tikt izmantotas kā tūrisma resurss, iekļaujot tās nepārdomātā un neilgtspējīgā tūrisma produktā vai aktivitātēs (piemēram, makšķerēšana, trokšņainu aktivitāšu organizēšana u. tml.).

Negatīvās ietekmes: Traucējuma efekts, to dzīves vietu iznīcināšana u. tml.

ATTĒLS NR. 8. NOZĪMĪGĀKO ANTROPOĢĒNO IETEKMJU POSMI ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

ATTĒLS NR. 9. KĀPU NIOTOPU IZPLATĪBA ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

Nereti novērojama dabai nedraudzīga aktivitāte dienvidos no Tūjas... (Foto: Juris Smaļinskis)

... un tā rezultātā atstātās „pēdas”. (Foto: Juris Smaļinskis)

Pavasaros vai pēc ilgstošām lietavām piekrastes mazie ceļi samērā intensīvās auto plūsmas dēļ pārvēršas par „bez ceļiem”. (Foto: J. Smaļinskis)

„Atpūtnieki” Ainažu pludmalē. (Foto: Juris Smaļinskis)

Savulaik zemē ierakti atkritumi jūras viļņu darbības rezultātā atkal „parādījušies” virszemē. (Foto: Juris Smaļinskis)

Jūras krasta stiprināšanas darbi Tūjā. (Foto: Juris Smaļinskis)

Kāpu erozija pie Muižuļu stāvvietas. (Foto: Baiba Strazdiņa)

Pamatkrasta nogāzes erozija pie atpūtas vietas “Vasas”. (Foto: Baiba Strazdiņa)

3.5. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES PIEEJAMĪBA

Attīstības iespēju nodrošināšanai, svarīgs ir resursu pieejamības jautājums. Ņemot vērā piekrastes ceļu tīklu, to kvalitāti, pieejamību, nožogotu privātīpašumu, aploku, niedrāju, lagūnu vai tml. šķēršļu izvietojumu, Ziemeļvidzemes piekraste ir sadalīta trīs pieejamības klasēs (skat. 17. attēlu).

ATTĒLS NR. 17. ZIEMEĻVIDZEMES JŪRAS PIEKRASTES PIEEJAMĪBA

Viegli pieejama pludmale – jūras krasts viegli pieejams. Parasti sakrīt ar vietām, kur ir smilšaini liedagi apdzīvotu vietu tuvumā ar labi attīstītu ceļu tīklu un labiekārtotiem auto stāvlaukumiem.

Ierobežoti pieejama pludmale – jūras krasts pieejams ar zināmām grūtībām un ierobežojumiem – nav ceļu, vai uz ceļiem ir ceļa zīmes „cauri braukt aizliegts” vai „ķieģelis”, izeju jūrai aizšķērso privātīpašumi un apbūve, t.sk. bieži izvietotas zīmes „Privātīpašums”.

Praktiski nepieejama pludmale – pludmale praktiski nepieejama vai grūti pieejama, jo ceļu līdz tai aizšķērso Randu pļavu niedrāji un lagūnas.

Priekšlikumi: Sānu ceļu, kas atdalās no *Via Baltica* šosejas, „galos” būtu vēlams izvietot nelielus informācijas standus ar kartogrāfisko materiālu – kādā veidā ir vai nav pieejams jūras krasts, jo nereti to jūras galā ir dažāda veida pārvietošanās aizlieguma zīmes. Tas mazinātu līdzšinējās konfliktsituācijas starp atpūtniekiem, privātīpašniekiem un vidi sargājošo institūciju darbiniekiem.

Tā kā vairums apmeklētāju pa Vidzemes piekrasti ceļo ar savu transporta līdzekli (sabiedriskais transports ir ērts tikai lielāko apdzīvoto vietu – Salacgrīvas un Ainažu sasniedzamībai), stāvlaukumi ir viens no svarīgākajiem piekrastes infrastruktūras elementiem. Vienlaikus arī sava veida piekrastes pieejamības rādītājs.

60 km garā piekrastes posmā atpūtniekiem ir pieejami 14 salīdzinoši tuvu jūras krastam izbūvēti vai ierīkoti stāvlaukumi.

- **Stāvlaukums pie Ainažu mola.** Neliels auto stāvlaukums vairākām automašīnām. Pie tā izvietots informācijas stends, sols un galds, atkritumu urna, netālu – tualete. Līdz jūrai (~0,5 km) var nokļūt pa laipu taku un tālāk pa veco akmeņu molu (grūta un neērta iešana!). Bezmaksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Būtu ieteicams esošo sauso tualeti nomainīt ar bioloģisko tualeti, kā arī izvietot jaunu stendu par putnu vērošanas iespējām Ziemeļvidzemes piekrastē.

- **Stāvlaukums pie Ainažu ostas peldvietas.** Neliela izmēra auto stāvlaukums, kas paredzēts ~30 vieglajām automašīnām. Uzstādīts informācijas stends, atkritumu urna un tualete (līdz jūrai ~0,3 km). Bezmaksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Nepieciešams ierīkot koka laipu vai bruģa taku no stāvvietas līdz pludmalei, ierobežot kāpu izbraukāšanu ar automašīnām (zvejnieku un pludmales apsaimniekošanas vajadzībām ierīkot ar zīmēm aprīkotu ceļu un uzlabot tā segumu), aizvērt kāpās ierīkoto tualeti, citviet pludmales tuvumā uzstādīt bioloģisko, uzstādīt informācijas stendu ar praktisku informāciju par vietas izmantošanas kārtību un ierīkotās infrastruktūras izvietojumu. Apmeklētāju ērtībām informācijas stendu papildināt ar praktisku informāciju par citiem piekrastes tūrisma piedāvājumiem, Valdemāra ielā uzstādīt norādi “Uz jūru”, pludmalē – pārgērbšanās kabīnes un soliņus.

- **Stāvlaukums pie Ainažu pilsētas pludmales (pie pieminekļa „Baltā saule”).** Neliela izmēra auto stāvlaukums ~20 vieglajām automašīnām. Uzstādīts informācijas stends, atkritumu urna un norāde uz jūru (~0,3 km). Bezmaksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Būtu ieteicams izvietot bioloģiskās tualetes un informācijas stendu ar praktisku informāciju par vietas izmantošanas kārtību un ierīkotās infrastruktūras izvietojumu. Apmeklētāju ērtībām stendu papildināt ar praktisku informāciju par citiem piekrastes tūrisma piedāvājumiem, Valdemāra ielā uzstādīt norādi "Uz jūru", pludmalē – pārģērbšanās kabīnes, dušas un soliņus.

- **Automašīnu novietošanas vieta pie Ainažu kapiem.** Stāvlaukumu izmanto atpūtnieki, kuri atpūšas pludmalē lejpus Blusupītes ietekas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Ierīkot stāvlaukumu, uzstādīt bioloģisko tualeti, atkritumu urnu un informācijas stendu ar praktisku informāciju par vietas izmantošanas kārtību un ierīkotās infrastruktūras izvietojumu.

- **Stāvlaukums pie Randu pļavu dabas takas.** Neliela izmēra auto stāvlaukums *VIA Baltica* malā. Informācijas stends, galdi, soli, atkritumu urna. Līdz jūrai (~0,5 km) gan nevar tikt, jo taku aizšķērso Randu pļavu niedrāji un lagūnas. Bezmaksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Sauso tualeti nomainīt pret bioloģisko, tualetes atrašanās vietu iezīmēt ar norādes zīmi.

- **Automašīnu novietošanas vieta Salacgrīvas Zvejnieku parkā.** Vieta salīdzinoši lielam automašīnu skaitam (50 – 70 vieglajām automašīnām). Izmanto gan sporta un atpūtas kompleksa klienti, gan atpūtnieki, kas atpūšas Zvejnieku parka pludmalē. Līdz jūrai ~0,3 km. Bezmaksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Ceļu no stāvlaukuma līdz laipu takām iezīmēt ar norādes zīmēm „Uz jūru”, futbola laukuma dienvidu galā, kur vērojama intensīva zemeszemes izmīnāšana, ierīkot jaunu laipu taku līdz liedagam.

- **Stāvlaukums Salacgrīvas pilsētā, Jūrmalas ielā 2.** Lielākas kapacitātes auto stāvlaukums (~60 automašīnām). Rezervēta vieta stāvvietai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Uzstādītas atkritumu urnas. Līdz jūrai ~0,4 km. Bezmaksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Ierīkot papildu koka laipu no stāvlaukuma līdz liedagam un uzstādīt informācijas stendu ar praktisku informāciju par vietas izmantošanas kārtību un ierīkotās infrastruktūras izvietojumu. Apmeklētāju ērtībām stendu papildināt ar praktisku informāciju par citiem piekrastes tūrisma piedāvājumiem.

- **Automašīnu novietošanas vieta pie kempinga „Vējavas”.** Neliela izmēra automašīnu novietošanas vieta g. k. kempinga viesiem. Galdi, soli, atkritumu urnas, tualete, ūdens ņemšanas vietas, telts, kempingu un ugunsgrāvis vietas. Līdz jūrai (~0,4 km) var nokļūt pa taku.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Ierīkot koka laipu līdz liedagam un esošo sauso tualeti nomainīt ar bioloģisko tualeti.

- **Stāvlaukums pie Vitrupes ietekas.** Lielāka izmēra stāvlaukums 50 – 70 vieglajām automašīnām. Pie tā izvietots informācijas stends, sols un galds, atkritumu urna. Bezmaksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Atjaunot kāpnes un laipas līdz liedagam, sauso tuaļu vietā uzstādīt bioloģiskās, uzstādīt informācijas stendus ar praktisku informāciju par vietu izmantošanas kārtību, ierīkotās infrastruktūras izvietojumu un piekrastes tūrisma piedāvājumiem.

- **Stāvlaukums pie Lepstēm.** Vidēja izmēra stāvlaukums jūras krastā – dažiem desmitiem vieglo automašīnu. Uzstādīts informācijas stends, sols un galds, ugunsgrāvis vieta un atkritumu urna. Bezmaksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Atjaunot kāpnes un laipas līdz liedagam, sauso tuaļu vietā uzstādīt bioloģiskās, uzstādīt informācijas stendus ar praktisku informāciju par vietu izmantošanas kārtību, ierīkotās infrastruktūras izvietojumu un piekrastes tūrisma piedāvājumiem.

- **Stāvlaukums pie Muižuļiem.** Lielāka izmēra auto stāvlaukums ~50 vieglajām automašīnām jūras krastā. Trīs informācijas stendi, atkritumu urna un tualete (sliktā stāvoklī).

Vēlamie infrastruktūras elementi: Atjaunot kāpnes un laipas līdz liedagam, sauso tuaļu vietā uzstādīt bioloģiskās, uzstādīt informācijas stendus ar praktisku informāciju par vietu

izmantošanas kārtību, ierīkotās infrastruktūras izvietojumu un piekrastes tūrisma piedāvājumiem.

- **Automašīnu novietošanas vieta pie Melekiem.** Kopš kempinga rekonstrukcijas darbu uzsākšanas pieejams tikai periodiski.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Atjaunot stāvlaukumu, laipas līdz liedagam, uzstādīt norādes zīmes, atkritumu urnas, bioloģiskās tualetes un informācijas stendu ar praktisku informāciju par vietas izmantošanas kārtību, ierīkotās infrastruktūras izvietojumu un citiem piekrastes tūrisma piedāvājumiem. Apmeklētāju ērtībām stendu papildināt ar praktisku informāciju par citiem piekrastes tūrisma piedāvājumiem

- **Automašīnu novietošanas vieta atpūtas vietā "Klintis".** Ietilpības ziņā – salīdzinoši liela automašīnu novietošanas vieta 100 un vairāk vieglajām automašīnām. Infrastruktūras ziņā viens no vislabāk iekārtotajiem. Norobežojumi un kāpnes pie Veczemju klintīm, informatīvas zīmes, daudzas ar uguns kuriem, grilu, galdiem un soliēm aprīkotas atpūtas vietas, atkritumu urnas, vairākas tualetes. Paredzēta lielam skaitam atpūtnieku. Maksas, toties kvalitatīvāks no iepriekš uzskaitītajiem.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Informatīvs stends ar praktisku informāciju par aktīvā tūrisma iespējām tuvākajā apkārtnē (piemēram, kājnieku tūrisma maršruts līdz Melekiem vai tālāk, citiem stāvlaukumiem, naktsmītnēm, ēdināšanas vietām u.c. pakalpojumiem, kā arī zaļajiem padomiem) un nozīmīgākajām kultūrvēsturiskajām vērtībām.

- **Automašīnu novietošanas vieta atpūtas vietā „Vasa”.** Neliela izmēra auto stāvlaukums jūras krastā ar informācijas stendu, atpūtas vietām, galdiem, soliēm, uguns kura vietām, telšu vietām, atkritumu urnām un tualeti. Bez maksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Ierīkot koka kāpnes un laipas līdz liedagam, uzstādīt informācijas stendu ar praktisku tūrisma informāciju, vasaras sezonā – papildu atkritumu urnas un bioloģiskās tualetes.

- **Automašīnu novietošanas vieta atpūtas vietā „Grantiņi”.** Salīdzinoši liela automašīnu novietošanas vieta jūras krastā ar galdiem, soliēm, atpūtas, telšu un uguns kura vietām, tualeti, atkritumu urnām. Maksas, taču par to nav norādes.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Uzstādīt bioloģiskās tualetes, norādes zīmi un informācijas stendu ar praktisku tūrisma informāciju, vasaras sezonā – papildu atkritumu urnas.

- **Automašīnu novietošanas vieta atpūtas vietā „Kriminalnieki”.** Salīdzinoši liela izmēra auto stāvlaukums jūras krastā. Piemērots tūristu autobusiem. Atpūtas vietas ar galdiem, soliēm, labiekārtotām uguns kura vietām, tualetēm, telšu vietām u. tml. Salīdzinoši laba un pārdomāta infrastruktūra. Vasarās darbojas glābēji, pieejamas dušas. Gan dušas, gan tualetes pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Maksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: uzstādīt vismaz divas koka kāpnes un laipas līdz liedagam, uz nogāzes augšējās krants ierīkot koka barjeras.

- Tūjā pie Zaķupes ietekas – pašā jūras krastā. Vidēja izmēra auto stāvlaukums dažiem desmitiem vieglo automašīnu. Vasarās atvērts veikals un kafējnīca. Maksas.

Vēlamie infrastruktūras elementi: Tā kā šis ir pirmais nozīmīgākais auto stāvlaukums ZBR teritorijā (braucot par VIA Baltica no Rīgas puses), te vēlams izglītojoši – informatīvs un uz praktisku ceļošanas informāciju balstīts stends par tūrisma iespējām ZBR piekrastē, kā arī par ZBR kā īpaši aizsargājamu dabas teritoriju. Vietās, kur vērojama kapu zemsedes izmīnāšana, nepieciešams ierīkot papildu laipas līdz liedagam.

- Lauči – kempings un atpūtas mājas jūras krastā. Neliela izmēra auto stāvlaukums dažām mašīnām. Maksas.

ATTĒLS NR. 18. PUBLISKI PIEEJAMIE
AUTOSTĀVLAUKUMI ZIEMEĻVIDZEMES
PIEKRASTĒ (2010. g.)

Galvenie secinājumi

- 60 km garajā piekrastes posmā atpūtniekiem ir pieejami 14 auto stāvlaukumi. To kopējā kapacitāte varētu būt ap 300 - 400 vieglās automašīnas vienlaicīgi ($\pm 1000 - 1500$ cilvēki), kas vasaras sezonā galvaspilsētas tiešā tuvumā ir vairāk kā nepietiekams skaits.
- Auto stāvlaukumi ir izvietoti nevienmērīgi (18. attēls).
- Ar atsevišķiem izņēmumiem stāvvietu labiekārtojums ir nepilnīgs. Vairākās no tām nav atrisināti to apsaimniekošanas jautājumi vai to apsaimniekošana nenotiek pietiekami elastīgi.
- Šobrīd nav pieejams neviens izdevums vai Interneta vietne, kur vienkopus būtu pieejama (t.sk. kartogrāfisks materiāls) informācija par Vidzemes piekrastē (ne pa atsevišķiem novadiem, vai citām administratīvām vienībām) publiski pieejamiem auto stāvlaukumiem un to infrastruktūru jūras krastā, kas ir ļoti būtisks piekrastes tūrisma un rekreācijas elements.

- Iepriekš minētā situācija neveicina videi draudzīgu rīcību. Tieši otrādi, tā sekmē iebraukšanu kāpu zonā, kas ne vienmēr ir ļaunprātīga darbība, bet piemērotas infrastruktūras trūkums, kā arī automašīnu novietošanu neatļautās vietās. Trūkst vienkāršā formātā un viegli pieejama informācija – kur legāli atstāt savu mehānisko transporta līdzekli, dodoties atpūsties uz jūru.
- Daudzviet trūkst tāds jebkuras teritorijas apmeklētājiem pieejams elements kā publiskas tualetes.

Priekšlikumi

- Nākotnē ir jāveicina privātu auto stāvlaukumu attīstība, jo tie parasti ir arī lielākas kapacitātes un ar daudz labāku un regulāri apsaimniekotu infrastruktūru.
- Visos uzskaitītajos auto stāvlaukumos nepieciešams izvietot informāciju ar apmeklētājiem interesējošu un praktisku informāciju – kur var nakšņot, paēst, apstāties vai piekļūt jūrai, norādot arī aktīvā tūrisma maršrutus u. c. apkaimē pieejamos uzņēmēju pakalpojumus. Šobrīd esošo stendu galvenā tematika ir dabas aizsardzība un tas ir pretrunā ar ilgtspējīgu pieeju, kur ne mazāka loma ilgtspējīgā pieejā ir ierādīta arī vietējai uzņēmējdarbībai.
- Ir jāgatavo un Internetā vietnēs (kas veltītas minētajai teritorijai), kā arī *Via Baltica* infrastruktūras objektos (t.sk. ēdināšanas uzņēmumos, tūristu mītnēs, DUS u.c.) jāizvieto neliela izmēra (uz 1 lpp) informācijas lapas par Vidzemes piekrastē šobrīd publiski pieejamiem auto stāvlaukumiem un publiskām pieejas vietām jūrai, lai virzītu apmeklētājus pa šim mērķim domātiem koridoriem un vietām.
- Populārāko atpūtas vietu apsaimniekotājiem ir jānodrošina pietiekams skaits atbilstoši apsaimniekotu tualetu un atkritumu urnu..

3.6. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA/REKREĀCIJAS ZONĒJUMS

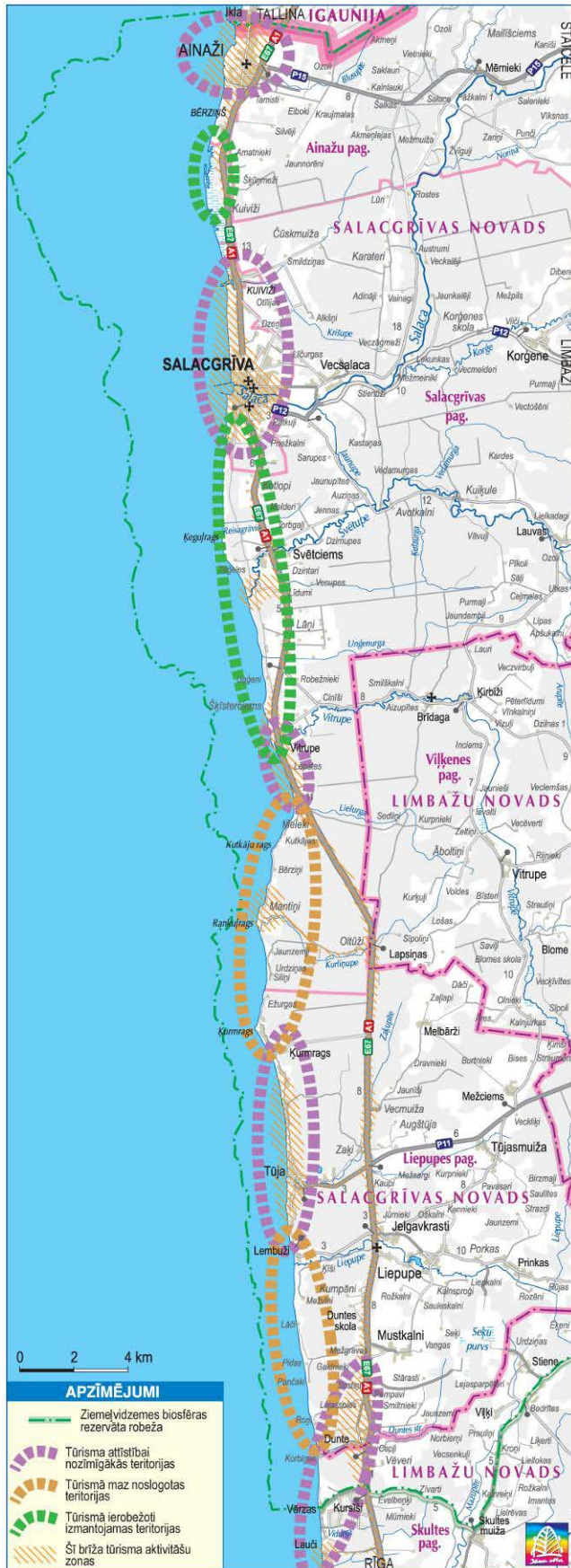
Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma resursi un infrastruktūra nav izvietota vienmērīgi visā piekrastes teritorijā. Tā koncentrējas atsevišķos areālos, kas izvietojusies ap lielākajām apdzīvotajām vietām – Ainažiem, Salacgrīvu, Tūju un Skulti, kā arī gar *Via Baltica* autoceļu un atsevišķās Vidzemes akmeņainās jūrmalas vietās (5. attēls). Areālu raksturojums sniegts 7. tabulā.

ATTĒLS NR. 5. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA/REKREĀCIJAS AREĀLI

TABULA NR. 7. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA/REKREĀCIJAS AREĀLI UN TO RAKSTUROJUMS

Areāls	Tūrisma areāla raksturojums
<p>I Ainaži ar apkārtni</p>	<p>Areāls ar ļoti lielu esošo un potenciālo tūrisma resursu daudzveidību. Tajā ietverta otra lielākā Ziemeļvidzemes piekrastes apdzīvotā vieta – Ainaži, līdz ar to areālā koncentrēti arī tūrisma nozarei svarīgi infrastruktūras elementi – TIC, autoosta, DUS, kafejnīcas, veikali u. c. Ainažu pilsētā koncertēti dažāda veida vēstures un kultūras pieminekļi, bet dienvidos no tiem esošajās Randu pļavās – nozīmīgi bioloģiskās daudzveidības resursi. Areālā atrodas divi nacionālā un reģionālā mērogā populāri objekti – Randu pļavu dabas taka un Ainažu Jūrskolas muzejs. Šobrīd nepietiekami izcelta ir Ainažu vecpilsēta. Smilšainajā Ainažu pludmalē siltās vasaras dienās koncentrējas salīdzinoši liels atpūtnieku skaits.</p> <p>Salīdzinoši noslogots piekrastes areāls, īpaši tūrisma sezonas saulainajās dienās. Brīvi pieejams ar sabiedrisko un privāto transportu.</p> <p>Galvenās esošās/iespējamās aktivitātes: kājnieku, velo, dabas, izziņas un kultūras tūrisms, atpūta pie jūras, makšķerēšana u. c.</p>
<p>II Salacgrīva ar tuvāko apkārtni</p>	<p>Salacgrīva ir lielākā Ziemeļvidzemes piekrastes apdzīvotā vieta, kur arī koncentrējas būtiskākie tūrisma nozari atbalstošās infrastruktūras elementi – Salacgrīvas autoosta, jūras osta, DUS, vairāki ēdināšanas uzņēmumi, tūristu mītnes, TIC, veikali u. c. Salacgrīvā atrodas DAP administrācijas reģionālās nodaļas ēka, kas ir vērtējams kā nozīmīgs teritorijas informatīvi – izglītojošais resurss. Zvejnieku parks ir populāra masveida pasākumu – koncertu, festivālu norises vieta. Vasaras sezonā iecienīta ir Salacgrīvas un Zvejnieku parka smilšainās pludmales. Areālā atrodas arī unikālie nēģu tači un virkne reģionālas un vietējas nozīmes tūristu piesaistes – Salacgrīvas muzejs, podnieka darbnīca, dažādi kultūras un vēstures pieminekļi (baznīcas, pilskalns u. c.). Kā jau pilsētā, kurā darbojas mūzikas, mākslas un sporta skolas – Salacgrīvu var uzskatīt par šīs piekrastes kultūras centru. Šobrīd viens no noslogotākajiem piekrastes areāliem, īpaši vasaras sezonas saulainajās dienās un svētku, kā arī festivālu, koncertu un sporta sacensību laikā. Brīvi pieejams ar sabiedrisko un privāto transportu. Salaca ir Ziemeļvidzemes populārākā ūdens tūristu upe. Tās lejtecē atrodas osta, kuras akvatorijā notiek dažādi ūdens sporta pasākumi. Pie minētā areāla telpiski piekļaujas Kuiviži, kur nākotnē liela nozīme būs Kuivižu jahtu ostas un Kapteiņu ostas (tūristu mītnu komplekss ar ēdināšanas u.c. pakalpojumiem) turpmākai attīstībai, kā arī teritorijas starp Salacgrīvu un Kuivižiem attīstībai.</p> <p>Nākotnē būtu vēlams savienot I un II areālu, padarot to viegli pieejamu ar videi draudzīgiem pārvietošanās līdzekļiem – velosipēdu un kājām vai cita veida alternatīvā transporta veidiem, kas būtu svarīgs aspekts ne tikai no tūrisma, bet arī vietējo cilvēku ikdienas pārvietošanās viedokļa.</p> <p>Galvenās esošās/iespējamās aktivitātes: ūdens tūrisms, kājnieku, velo tūrisms, izziņas un kultūras tūrisms, makšķerēšana, svinības, semināri, pirts, citi sporta un izklaides, kā arī organizēti masveida pasākumi, sacensības u.c.</p>
<p>III Vidzemes akmeņainās jūrmalas dabas liegums un Vitrupes pludmale</p>	<p>Areālā atrodas no aktīvā tūrisma viedokļa Latvijas piekrastes interesantākais posms, kur jūras krastā atsedzas smilšakmens atsegumi, bet krastmala ir klāta ar dažādas formas un lieluma laukakmeņiem. Šī vieta jau šobrīd ir iecienīts kājnieku maršruts. Lielākā apmeklētāju daļa koncentrējas pie Veczemju klintīm, kur izveidota salīdzinoši lielas kapacitātes publiska atpūtas vieta un kempings. Pastiprināta interese par šo vietu bija pēc 2005. gada orkāna, kad būtiski mainījās jūras krasta ainava un pie Zivtiņām parādījās jauni smilšakmens atsegumi. Potenciāla rudens vētru vērošanas vieta. Veczemju klinšu apkārtnē ir izveidotas kāpnes, informējoši uzraksti. Minētajā areālā ietilpst arī samērā iecienītā Vitrupes smilšainā pludmale, kuras apkārtnē ir izveidoti trīs auto stāvlaukumi un gājēju – veloceliņš (diemžēl ļoti īss). Mazākā skaitā apmeklēti ir arī Ķurmragi, kura apkārtnes pieejamību limitē pārvietoties ar mehāniskiem transporta līdzekļiem un kājniekiem aizliedzoši uzraksti.</p> <p>Veczemju klintis un tām pieguļošā lieguma teritorija saskaņā ar Salacgrīvas TIC sniegto informāciju ir viens no masveidīgākajiem Rīgas jūras līča dabas objektiem (ap 60 000 apmeklētāju gadā). Vidzemes akmeņainās jūrmalas dabas liegums pieejams g. k. tikai ar privāto transportu, Vitrupes pludmale – arī ar sabiedrisko.</p> <p>Galvenās esošās/iespējamās aktivitātes: dabas un izziņas tūrisms, ūdens tūrisms (jūras laivas), kājnieku tūrisms, dabas tūrisms, ainavu un vētru vērošana, makšķerēšana, zemūdens niršana, snorklings u.c.</p>

IV Skulte - Tūja	<p>Salīdzinoši liels areāls, kam raksturīgs dažāda veida liedags – vietām smilšains, citviet klāts ar oļiem un laukakmeņiem. Aptuveni 20 km garajā piekrastes posmā tiešā jūras krasta tuvumā izveidota salīdzinoši blīva apbūve. Šis apstāklis lielā mērā nosaka arī piekrastes ainavu, pieejamību (īpaši – nākotnē), attieksmi pret citiem atpūtniekiem, kas izmanto šejienes resursus, un tūristiem. Minētajā areālā atrodas trīs nozīmīgi kultūrvēstures objekti – Dunties muiža ar Minhauzena muzeju, divas podnieku darbnīcas un Lielais Lauču akmens. Ne visi piekrastes ceļi šobrīd ir brīvi pieejami autotransportam un cilvēkiem, kas pārvietojas ar kājām vai ar divriteni, kas vērtējams kā negatīvs aspekts. Nozīmīgākie infrastruktūras objekti (piemēram, veikali, ēdināšanas uzņēmumi) ir koncertēti g. k. Skultē, Liepupē un Tūjā, bet tūristu mītnes – vairāk vai mazāk visā piekrastes posmā. Minētās apdzīvotās vietas ir pieejamas arī ar sabiedrisko transportu.</p> <p>Nozīmīgām antropogēnām slodzēm un ietekmēm pakļauts areāls kontekstā ar salīdzinoši lielo cilvēku skaitu (īpaši atpūtnieku – vasaras sezonā), būvniecību un jūras krasta stiprināšanas aktivitātēm.</p> <p>Galvenās esošās/iespējamās aktivitātes: ūdens tūrisms, kājnieku, velo tūrisms, izziņas un kultūras tūrisms, makšķerēšana, rekreācija un atpūta jūras krastā.</p>
V Via Baltica koridors	<p>Galvenais Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma un transporta koridors, kas savieno vai atzarojas uz visām lielākajām piekrastes apdzīvotajām vietām – Skulti, Tūju, Svētciemū, Salacgrīvu un Ainažiem. <i>Via Baltica</i> autoceļš ir Baltijas mēroga tranzīta automaģistrāle, kas savieno trīs Baltijas valstu galvaspilsētas. No tā izriet arī minētā autoceļa noslodze, kas ir viena no lielākajām Vidzemes reģionā (2,8 – 5,9 tūkstoši automašīnas diennaktī¹). Diemžēl, minētais autoceļš, šobrīd tas nav piemērots un drošs velobraucējiem. Velobraucējiem piemērota infrastruktūra izveidota tikai nepiemēroti īsos posmos. Brīvi pieejams ar sabiedrisko un privāto transportu.</p> <p>Areālā novērojamas antropogēnās ietekmes, kas saistītas ar autotransporta kustību – gaisa piesārņojums, atkritumi, troksnis u.c., kas var būt sava veida „klusas un mierīgas atpūtas” cienītāju ierobežojošs faktors.</p> <p>Galvenās esošās/iespējamās aktivitātes: auto – moto, nākotnē, ja tiks veidoti veloceļi un savienoti atsevišķi areāli – velo tūrisms, kultūras un izziņas tūrisms.</p>

ATTĒLS NR. 6. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA/REKREĀCIJAS AREĀLI UN TO RAKSTUROJUMS

No tūrisma un rekreatīvā viedokļa šobrīd (un domājams – arī nākotnē) maz izmantotas paliks Randu pļavas, kas ir fiziski grūti šķērsojamas (izņēmums ir šaurais Randu pļavu dabas takas koridors).

No tūrisma viedokļa arī turpmāk mazāk noslogoti būs krasta posmi, kur ir izveidojusies un turpina veidoties privātā apbūve ar tai raksturīgo ietekmju spektru.

3.7. TŪRISMA NOZARES STIPRO, VĀJO PUŠU, IESPĒJU UN DRAUDU ANALĪZE

Stiprās Puses

- Izdevīgs ģeogrāfisks novietojums.
- Latvijas mērogā unikāli resursi (smilšakmens atsegumi jūras krastā, Randu pļavas, Salacas nēģu tači, Ainažu Jūrskolas muzejs u.c.).
- Liela bioloģiskā, biotopu un ainavas daudzveidība, kas ir liels potenciāls jauniem aktīvā un dabas tūrisma produktiem.
- Nozīmīgas pludmales – nozīmīgs Vidzemes un Pierīgas reģiona iedzīvotāju rekreācijas resurss.
- Nozīmīgi reģionāla mēroga kultūrvēstures resursi, kas ietver dažādus vēsturiskos periodus.
- Sena tūrisma vēsture.
- Pasākumu rīkošanas iespējas un tradīcijas.
- Teritorijā darbojas vairāki tūrisma informācijas centri un punkti.
- Tūrisms ir izvirzīts par vienu no attīstības prioritātēm.
- Aktīvi un darboties gribīgi cilvēki.
- Samērā attīstīts ceļu tīkls, Via Baltica autoceļš – Baltijas mēroga transporta koridors –, labs sabiedriskā transporta pārklājums.
- Attīstīta tūrisma atbalstošā un sociālā infrastruktūra (DUS, bankomāti u. tml.).
- Teritorijā atrodas viena no DAP reģionālajām nodaļām (bijušā ZBR administrācija), kurai ir liela loma sabiedrības izglītošanā un iesaistīšanā dabas aizsardzības pasākumu realizēšanā.

Vājās puses

- Izteikta tūrisma sezonālitate – trūkst tūrisma produktu un pakalpojumu dažādība un piemērotība rudens/ziemas/pavasara sezonās.
- Ar atsevišķiem izņēmumiem – vāja sadarbība uzņēmēju starpā. Maz kopīgu produktu un piedāvājumu.
- Neliels tūrisma uzņēmēju skaits.
- Atsevišķu infrastruktūras elementu – stāvvietu, labiekārtotu pludmaļu, vides informācijas u. tml. trūkums.
- Nav objektīvu statistisko datu rādītāju par dabas objektu un kopējo apmeklējumu, tendencēm.
- Ceļu seguma kvalitāte (izņemot Via Baltica).
- Vidzemes jūrmalas vārds vāji izpausts tūrisma piedāvājumā un mārketinga aktivitātēs.
- Nedarbojas galamērķa vadīšanas organizācija.
- Nākotnē aizvien biežāki kļūst gadījumi, kad tiks visādā veidā ierobežota piekrastes apmeklētāju piekļuve jūrai un pārvietošanās pa mazajiem piekrastes ceļiem. Aizvien biežāk būs konflikti starp šejienes zemju īpašniekiem un tiem, kas vēlēties nokļūt līdz vai no jūras.

Iespējas

- Plašs neizmantotu vai vāju izmantotu resursu potenciāls (ainava, daba, kultūrvēsturiskais mantojums, piekrastes zvejniecība, zemūdens niršana, kājnieku, ūdens tūrisms, velo tūrisms un ar šiem tūrisma veidiem saistīto produktu trūkums).
- Sadarbība starp piekrastes uzņēmējiem jaunu tūrisma produktu radīšanā.
- Veiksmīgi uzsāktās Vidzemes un DR Igaunijas jūrmalas novadu sadarbības stiprināšana.
- Igaunijas un Somijas tirgus tuvuma izmantošana.

Draudi

- Galvenās tūristu (vasaras atpūtnieku) plūsmas koncentrēšanās nelielās teritorijās, apdraudot to vides kapacitāti.
- Iedzīvotāju un uzņēmēju skaita samazināšanās.
- Spēcīgi konkurenti.
- Teritorija „pārvērtīsies” par turīgu iedzīvotāju ekskluzīvu un pēc būtības – pārējiem slēgtu un/vai grūti pieejamu teritoriju no iekšzemes un no jūras puses.
- Konflikti starp zemju īpašniekiem un teritorijas apmeklētājiem.

3.8. ZIEMEĻVIDZEMES TŪRISMA PIEDĀVĀJUMA SALĪDZINOŠĀ ANALĪZE

Konkurenti izvēlēti divas lieluma un piedāvājuma ziņā līdzvērtīgas teritorijas, kas piedāvā brīvdienas pie jūras, aktīvo atpūtu apkārtnē, zvejniecības tradīciju, kultūrvēstures iepazīšanu – Rīgas jūras līča pretējā piekraste un Kurzemes piekraste – Baltijas jūras krasts.

TABULA NR. 15. STIPRO UN VĀJO PUŠU IZVĒRTĒJUMS ATTIECĪBĀ PRET KONKURENTIEM

Stiprās puses		
ZBR piekraste, Vidzemes jūrmala	Rīgas līča R piekraste	Kurzemes piekraste – Dižjūra
Siltāks un mierīgāks ūdens nekā Dižjūrā	Tuvāk lidostai	Vairāk dzintara atrašanas iespēju
Saulrieti uz ūdens, kas nav Rīgas līča R piekrastē	Siltāks un mierīgāks ūdens nekā Dižjūrā	Saulrieti uz ūdens
Labākā ceļu kvalitāte tiešā jūras tuvumā	Vairāk attīstīta tūrisma infrastruktūra, lielāks tūristu mītnu un pieejamo viesu gultsvietu skaits	Divi lieli tūrisma centri – Liepāja un Ventspils
Tuvums Pērnavai, kas specializējas labjūtas tūrisma attīstīšanā (t.sk. Pērnavas tūrisma koledžas specializētās izglītības programmas)	Jūrmalas potenciāls un iestrādes, tai skaitā labjūtas tūrisma specializācijā	Vietām garākos posmos jūra nepieejama
Robežas atvērtība un Igaunijas tuvums, ekstensīvi izmantota labi veidota tūrisma infrastruktūra „Vecā Rīgas ceļa” posmā	Ķemeru nacionālais parks un aktīva darbība ekotūrisma piedāvājuma pilnveidē.	Kopumā sliktāka ceļu kvalitāte
Ainaviskākais pārgājēju posms Rīgas līcī	Daļēji saglabājušies vēsturiskie zvejniekciemi.	Ainaviski augstvērtīgs posms – Dzintara taka, stāvkrasts
Augsta bioloģiskā daudzveidība, īpaši Randu plāvu posmā. Putnu sugām bagātākais putnu vērošanas tornis Latvijā.		
Vājās puses		
ZBR piekraste, Vidzemes jūrmala	Rīgas līča R piekraste	Kurzemes piekraste – Dižjūra
Ātrumjoslas ceļš pārāk tuvu atpūtas zonai	Masu tūrisma izpausmes Jūrmalā	Lielāki vilņi, bīstamāk peldēties
Grūtā jūras pieejamība no otras ceļa puses – pilnībā orientēts uz autotūristiem	Nav romantisko saulrieta vērošanas iespēju	Tālāk no galvaspilsētas Rīgas
Fragmentēts galamērķis, jo piekraste pieder vairākām pašvaldībām	Zvejniekciemi modernizējušies par mūsdienīgiem atpūtas ciemiem	Vietām par maz labiekārtotu pieeju jūrai.
Salīdzinoši vēsais ūdens ārvalstnieku atpūtnieku segmentam	Maz reģionam raksturīgu tematizētu piedāvājumu tūrismā	
Vāji attīstītā infrastruktūra kopumā	Galamērķa piedāvājuma fragmentācija	
Viesus uzņemošā sabiedrība nav kā vienota kopiena ar savām sociālajām saiknēm un stingrām vietējām tradīcijām.		
Nav Zilā karoga pludmales		

Attiecībā pret konkurentiem esošās stiprās puses ir izceltas un tālāk stiprināmas precīzākā produktu veidošanā, taču vājām pusēm jāmeklē resursi to novēršanai. Attiecīgi pozicionējumam der izcelt saulrieta vērošanas iespēju un relatīvi mierīgāku, siltāku ūdeni, izcilo ainaviskumu, kā arī robežas tuvo efektu ar apskates objektu kombināciju Igaunijā, kas veido piedāvājumu kopumā pievilcīgu.

Pozicionējumu ieteicams precizēt katrai no prioritārajām mērķgrupām – atbilstoši viņu valdošajām interesēm un identificētajiem produkta atribūtiem

4. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

4.1. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS VĪZIJA

VIDZEMES JŪRMALA IR BRĪVI PIEEJAMA, atvērta un apmeklētājiem draudzīga teritorija ar kvalitatīvu un apsaimniekotu vides, tūrisma un sociālo infrastruktūru, pievilcīgām, Vidzemes piekrasti reprezentējošām tūristu piesaistēm un daudzveidīgu tūrisma piedāvājumu, kas balstīts uz aktīvās atpūtas, rekreācijas, dabas un kultūras mantojuma izziņas veicināšanu visplašākajam interesentu lokam. Tūrisma attīstība te noris saskaņā ar iedzīvotāju, dabas aizsardzības un kultūras mantojuma saglabāšanas interesēm. Garajā piekrastes posmā darbojas daudz veiksmīgu uzņēmēju, piedāvājot plašu tūrisma pakalpojumu klāstu.

GLEZNAINĀ AINAVA, LABIEKĀRTOTĀS PLUDMALES, ROSĪGĀS MAZPILSĒTAS, vēsturiskās zvejnieku un kuģu īpašnieku sētas veido harmonisku noskaņu. Tradicionālā apbūve un dekoratīvā koka arhitektūra tiek augsti vērtēta ne tikai piekrastes viesu, bet arī iedzīvotāju vidū. Labi saglabātās guļbūves ar fasādes dēļu apdari, raksturīgu krāsojumu un jumta segumu ieņem nozīmīgu vietu piekrastes ainavā. Atjaunotajās un no jauna būvētajās ēkās ir saglabāta vēsturiskajām ēkām raksturīgā vienkāršība, izmantoti tradicionāli apdares un jumta materiāli, ainavā iederīgs krāsojums, zema apbūve un divslīpju jumti. Īpaši maršruti ved pa izcilākajām tradicionālās apbūves vietām un pilsētu vēsturiskajām ielām, stāstot par mājvietu, ēku un to nosaukumu vēsturi.

JŪRA IR KĀ MAGNĒTS, KAS PIESAISTA APMEKLĒTĀJUS. Ainažu, Kuivižu, Salacgrīvas, Muižuļu un Krimalniņu pludmales lepojas ar „Zilā karoga” statusu. Arī citas pludmales ir labi apsaimniekotas un neuzkrītoši labiekārtotas. Pieejas jūrai ir iezīmētas ar norādes zīmēm, laipu takām un kāpnēm, kur nepieciešams. To tuvumā pieejamas labierīcības, atkritumu urnas un automašīnu novietošanas iespējas.

VIDZEMES JŪRMALA AR ĒRTĀM OSTĀM, VĒSTURISKIEM STEĶIEM UN LABU KRASTA INFRASTRUKTŪRU sniedz baudu burātājiem, sērfotājiem un laivotājiem. Vasaras dienās maršrutā Rīga–Ainaži kursē kuģītis „Neibāde”. Atpūtnieku iecienīti ir dažāda garuma izbraucieni ar jahtu vai liellaivu. Neutrūkst arī ceļotāju, kuri jahtas vietā izbraucienam jūrā izvēlas zvejnieku laivu.

NĒĢU TAČI, LĪDZDALĪBA ZVEJĀ UN „JŪRĀ IEŠANA”, svaigas, ceptas un žāvētas zivis, kā arī visdažādākie zivju ēdieni un Salacgrīvā ražotie zivju konservi ir viens no šīs piekrastes simboliem. Interesanta ir Salacgrīvas muzeja zvejniecības ekspozīcija, tomēr atraktīvākās vietas zvejniecības tradīciju izziņai ir dzīvās zvejniecības „muzeji” – nēģu tači, zvejnieku sētas un zvejas ostas. Zvejnieku amats ir prestižs, un vecajiem zvejniekiem ir sekotāji. Plaša ir jūrā zvejoto zivju ēdienu izvēle ikvienā piekrastes krodiņā un restorānā. Svaigas un tikko kūpinātas zivis pieejamas arī tirdziņos un veikaliņos.

PIEKRASTI ŠĶĒRSOJŠĀS UPES IR TĪRAS, DABISKAS UN LĪKUMOTAS. Ūdens tūristi un makšķernieki šeit jūtas gaidīti. Upju apsaimniekotāji to krastos ierīkojuši atbilstošu infrastruktūru un piedāvā ērtus laivošanas pakalpojumus: laivu nomu, transportu, ēdināšanu, naktsmītnes, pirtis, malku ugunsgrūdu kurināšanai, apkārtne audzētu un ražotu pārtikas produktu piedāvājumu.

VIDZEMES JŪRMALAS PLUDMALE IR IECIENĪTA VIETA GARĀM PASTAIGĀM. Upju grīvas, pilsētas, ciemi, viesu nami, kafejnīcas un vietas, no kurām iespējams ērti piekļūt sabiedriskajam transportam, ir iezīmētas ar zīmīgiem objektiem vai vidē iederīgām norādēm, kas palīdz ceļotājiem orientēties. Ievērojamākajās vietās ir uzstādīti informācijas stendi, kas vēsta par vietas vēsturi un nozīmi piekrastes dabas procesos, kā arī par apkārtne piedāvājumiem. Ērtai jūrmalas pļavu šķērsošanai ierīkota ar norādes zīmēm un laipām labiekārtota taka, kas veidota, apejot nozīmīgākās putnu ligzdošanas vietas. Piekrastes maršrutā ir iezīmētas vēsturiskās kuģu būves un steķu vietas, senās zvejnieku, kapteiņu un kuģu īpašnieku mājas. Saistoši stendi, ekspozīcijas un informācijas materiāli ļauj apjaust vēsturisko vietu nozīmi un rosību, kāda te valdīja 19. gs. vidū un 20. gs. sākumā. Sniegotās ziemās apmeklētāju iecienītas ir slēpošanas trases, kuras ierīkotas dabas taku un pārgājienu maršrutu vietās.

VECAIS RĪGAS CEĻŠ kā dzīva „stīga” vijas gar Vidzemes jūrmalu, ļaujot tās dabas un kultūras vērtības lūkot velobraucējiem, ainavu vērotājiem un kājāmgājējiem, kuriem negribas laipot pa pludmales akmeņiem. Vecā Rīgas ceļa velo maršruts ir velosipēdistu iecienīts. Riteņbraucēju ērtībām velo maršruts ir aprīkots ar norādes zīmēm, informācijas stendiem, velo statīviem un atpūtas vietām. Vietās, kur nepieciešams, ir uzstādīti tiltiņi. Gar Via Baltica autoceļu – ierīkoti velo celiņi. Piekrastes velo nomas demonstrē labu sadarbību. Vienā nomas punktā izīrētu velosipēdu var atstāt citā. Pieejami arī ērti transporta pakalpojumi, kas pēc gara velo brauciena ļauj viegli nokļūt pie stāvvietā atstātās automašīnas. Šo pakalpojumu izmanto arī tie, kuri velo brauciena vietā izvēlas garas pastaigas.

SALACGRĪVA ir šis Ziemeļvidzemes piekrāstes centrs ar visplašāko piedāvājumu klāstu. Ainaži – koka arhitektūras paraugpilsēta, kas lepojas ar labi apsaimniekotu koka arhitektūru. Vienlaikus tā veidojas par atzītu kūrortpilsētu ar plašu labjūtas piedāvājumu. Izmantojot tuvējās robežas priekšrocības, gan Ainaži, gan Salacgrīva ir starptautiski atpazīstamas un kalpo par Latvijas vizītkarti tiem, kas Latvijā ierodas no Igaunijas puses. Gan viena, gan otra ir šarmanta un saimnieciski rosīga mazpilsēta ar saglabātu vēsturisko ostas pilsētu auru – raksturīgu apbūvi, atbilstoša stila ielu nosaukumiem, atraktīviem muzejiem un ekspozīcijām, atvērtām amatnieku darbnīcām, omulīgām bodītēm, krodziņiem un zivju tirdziņiem. Vēsturisko ēku un vietu nozīmi var izziņāt saistošos informācijas standos un tūrisma ceļvežos. Starptautiskie festivāli, svētki, koncerti un sporta sacensības ir iezīmētas daudzu izklaides, kultūras un sporta pasākumu cienītāju kalendāros. Stabīlas ir Nēģu dienas, Putnu dienas un Masku festivāla rīkošanas tradīcijas. Iedzīvotāji ir arī jauni pasākumi, kas apmeklētājus piesaista ziemas, pavasara un rudens sezonā.

VIDZEMES AKMEŅAINĀ JŪRMALA IR AINAVISKI IZCILA VIETA DABAS BAUDĪŠANAI. Tās gleznainumu vislabāk var iepazīt, dodoties garās pastaigās gar jūru vai velo braucienā pa veco Rīgas ceļu. Piemērotās vietās ir ierīkotas atpūtas vietas un uzstādīti informācijas stendi, kas vēsta par ainavas veidošanos, vietas vēsturi un tagadni. Te vietu rod gan rosīgu un labiekārtotu pludmaļu cienītāji, gan arī tie, kas meklē nomaļas pludmales netraucētai atpūtai. Dabas takas te ierīkotas arī piejūras mežu, pļavu un upju ieleju apskatei.

RANDU PĻAVAS IR IZCILA VIETA DABAS IZZIŅAI. Pļavas ir labi apsaimniekotas, saglabājot to izziņas potenciālu ilgtermiņā. Randu pļavu un citu Vidzemes jūrmalas vietu dabas bagātības var iepazīt, dodoties kādā no uzņēmēju piedāvātajām augu, putnu, kukaiņu vai zvēru vērošanas tūrēm.

RANDU PĻAVU PUTNU VĒROŠANAS TORNIS un Ainažu mols ir zināmi arī Eiropas putnu vērotāju vidū. Ikgadējās putnu dienas, putnu vērotāju sacensības, kā arī uzņēmēju organizētās putnu vērošanas tūres ir saistošas arī tiem apmeklētājiem, kuriem nav dziļas intereses par ornitoloģiju.

CEĻOTĀJI, KAS DODAS IGAUNIJAS, LIETUVAS VAI CITU LATVIJAS GALAMĒRĶU VIRZIENĀ, zina Vidzemes jūrmalas piedāvājumu un jau laikus ieplāno vismaz pusi dienas nesteidzīgai Vidzemes jūrmalas apskatei. Piedāvājot ērtas un plašas labierīcības un ātru, bet kvalitatīvu ēdināšanu, vismaz viena vieta visā piekrāstē piesaista tos ceļotājus, kas ceļo ar tūristu autobusiem. Īpaši gaidīti ir ciemiņi no Igaunijas. Informācijas materiāli igauņu valodā pieejami gan šejienes, gan Igaunijas tūrisma informācijas centros. Arī daudzi no tiem, kas izmanto Pērnavas labjūtas pakalpojumus, ieplāno dienu Vidzemes jūrmalas apskatei.

VIDZEMES JŪRMALAS APMEKLĒTĀJU CENTRS ir ne tikai vieta, kur uzzināt informāciju. Tajā var rezervēt naktsmītni, nolīgt gidu, vienoties par velosipēdu vai laivu nomu un rezervēt vietu jūras braucienā vai kādā no piekrāstes dabas un kultūras mantojuma iepazīšanas tūrēm. Tūru organizēšanā iesaistās daudzi uzņēmēji, piedāvājot transporta vai gida pakalpojumus, maltītes vai produktus maltītes pagatavošanai, naktsmītnes, suvenīrus vai citus pakalpojumus. Apmeklētāju centra darbinieki, sadarbojoties ar uzņēmējiem un pašvaldību darbiniekiem, rūpējas par galamērķa mārketingu, klientu piesaisti, interneta vietnes uzturēšanu, jaunu tūrisma piedāvājumu sagatavošanu un sadarbību ar tūrisma aģentūrām. Īpaša vērība tiek pievērsta tūrisma veicināšanas aktivitātēm e-vidē, kas balstītas uz plašu video materiālu lietošanu un aktuālu tīmekļa rīku izmantošanu. Daļa ienākumu, kas gūti no tūrisma, tiek izmantoti piekrāstes labiekārtošanā un apsaimniekošanā. Visi, kas ieinteresēti piekrāstes tūrisma attīstībā, reizi gadā tiekas, lai apspriestu iepriekšējā gada pieredzi un lemtu par nākamajā gadā darāmo.

VIDZEMES JŪRMALA SEVI POZICIONĒ KĀ ILGTSPĒJĪGU, uz nākotnes attīstību vērstu teritoriju – te izmanto vēja, saules, zemes un jūras enerģiju. Apmeklētāji izvēlas videi draudzīgus pārvietošanās līdzekļus – velosipēdus, kājas, ar airiem, burām vai elektromotoru aprīkotas laivas. Publiskā infrastruktūra tiek maksimāli veidota tā, lai tā būtu piemērota ģimenēm ar maziem bērniem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Iedzīvotāji un piekrāstes apmeklētāji apzinās un ciena izcilās dabas un kultūras vērtības, kā arī Vidzemes jūrmalas simbolus.

4.2. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma attīstības plānā izvirzīti sekojoši tūrisma attīstības mērķi:

1. NODROŠINĀTS ATBILSTOŠS APMEKLĒTĀJU IECIENĪTĀKO VIETU LABIEKĀRTOJUMS
2. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ PIEEJAMS DAUDZVEIDĪGS UN KVALITATĪVS VIDZEMES JŪRMALU REPREZENTĒJOŠS TŪRISMA PIEDĀVĀJUMS
3. VIDZEMES JŪRMALA KĀ TŪRISMA GALAMĒRĶIS MĒRĶTIECĪGI TIEK VIRZĪTS LATVIJAS UN BALTIJAS TŪRISMA TIRGŪ
4. ZIEMEĻVIDZES PIEKRASTES TŪRISMA PAKLAPOJMU SNIEDZĒJI IR KONKURĒTSPĒJĪGI AR CITU LATVIJAS REĢIONU PIEDĀVĀJUMU
5. VEIKTA ATBILSTOŠĀ TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANA UN REGULĀRA TŪRISMA RESURSU, TŪRISMA INFRASTRUKTŪRAS UN TŪRISMA IETEKMJU UZRAUDZĪBA

4.3. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS UZDEVUMI

Rīcības virziens	Pasākums	Uzdevums	Ieviešējs	Ieviešanas prioritāte, laiks
1. NODROŠINĀTS ATBILSTOŠS APMEKLĒTĀJU IECIENĪTĀKO VIETU LABIEKĀRTOJUMS				
1.1. Pludmaļu un atpūtas vietu pie jūras labiekārtojuma pilnveidošana	1.1.1. Vietās, kur konstatēta kāpu erozija, nodrošināt jaunu koka laipu ierīkošanu vai bojāto laipu atjaunošanu.	Esošajās takās līdz liedagam ierīkot laipu segumu: <ul style="list-style-type: none"> – no stāvlaukuma pie Ainažu ostas pludmales – no Salacgrīvas zvejnieku parka futbola laukuma D galā – no Salacgrīvas pilsētas pludmales stāvlaukuma – no Svētupes līdz Svētupes grīvas pludmalei – no Vitrupes grīvas stāvvietas 	Pašvaldība	I, 2012-2014
	1.1.2. Vietās, kur konstatēta nogāžu erozija, nodrošināt jaunu kāpņu, noeju un plūsmu virzošu infrastruktūras (barjeras) uzstādīšanu..	Pie sekojošiem stāvlaukumiem ierīkot kāpnes, noejas un atpūtnieku plūsmu virzošas barjeras: <ul style="list-style-type: none"> – Vitrupes grīva – Lepstes – Muižuļi – Vasas – Krimalnieki 	Pašvaldība	I, 2012-2014
	1.1.3. Vietās, kur vērojama kāpu izbraukāšana, ierobežot autotransporta izmantošanas iespējas.	Uzlabot zvejnieku ceļu pie Ainažu ostas segumu (bruģis, šķelda vai tml.). Uzstādīt slēdzamas barjeras citu autotransporta līdzekļu izmantošanas ierobežošanai.	Pašvaldība	I, 2015-2017
	1.1.4. Noslogotākajās apmeklētāju pulcēšanās vietās nodrošināt atbilstoši apsaimniekotu tualetu pieejamību.	Atpūtnieku sezonas laikā uzstādīt papildu bioloģiskās tualetes: <ul style="list-style-type: none"> – Tūjas ciema pludmale – Ainažu ostas pludmale – Ainažu pilsētas pludmale – Vasu stāvlaukums – Grantiņu stāvlaukums – Vitrupes grīvas stāvlaukums – Muižuļu stāvlaukums – Lepstes stāvlaukums 	Stāvlaukumu īpašnieki un apsaimniekotāji	I, 2012 (turpmāk – regulāri)
		Uzstādītās sausās tualetes nomainīt pret bioloģiskajām: <ul style="list-style-type: none"> – Ainažu mola stāvlaukums – Kāpā pie Ainažu ostas pludmales – Ainažu pilsētas stāvlaukums – Randu pļavu takas stāvlaukums – Lepstes stāvlaukums – Muižuļu stāvlaukums – Vasu stāvlaukums – Grantiņu stāvlaukums – Krimalnieku stāvlaukums 	Stāvlaukumu īpašnieki un apsaimniekotāji	II, 2015-2017

	1.1.5. Nozīmīgākajās apmeklētāju pulcēšanās vietās nodrošināt atbilstoši apsaimniekotu stāvlaukumu pieejamību.	Ierīkot jaunus stāvlaukumus: – Pie Ainažu kapiem – Pie Lembužiem – Tūjas centrā – Pie Vārzām – Pie Kraujām – Pie Roņiem	Pašvaldība sadarbībā ar zemes īpašniekiem un apsaimniekotājiem.	I, 2015-2017
		Nodrošināt Meleku stāvlaukuma pieejamību.	Pašvaldība sadarbībā ar īp.	I, 2012-2014
	1.1.6. Apmeklētāju iecienītākajās pludmalēs uzstādīt pārgērbšanās kabīnes, soliņus u. c. pludmales infrastruktūras objektus.	– Ainažu pilsētas pludmale – Salacgrīvas Zvejnieku parka pludmale – Vitrupes, Lepstes un Muižuļu pludmale – Grantiņu pludmale	Pašvaldība	II, 2012-2014
	1.1.7. Nozīmīgākās Ziemeļvidzemes pludmales apsaimniekot atbilstoši "Zilā karoga" sertifikāta kritērijiem un vadlīnijām.	Zilā karoga statusa piešķiršana Salacgrīvas un Krimalniņu pludmalei.	Pašvaldība (labiekārtošana, apsaimniekošanas organizēšana un formalitāšu kārtošana)	I, 2012-2014
Zilā karoga statusa piešķiršana Ainažu un Muižuļu pludmalei.			I, 2014-2017	
Zilā karoga statusa piešķiršana Kuivižu jahtu ostai un pludmalei.		Īpašnieki (labiekārtošana, apsaimn. un formalitāšu kārtošana)	I, 2012-2017	
	1.1.8. Noslogotākajās apmeklētāju pulcēšanās vietās vasaras sezonā uzstādīt papildu atkritumu urnas.	– Atpūta vieta "Vasas"	Atpūtas vietu apsaimniekotāji	I, 2015-2017
1.2. Apskates objektu labiekārtojuma pilnveidošana	1.2.1. Veikt apskatei piemēroto dabas objektu labiekārtošanu.	Liepupes pilskalna labiekārtošana – estrāde, atpūtas vietas, informācijas stends u. tml.	Pašvaldība	II, 2015-2017
		Zaķu akmens labiekārtošana – norādes, informācijas stends u. tml.	Uzņēmēji, pašvaldības, NVO vai c.	III, 2015-2017
		Muižuļu akmens labiekārtošana – norādes, informācijas stends u. tml.	Uzņēmēji, pašvaldības, NVO vai c.	III, 2015-2017
1.3. Upju krastu labiekārtojuma pilnveidošana	1.3.1. Salacas krastos Salacgrīvas pilsētā ierīkot atpūtas un laivu izceļšanas vietu ar labām autotransporta izceļšanas iespējām		Pašvaldība sadarbībā ar laivu nomas uzņēmumiem.	III, 2015-2017
	1.3.2. Salacgrīvas pilsētā ierīkot atpūta vietas Salacas upes krastos.		Pašvaldība	III, 2015-2017

1.3. Kvalitatīvas vides informācijas nodrošināšana	1.2.1. Tūristu piesaistes vietās uzstādīt trūkstošos tūrisma informācijas standus.	<p>Informācijas stendi par pludmales izmantošanas kārtību un to labiekārtojuma elementu izvietojumu (t. sk. malkas iegādes iespējas ugunsgrūdu kurināšanai stāvlaukumu malās ierīkotajās ugunsgrūdu vietās):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Salacgrīvas pilsētas pludmales stāvlaukums – Vitrupes grīvas stāvlaukums – Lepstes stāvlaukums – Muižuļu stāvlaukums – Vasu stāvlaukums 	Pašvaldība sadarbībā ar attiecīgo teritoriju apsaimniekotājiem	II, 2015-2017
		<p>Informācijas stendi par apskates objektiem un tūrisma pakalpojumiem tuvākajā apkārtnē:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Salacgrīvas, Ainažu, Tūjas, Svētciena, Liepupes centrs – Dunties muiža – Ainažu mola stāvlaukums – Kempinga "Jūras dzenis" stāvlaukums – Stends Brīvnīeku stīgas galā par Ķurmraga bākas apskates iespējām 	Pašvaldība sadarbībā ar attiecīgo teritoriju apsaimniekotājiem	II, 2015-2017
		<p>Informācijas stendi pie apskates objektiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – apskatei atvērtie Salacas nēģu tači – smilšakmens atsegums un laivu steķi Tūjā – Liepupes pilskalns – Vēsturiskās kuģu būves vietas (prioritāri pie Ūķiem, kur iekalta piemiņas zīme) 	Pašvaldība	II, 2015-2017
		<p>Informācijas stendi pie labākajām putnu vērošanas vietām (Ainažu mols, Svētupes grīva) – biežāk novērojamās putnu sugas, putnu vērošanas piedāvājumi u. tml.</p>	DAP, uzņēmēji	II, 2015-2017
		1.2.2. Pirms ceļa posmiem, kur ir ierobežota autotransporta kustība vai autotransporta apgrīšanās iespējas, uzstādīt informācijas standus, kuros norādīti tuvākie stāvlaukumi, un skaidroti ceļu izmantošanas nosacījumi.	<ul style="list-style-type: none"> – Brīvzemnieku stīgas galā – Ceļa Mantiņi-Oltūži krustojums ar ceļu pār Kurliņupi – Ceļš uz jūru gar Liepupes pilskalnu 	Pašvaldības, stāvlaukumu apsaimniekotāji
	1.2.3. Pie apskates objektiem un pakalpojumu sniegšanas vietām uzstādīt trūkstošās norādes zīmes.	<ul style="list-style-type: none"> – Apskatei atvērtie Salacas nēģu tači – Vēsturiskās ēkas Salacgrīvas un Ainažu centrā u. c. 	Objektu īpašnieki/aps. sadarbībā ar pašvaldībām	I, 2012-2014
	1.2.4. Pašvaldību plānošanas dokumentos definētās publiskās pieejas jūrai iezīmēt ar norādes zīmēm "uz jūru".	<p>Pašvaldības plānošanas dokumentos precizēt 13. attēlā norādīto pieeju novietojumu.</p> <p>Esošās un precizētās pieejas jūrai iezīmēt ar atbilstošām norādes zīmēm.</p>	Pašvaldība	I, 2012-2013
			Pašvaldība	I, 2012-2013

	1.2.5. Jūras krastā izvietot ainavā iederīgas norādes zīmes, kas palīdz orientēties ceļotājiem, kuri dodas pastaigā vai pārgājienā gar krastu.	Jūras krastā izvietot norādes uz pilsētām, ciemiem, apskates objektiem un pakalpojumu sniegšanas vietām.	Pašvaldība sadarbībā ar uzņēmējiem	II, 2015-2017
		Pilsētu un ciemu teritorijās jūras krastā izvietot norādes zīmes uz ierīkotajām laipu takām.	Pašvaldības	II, 2012-2015
	1.2.6. Labiekārtotajās pludmalēs uzstādīt norādes zīmes, kas iezīmē pludmaļu labiekārtojuma elementu novietojumu.	Norādes zīmes no stāvlaukuma līdz laipu takām: – Zvejnieku parka pludmale	Pašvaldības	I, 2012-2015
		Norādes zīmes pludmalē uz pludmaļu. labiekārtojuma elementiem (prioritāri – uz tualetēm): – Ainažu pilsētas pludmale pie “Baltās saules” – Ainažu pludmale leļpus Blusupītes – Randu pļavu dabas takas sākumā – Salacgrīvas pilsētas pludmale – Vitrupes grīvas pludmale – Lepstes pludmale – Muižuļu pludmale	Pašvaldības, atpūts vietu apsaimniekotāji	I, 2012-2015
2. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ PIEEJAMS DAUDZVEIDĪGS UN KVALITATĪVS VIDZEMES JŪRMALU REPREZENTĒJOŠS TŪRISMA PIEDĀVĀJUMS				
2.1. Putnu vērošanas piedāvājuma pilnveide	2.1.1. Apzināt potenciālos putnu vērošanas gidus.	– Apzināt ieinteresētus iedzīvotājus, studentus u. tml. – Izveidot sadarbība ar kādu no gidiem, kas specializējas putnu vērošanas tūru organizēšanā	TIC	I, 2012
	2.1.2. Sagatavot dažādās sezonās biežāk novērojamo sugu sarakstus, to noteicējus un balss ierakstus.		TIC sadarbībā ar putnu vērošanas entuziastiem	II, 2012-2014
	2.1.3. Organizēt ikgadējās putnu dienas, putnu vērošanas sacensības, putnu balsu klausīšanās vakarus u. tml. pasākumus.	– Pasākumu rīkošanā iesaistīt uzņēmējus, kuri sniedz transporta, ēdināšanas, nakšņošanas u. tml. pakalpojumus – Uzlabot putnu vērošanas pasākumu publicitāti un atpazīstamību (preses relīzes ziņu aģentūru mājas lapās, ziņas un raksti vietējos, novada un valsts masu medijos).	NVO sadarbībā ar DAP, TIC, uzņēmējiem, putnu vērošanas gidiem un entuziastiem	I, katru gadu
	2.1.4. Izstrādāt vismaz vienu kopīgā sadarbībā veidotu putnu vērošanas piedāvājumu.	– Piedāvājumā ietvert Vidzemes jūrmalas un Igaunijas pierobežas putnu vērošanas vietu apmeklējumu, gidu, putnu vērošanas inventāra nomu, transporta, ēdināšanas u. tml. pakalpojumus – Sagatavot izstrādātā piedāvājuma aprakstu	NVO vai uzņēmēji sadarbībā ar TIC un citiem uzņēmējiem	I, 2012-2014
	2.1.5. Piekrastes tūrisma informācijas vietnē ievietot detaļu informāciju par putnu vērošanas iespējām Ziemeļvidzemes piekrastē.	Norādīt labākās vērošanas vietas, biežāk novērotās sugas, aktuālos novērojumus, plānotos pasākumus, pieejamos gidu pakalpojumus, kompleksos piedāvājumus un “ekspedīciju” kalendārus.	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, 2012 (turpmāk – regulāri)

	2.1.6. Informāciju par novērotajām putnu sugām un migrējošo putnu atlidošanu publiskot piekrastes tūrisma informācijas vietnē, plašāk lietotajos sociālajos medijos (piem., Vidzemes jūrmalas <i>Twitter</i> kontā) un populārākajās putnu vērotāju interneta vietnēs (www.latvijaspusti.lv , www.dabasdati.lv u. c.).		TIC sadarbībā ar NVO, iedzīvotājiem un mācību iestāžu audzēkņiem	I, regulāri
2.2. Vides izziņas piedāvājumu pilnveide	2.2.1. Apzināt potenciālos dabas izziņas gidus	<ul style="list-style-type: none"> – Apzināt ieinteresētus iedzīvotājus, studentus u. tml. – Izveidot sadarbību ar kādu no gidiem, kas specializējas dzīvnieku vērošanas un/vai dabas izziņas tūru organizēšanā 	TIC	I, 2012
	2.2.2. Ņemot vērā pieejamo gidu un tūristu pavadonu zināšanas, izstrādāt vismaz vienu kopīgā sadarbībā veidotu dabas izziņas piedāvājumu.	<ul style="list-style-type: none"> – Piedāvājumā ietvert gidu, transporta, ēdināšanas, naktsmītņu u. tml. pakalpojumus – Sagatavot izstrādātā piedāvājuma aprakstu 	NVO vai uzņēmēji sadarbībā ar TIC un citiem uzņēmējiem.	II, 2012-2017
	2.2.3. Sagatavot tūrisma mītņu un taku tuvumā biežāk novērojamo sugu sarakstus un noteicējus.		TIC sadarbībā ar tūristu mītņu īpašniekiem, vides ekspertiem	II, 2012-2014
	2.2.4. Izveidot sēņošanas un ogošanas piedāvājumus.	Piedāvājumā ietvert apmācību un līdzdarbošanās elementus (atpazīšana, pagatavošana, pielietošana)	Tūrisma uzņēmēji sadarbībā ar vides ekspertiem	II, 2012-2017
	2.2.5. Piekrastes tūrisma informācijas vietnē ievietot detaļu informāciju par vides izziņas iespējām Ziemeļvidzemes piekrastē.	Piedāvājumu apraksti, gidu pakalpojumi, kompleksie piedāvājumi, "ekspedīciju" kalendāri u. tml.	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri
	2.2.6. Informāciju par novērotajām augu un dzīvnieku sugām publiskot piekrastes tūrisma informācijas vietnē, plašāk lietotajos sociālajos medijos (piem., Vidzemes jūrmalas <i>Twitter</i> kontā) un populārākajās putnu vērotāju interneta vietnēs (www.latvijaspusti.lv , www.dabasdati.lv u. c.).		TIC sadarbībā ar NVO, iedzīvotājiem un mācību iestāžu audzēkņiem	I, regulāri
2.3. Dabas taku tīklojuma izveide un attīstība	2.3.1. Nodrošināt esošo taku labiekārtojumu atjaunošanu.	<ul style="list-style-type: none"> – Atjaunot Liepupes pilskalna takas labiekārtojumu – Atjaunot Salacgrīvas takas labiekārtojumu 	Pašvaldības vai NVO	I, 2012-2014
	2.3.2. Ierīkot pārgājienu maršrutu gar jūras krastu.	<ul style="list-style-type: none"> – Marķējums – Shēma un apraksts – Norādes 	TIC sadarbībā ar NVO, uzņēmējiem u. c.	I, 2012-2014
	2.3.3. Izstrādāt jaunus dabas taku un pārgājienu maršrutus Vidzemes jūrmalas un Igaunijas pierobežas dabas un kultūras mantojuma iepazīšanai. Esošās takas sasaistīt vienotā tīklojumā	<ul style="list-style-type: none"> – Dabas taka parkveida pļavu apskatei – Dabas taka Svētupes ielejas apskatei – Dabas taka Vitrupes ielejas apskatei – Pastaigu maršruti Ainažu un Salacgrīvas nozīmīgāko vietu un vēsturisko centru apskatei – Pastaigu maršruti Liepupes apkārtnes apskatei 	TIC sadarbībā ar uzņēmējiem, zemju īpašniekiem un mācību iestādēm	I, 2012-2017

	2.3.4. Veikt dabas taku un pārgājienu maršrutu labiekārtošanu.	<ul style="list-style-type: none"> – Marķējums – Norādes – Atpūtas vietas 	TIC sadarbībā ar tūrisma uzņēmējiem, teritoriju apsaimniekotājiem u. c.	I, 2012-2017
	2.3.5. Sniegotās ziemās dabas taku un pārgājienu maršrutos ierīkot distanču slēpošanas trases	Nodrošināt aktuālo distanču slēpošanas piedāvājuma atpazīstamību (preses relīzes ziņu aģentūru mājas lapās, ziņas un raksti vietējos, novada un valsts masu medijos).	Tūrisma uzņēmēji	II, katru sniegoto ziemu
	2.3.6. Sagatavot labiekārtoto un tūrisma izmantojamo maršrutu shēmas un aprakstus. Nodrošināt to pieejamību.		TIC sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri
	2.3.7. Ierīkot ērtus gājēju ceļņus	<ul style="list-style-type: none"> – Pastaigu vietas Salacgrīvā gar Salacas krastu – Pastaigu taka Ainaži–Kuiviži–Salacgrīva 	Pašvaldība	I, 2015-2017
	2.3.8. Piekrastes tūrisma informācijas vietnē ievietot detaļu informāciju par pastaigu un pārgājienu iespējām Ziemeļvidzemes piekrastē.		TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri
2.4. Velo tūrisma attīstība	2.4.1. Izveidot Vidzemes jūrmalas velo maršrutu pa veco Rīgas ceļu posmā Saulkrasti–Hēdemēste.	<ul style="list-style-type: none"> – Precizēt nepieciešamos labiekārtojuma darbus – Velo maršruta trasi attīrīt no kritušajiem kokiem – Atjaunot vētru noskalotos vai citādi bojātos tiltņus – Izveidot velo maršruta marķējumu – Uzstādīt norādes zīmes 	TIC sadarbībā ar pašvaldībām, NVO, zemju īp., uzņēmējiem, izglītības iestādēm u. c..	I, 2012-2014
	2.4.2. Izveidot apļveida velo maršrutu atzarus no velo maršruta Saulkrasti–Hēdemēste līdz apskates objektiem un tūrisma pakalpojumu vietām.	<ul style="list-style-type: none"> – Izveidot velo maršrutu marķējumu – Uzstādīt norādes zīmes 	TIC sadarbībā ar tūrisma uzņēmējiem, teritoriju apsaimniekotājiem	III, 2015-2017
	2.4.3. Pilnveidot EUROVELO 10	Izveidot veloceliņu visā <i>Via Baltica</i> autoceļa garumā	Satiksmes ministrija	I, 2015-2020
	2.4.4. Pie apskates objektiem, atpūtas un tūrisma pakalpojumu sniegšanas vietām uzstādīt velo statīvus.		Objektu apsaimniekotāji un īpašnieki	I, 2012-2014
	2.4.5. Pilnveidot velo servisa un velo nomas iespējas		Tūrisma uzņēmēji	II, 2012-2017
	2.4.6. Nodrošināt velo transporta pakalpojumus (nokļūšanai no maršruta beigu punkta līdz sākumam)		Tūrisma uzņēmēji	II, 2012-2017
	2.4.7. Piekrastes tūrisma informācijas vietnē ievietot detaļu informāciju velo tūrisma iespējām Ziemeļvidzemes piekrastē.		TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri
2.6. Ūdens tūrisma attīstība	2.6.1. Izstrādāt ūdens tūrisma piedāvājumu Rīgas jūras līča iepazīšanai.	<ul style="list-style-type: none"> – Izveidot sadarbību ar jūras laivu nomas uzņēmējiem (izstrādāt laivu nomas, transporta, laivu brauciena pavadona piedāvājumus) – Izstrādāt laivu maršrutus un sagatavot to aprakstus 	TIC sadarbībā ar laivu nomas uzņēmējiem	II, 2012-2014

	2.6.2. Piekrastes tūrisma informācijas vietnē ievietot detaļu informāciju par laivošanas iespējām Ziemeļvidzemes piekrastē.	– Maršruti, laivu nomas iespējas, izcenojumi, transporta pakalpojumi u. tml.	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri
2.7. Jahtu tūrisma attīstība	2.7.1. Turpināt jahtu tūrisma attīstību.	– Pilnveidot Salacgrīvas jahtu ostas un piestātnes labiekārtojumu – Organizēt regulārus jahtu ostu piedāvājuma atpazīstamību uzlabojošus pasākumus (buru sporta sacensības u. tml.)	Uzņēmēji	I, 2012-2020
2.8. Auto tūrisma piedāvājuma pilnveidošana	2.8.1. Izstrādāt dažāda garuma un tematikas auto tūrisma maršrutus, Ziemeļvidzemes un Igaunijas dienvidu piekrastes piedāvājuma iepazīšanai.	– Izstrādāt maršrutus – Sagatavot to kartes un aprakstus	TIC vai NVO sadarbībā tūrisma uzņēmējiem	II, 2012-2014
	2.8.2. Piekrastes tūrisma informācijas vietnē ievietot detaļu informāciju par izstrādātajiem auto tūrisma maršrutiem..		TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri
2.9. Zvejniecības tradīciju iepazīšanas piedāvājumu pilnveidošana	2.9.1 Izstrādāt vismaz vēl vienu kopīgā sadarbībā veidotu tūrisma piedāvājumu ar līdzdarbošanās elementiem piekrastes zvejniecības tradīciju izcelšanai.	– Iekļaujot izbraucienus zvejas laivā, zvejas darbu vērošanu, līdzdalība zvejā un ar zveju saistīto darbu veikšanā, zivju ēdienu pagatavošanas meistarklases, degustācijas vai tml. elementus	TIC, NVO, uzņēmēji, Salacgrīvas muzeja darbinieki, zvejnieki u. c.	I, 2012-2014
	2.9.2. Kāpināt Nēģu dienas tradīcijas un to atpazīstamību.		Pasākuma organizētāji sadarbībā ar zvejniekiem, uzņēmējiem, TIC u. c.	I, reizi gadā
	2.9.3. Veicināt izstrādāto piedāvājumu atpazīstamību.	– Detaļa informācija Piekrastes tūrisma informācijas vietnē – Preses relīzes ziņu aģentūru mājas lapās, ziņas un raksti vietējos, novada un valsts masu medijos – Piedāvājuma popularizēšana Jūras svētku un Nēģu dienas ietvaros	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem, pasākumu organizētājiem u. c.	I, regulāri
2.10. Jūrniecības tradīciju iepazīšanas piedāvājumu pilnveidošana	2.10.1. Izstrādāt vismaz vienu kopīgā sadarbībā veidotu tūrisma piedāvājumu ar līdzdarbošanās elementiem Vidzemes jūrniecības tradīciju izcelšanai.	– Ostu, bāku vai seno kuģu būves vietu izcelšanas piedāvājumi	TIC, NVO, uzņēmēji, muzeju darbinieki u. c.	I, 2012-2014
	2.10.2. Veicināt izstrādātā piedāvājuma atpazīstamību.	– Detaļa informācija Piekrastes tūrisma informācijas vietnē – Preses relīzes ziņu aģentūru mājas lapās, ziņas un raksti vietējos, novada un valsts masu medijos – Piedāvājuma popularizēšana Jūras svētku ietvaros	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem, pasākumu organizētājiem u. c.	I, regulāri
2.11. Piekrastes vēstures iepazīšanas piedāvājumu pilnveidošana	2.11.1. Izstrādāt vismaz vienu kopīgā sadarbībā veidotu tūrisma piedāvājumu ar līdzdarbošanās elementiem piekrastes vēstures izcelšanai.	– Vidzemes lībiešu, Livonijas, Latvijas brīvvalsts laika vai citu vēsturisko laiku liecību iepazīšanas piedāvājumi	TIC, NVO, uzņēmēji, muzeju darbinieki u. c.	I, 2012-2014
	2.11.2. Veicināt izstrādātā piedāvājuma atpazīstamību.	– Detaļa informācija Piekrastes tūrisma informācijas vietnē – Preses relīzes ziņu aģentūru mājas lapās, ziņas un raksti vietējos, novada un valsts masu medijos	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri

2.12. Piekrastes kulinārā mantojuma iepazīšanas piedāvājumu pilnveidošana	2.12.1. Izstrādāt vismaz vienu kopīgā sadarbībā veidotu tūrisma piedāvājumu ar līdzdarbošanās elementiem piekrastes kulinārā mantojuma izcelšanai.	– Iekļaujot ēdienu pagatavošanas meistarklases, degustācijas un tml. elementus.	TIC, NVO, uzņēmēji, muzeju darbiniekiem u. c.	I, 2012-2014
	2.12.2. Veicināt izstrādātā piedāvājuma atpazīstamību.	– Detāla informācija Piekrastes tūrisma informācijas vietnē – Preses relīzes ziņu aģentūru mājas lapās, ziņas un raksti vietējos, novada un valsts masu medijos	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri
2.13. Amatsniecības tradīciju iepazīšanas piedāvājumu pilnveidošana	2.13.1. Izstrādāt vismaz vienu kopīgā sadarbībā veidotu tūrisma piedāvājumu ar līdzdarbošanās elementiem amatsniecības tradīciju izcelšanai.		TIC, NVO, uzņēmēji, muzeju darbiniekiem u. c.	I, 2012-2014
	2.13.2. Veicināt izstrādātā piedāvājuma atpazīstamību.	– Detāla informācija Piekrastes tūrisma informācijas vietnē – Preses relīzes ziņu aģentūru mājas lapās, ziņas un raksti vietējos, novada un valsts masu medijos	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem	I, regulāri
2.14. "Lēnā tūrisma" piedāvājuma veidošana nacionālā zīmola „Best enjoyed slowly” koncepcijā	2.14.1. Izstrādāt vismaz vienu kopīgā sadarbībā veidotu tūrisma piedāvājumu ar līdzdarbošanās elementiem nacionālā zīmola „Best enjoyed slowly” koncepcijā.		TIC, NVO, uzņēmēji, muzeju darbiniekiem u. c.	I, 2012-2014
	2.14.2. Veicināt izstrādātā piedāvājuma atpazīstamību.	– Detāla informācija Piekrastes tūrisma informācijas vietnē – Preses relīzes ziņu aģentūru mājas lapās, ziņas un raksti vietējos, novada un valsts masu medijos	TIC, sadarbībā ar piedāvājumu veidotājiem un TAVA	I, regulāri
2.15. Inovatīvi un piekrastei raksturīgi tūrisma produkti	2.15.1. Meklēt jaunas un inovatīvas iespējas piekrastes tūrisma piedāvājuma bagātināšanā	– „Saulrieta taka” romantiski noskaņotiem ceļotājiem, vētru vērošanas piedāvājums (labākās vērošanas vietas, „vētru ziņu liste” operatīvai interesentu apziņošanai interneta vidē u. tml.), piedāvājumi, kuros iekļauti sāļā jūras gaisa, vēja, „dziedošo” smilšu, vientuļīgu pludmaļu elementi	TIC, NVO, uzņēmēji, muzeju darbiniekiem u. c.	III, 2015-2020
3. VIDZEMES JŪRMALA KĀ TŪRISMA GALAMĒRĶIS MĒRĶTIECĪGI TIEK VIRZĪTS LATVIJAS UN BALTIJAS TŪRISMA TIRGŪ				
3.1. Sadarbība vienota galamērķa popularizēšanā	3.1.1. Tūrisma piedāvājuma mārketinga aktivitātēs akcentēt „Vidzemes jūrmalas” zīmolu, nākotnē veidojot vienotu platformu Salacgrīvas, Saulkrastu un Limbažu novadu piekrastes tūrisma veicināšanai.		TIC, tūrisma uzņēmēji, Vidzemes tūrisma asociācija, TAVA u.c.	I, 2012-2120
	3.1.2. Turpināt sadarbību kopīgu tūrisma produktu izveidē un mārketinga pasākumu plānošanā ar Saulkrastu, Carnikavas novadiem Latvijā un Hēdemēste pašvaldību Igaunijā		TIC	I, regulāri
	3.1.3. Veicināt Vidzemes jūrmalas raksturojošu suvenīru izstrādi un izplatīšanu	– Ideju konkursi – Pasūtījumi	TIC sadarbībā ar ražotājiem, amatniekiem	I, 2015-2017
	3.1.4. Uzlabot sadarbību ar ienākošā tūrisma apkalpojošām aģentūrām	– Tūristu grupām veidoti piedāvājumi – Izpētes braucieni	TIC sadarbībā ar NVO un uzņēmējiem	I, regulāri
	3.1.5.	–		

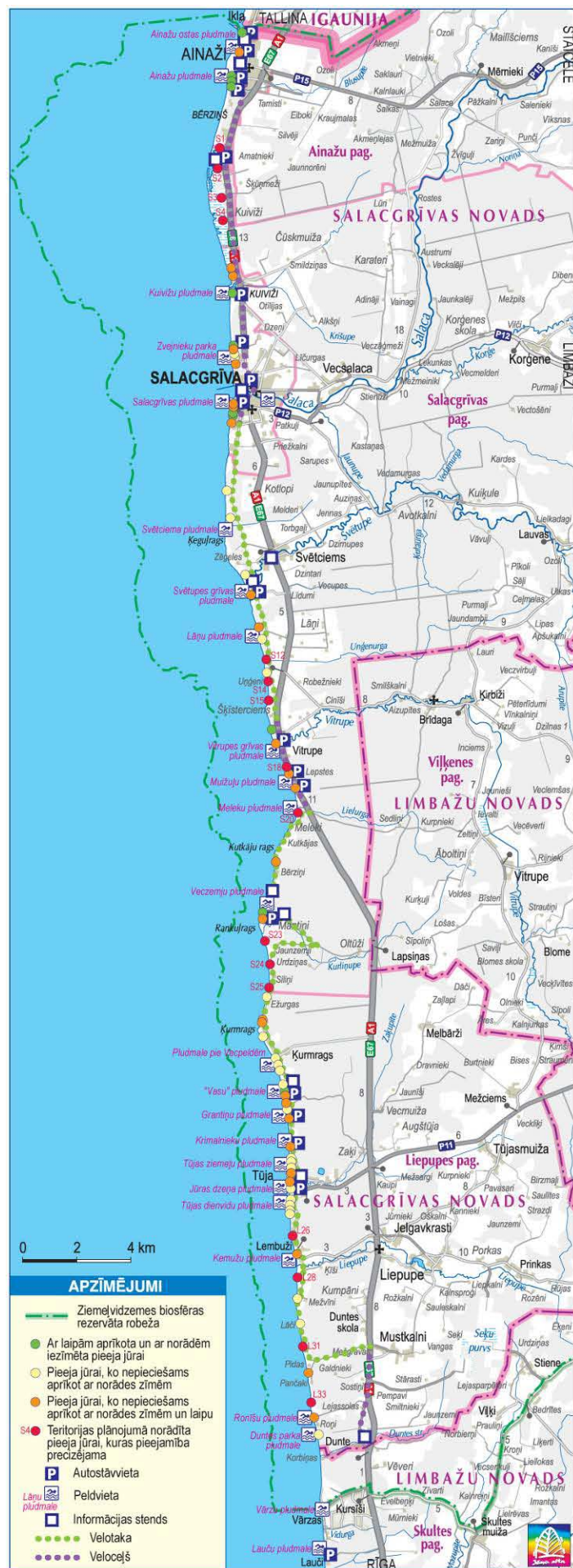
3.2. Vidzemes jūrmalas kā tūrisma galamērķa popularizēšana dažādos informācijas kanālos.	3.2.1. Sagatavot un izdot Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma ceļvedi latviešu, angļu, vācu, krievu valodās		TIC sadarbībā ar piedāvājuma veidotājiem	I, 2012-2014
	3.2.2. Tūrisma informācijas materiālu sagatavošana vienotā stilā – tūrisma produkti, maršrutu apraksti, ceļveži, kartes un to izplatīšana tūristu koncentrācijas vietās un interneta vidē		TIC sadarbībā ar tūrisma uzņēmējiem	I, regulāri
	3.2.3. Piekrastes tūrisma informācijas vietnes pilnveidošana	– Mājas lapas struktūras uzlabošana	TIC	I, 2012-2014
		– Informācijas aktualizēšana	TIC	I, regulāri
		– Informācija svešvalodās Savstarpēji „salinkot” http://tourism.salacgriva.lv ar Vidzemes jūrmalas tūrisma uzņēmēju mājas lapām		
	3.2.4. Nodrošināt aktuālās tūrisma informācijas izplatīšanu sociālo tīklu ietvaros – twitter, facebook, draugiem.lv u. c.		TIC	I, regulāri
3.2.5. Organizēt “mēdiju braucienus” žurnālistu iepazīstināšanai ar Vidzemes piekrastes tūrisma piedāvājumu un jaunumiem.		TIC sadarbībā ar tūrisma uzņēmējiem	I, reizi 2-3 gados	
3.2.6. Nodrošināt Vidzemes jūrmalas tūrisma galamērķa pārstāvniecību Latvijas, Lietuvas un Igaunijas tūrisma izstādēs.		TIC sadarbībā ar TAVA, Vidzemes tūrisma asociāciju	regulāri	
4. ZIEMEĻVIDZES PIEKRASTES TŪRISMA PAKLAPOJMU SNIEDZĒJI IR KONKURĒTSPĒJĪGI AR CITU LATVIJAS REĢIONU PIEDĀVĀJUMU				
4.1. Tūrisma sektorā strādājošo izaugsmes veicināšana	4.1.1. Organizēt regulāras tūrisma uzņēmēju, darbinieku, gidu, tūristu pavadoņu, instruktoru un citu tūrisma pakalpojumu sniedzēju apmācības.	Organizēt izglītojošus seminārus par tūrisma produktu veidošanu, kvalitātes pilnveidošanu, mārketingu, normatīvajām prasībām tūrisma uzņēmumu darbā.	Pašvaldības, NVO, sadarbībā ar izglītības iestādēm	I, vismaz reizi gadā
		Nodrošināt mūžizglītības pieejamību, ietverot valodu, mārketinga, tūrisma produktu veidošanas, prasmju apguves iespējas. Īpaši veicināt gidu prasmju apgūšanu	Pašvaldības.	I, regulāri
	4.1.2. Organizēt konkursus uzņēmēju aktivitātes, izdomas un uzņēmumu attīstības veicināšanai.	Organizēt konkursus uzņēmējdarbības aktivitātes veicināšanai – “Labākais tūrisma uzņēmējs”, “Inovātīvākais tūrisma produkts” u. tml.	TIC	III, reizi gadā
	Veicināt tūrisma mītņu pakalpojumu sniedzējus aktīvai dalībai konkursa „Sējējs” ekotūrisma nominācijā, kas ir augstākais valsts apbalvojums šajā jomā.	TIC, NVO	III	

4.2. Stiprināt sadarbību tūrisma piedāvājumu veidošanā	4.2.1. Stiprināt esošos un veidot jaunus sadarbības tīklus.	Tūrisma pakalpojumu sniegšanas vietās veicināt apkārtnes amatnieku izstrādājumu un lauksaimnieku produkcijas noietu (suvenīri, maltītes no apkārtnes "lauku labumiem" u. tml.), kā arī citu uzņēmēju sniegto pakalpojumu izmantošanu.	Uzņēmēji un TIC sadarbībā ar amatniekiem, lauksaimniekiem u. c..	I, regulāri
	4.2.2. Veicināt uzņēmēju, amatnieku, zvejnieku, pašvaldību, NVO, DAP, akadēmisko spēku u. c. tūrisma iesaistīto pušu sadarbību.	Organizēt ikgadējus pieredzes apmaiņas braucienus, labāko reģiona tūrisma piedāvājumu iepazīšanai un jaunu sadarbības projektu iniciēšanai.	TIC, NVO	I, reizi gadā
		Tūrisma uzņēmējus un citus tūrisma attīstībā iesaistītos mērķtiecīgi iesaistīt tūrisma piedāvājuma veidošanā – jaunu produktu veidošanā, maršrutu plānošanā, testēšanā un marķēšanā, pasākumu organizēšanā u. tml.	TIC, NVO	I, regulāri
		Organizēt informācijas dienas tūrisma uzņēmējiem, pašvaldībām, DAP un NVO par aktualitātēm un jaunumiem tūrismā, dabas aizsardzībā un dabas un kultūras vērtību apsaimniekošanā.	TIC, NVO	I, reizi gadā
		Organizēt uzņēmēju, pašvaldību darbinieku, NVO biedru un vietējo iedzīvotāju intervēšanu par tūrisma attīstības problēmu jautājumiem.	TIC sadarbībā ar izglītības iestādēm.	II, reizi 3 gados.
		Uzlabot sadarbību ar izglītības iestādēm – veicināt studentu un skolēnu pētniecisko darbu izstrādi piekrastes tūrisma attīstībai nozīmīgām tēmām.	TIC sadarbībā ar izglītības iestādēm	I, regulāri
		Stiprināt vietējās tūrisma NVO kapacitāti – piesaistīt biedrus, finansējumu un veidot to par noteicošo Ziemeļvidzemes piekrastes tūrisma attīstības virzītājspēku.	NVO sadarbībā ar uzņēmējiem, amatniekiem, zvejniekiem, TIC, pašvaldībām u. c.	I, regulāri
4.3. Tūrisma pakalpojumu kvalitātes uzlabošana	4.3.1. Izstrādāt tūrisma pakalpojumu kvalitātes vērtēšanas sistēmu un nodrošināt tās ieviešanu.	Izstrādāt ceļotāju aptaujas anketas, tūristu apmierinājuma izpētei.	TIC sadarbībā ar nozares speciālistiem vai student.	II, 2014
		Nodrošināt anketu pieejamību visās tūrisma pakalpojumu sniegšanas vietās.	Tūrisma uzņēmēji sadarbībā ar TIC	I, 2014 (turpmāk – regulāri)
		Veikt ceļotāju intervēšanu ārpus pakalpojumu sniegšanas vietām (apskates objekti, peldvietas u. c.). Nodrošināt anketu apkopošanu un izvērtēšanu.	TIC sadarbībā ar izglītības iestādēm.	III, 2015
	4.3.2. Veicināt tūrisma pakalpojumu sniedzēju izmantot Latvijā izmantotās tūrisma mītņu kvalitātes kategorijas un kvalitātes vērtēšanas sistēmas.	Veicināt Latvijā izmantoto tūrisma mītņu kategorizācijas un tūrisma pakalpojumu kvalitātes sistēmu ieviešanu (Q–Latvia, LVS 200). Organizēt izglītojošus seminārus par kvalitātes sistēmu ieviešanas ieguvumiem un to iegūšanas procedūru.	TAVA	III, 2019

4.4. Tūrisma atbalstošās infrastruktūras pilnveidošana	4.4.1. Uzlabot piekrastes ceļu seguma kvalitāti.		Pašvaldības	I, regulāri
	4.4.2. Nodrošināt tūrisma piesaistes vietu pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.	Plānojot un realizējot objektu ierīkošanu, labiekārtošanu un atjaunošanu, iespēju robežās izmantot visiem pieejamas vides standartus (skat. www.pieejamavide.lv).	Tūrisma objektu īpašnieki un apsaimniekotāji.	I
		Apmeklētāju pulcēšanās vietās un interneta vidē nodrošināt brīvi pieejamu informāciju par tūrisma objektiem, kuri labiekārtoti atbilstoši visiem pieejamas vides standartiem.	TIC sadarbībā ar tūrisma informācijas mājas lapu uzturētājiem.	I, regulāri
5. VEIKTA ATBILSTOŠĀ TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANA UN REGULĀRA TŪRISMA RESURSU, TŪRISMA INFRASTRUKTŪRAS UN TŪRISMA IETEKMJU UZRAUDZĪBA				
5.1. Dabas vērtību aizsardzības nodrošināšana	5.1.1. Nodrošināt Ziemeļvidzemes piekrastes ĪADT dabas aizsardzības plānu ieviešanu.		Saskaņā ar Plānos noteikto	I, skat. ĪADT DA plānus.
	5.1.2. Nodrošināt ZBR ainavekoloģiskā plāna ieviešanu.		Saskaņā ar Plānā noteikto	I, skat. plānu
5.2. Kultūras mantojuma saglabāšanas vicināšana	5.2.1. Sekmēt nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un nodrošināt tā popularizēšanu.			
	5.2.2. Veicināt tautas celtniecības tradīciju saglabāšanu un tās elementu izmantošanu esošo ēku rekonstrukcijā un jaunu ēku būvniecībā.	Sagatavot tradicionālās apbūves vadlīnijas (zemes gabalu un pagalmu veidošana, ēku izvietojums, apbūves augstums, būvapjomu formas un proporcijas, apdares materiāli, jumtu segumi, krāsu risinājumi, dekoratīvie elementi, žogu izmantošana, to stilistika un tonalitāte) un ēku renovācijā un rekonstrukcijā izmantojamie principi.	Pašvaldības vai NVO sadarbībā ar nozares ekspertiem, VKPAI, Latvijas Arhitektu savienību u. c.	II, 2012-2014
		Nodrošināt apbūves vadlīniju pieejamību (ilustrējošas publikācijas novadu laikrakstos un interneta vietnēs).	Vadlīniju izstrādātāji sadarbībā ar mājas lapu veidotājiem un laikr. izdevējiem.	I, 2012-2014 (turpmāk – regulāri)
		Apbūves vadlīniju elementus iekļaut novadu apbūves noteikumos.	Pašvaldības.	II, 2015-2017
		Sagatavot ilustrējošus informatīvus materiālus ēku īpašniekiem ar praktiskiem padomiem par vadlīnijām atbilstošu ēku būvniecību, vēsturisko ēku remontu, restaurāciju, rekonstrukciju un siltināšanu, nemazinot to kultūras vērtību.	Pašvaldības, NVO u. c.	II, 2012-2014
Apzināt meistarus. Veicināt namdaru, koka ēknieku un restauratoru arodu apguvi. Organizēt arodu demonstrējumus, meistarklases u. tml. pasākumus.	Pašvaldību kultūras iest., NVO u. c.	III, 2015-2017		
5.3. Videi draudzīgu tūrisma aktivitāšu izmantošana	5.3.1. Veicināt alternatīvās enerģijas un enerģiju saudzējošu tehnoloģiju izmantošanu tūrisma uzņēmumos.	Organizēt apmācības un seminārus par videi draudzīgu principu ievērošanu tūrisma produktu, pakalpojumu izveidē	Pašvaldības.	I, regulāri
		Popularizēt veiksmīgos alternatīvās enerģijas un saudzējošo tehnoloģiju izmantošanas piemērus	TIC	I, regulāri

	5.3.2. Veicināt Zaļā sertifikāta ieviešanu piekrastes tūrisma uzņēmumos.	Organizēt izglītojošus seminārus par "Zaļās sertifikāta" ieguvumiem, sertifikāta iegūšanas procedūru un pieejamo finansējumu uzņēmumu pielāgošanai "Zaļā sertifikāta" prasībām.	Pašvaldības sadarbībā ar LLTA "Lauku ceļotājs"	II
	5.3.3. Veicināt sabiedriskā transporta izmantošanu	Pašvaldību mājas lapās nodrošināt viegli pieejamu informāciju par sabiedriskā transporta reisu maršrutiem, to kursēšanas laikiem un savietojamības iespējām.	Pašvaldības.	I, regulāri
		Plānojot jaunu pārgājienu un velo tūrisma maršrutu ierīkošanu izskatīt iespēju tos sasaitīt ar sabiedriskā transporta iespējām.	Maršrutu izstrādātāji.	II
6. VEIKTA ATBILSTOŠA TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANA UN REGULĀRA TŪRISMA RESURSU, TŪRISMA INFRASTRUKTŪRAS UN TŪRISMA IETEKMJU UZRAUDZĪBA				
6.1. Apmeklētāju uzskaites sistēmas pilnveidošana	6.1.1. Visās tūrisma pakalpojumu sniegšanas vietās nodrošināt regulāru apmeklētāju uzskaiti atbilstoši 4.5. nodaļā sniegtajām vadlīnijām.		Tūrisma uzņēmēji, objektu īpašnieki, apsaimniekotāji.	I, regulāri
	6.1.2. Noslogotākajos dabas objektos uzstādīt elektroniskās apmeklētāju uzskaites aparāturu atbilstoši 4.5. nodaļā sniegtajām vadlīnijām.		DAP.	III, 2012-2020
	6.1.3. Nodrošināt apmeklētāju uzskaišu datu apkopošanu un uzskaišu rezultātu pieejamību (informācija novadu interneta vietnēs).		TIC sadarbībā ar DAP, uzņēmējiem un objektu aps.	I, reizi gadā
6.2. Apmeklētāju radīto ietekmju uzraudzība un pārvalde.	6.2.1. Nodrošināt visu tūrismā iesaistīto resursu, tūrisma maršrutu un ierīkotās tūrisma infrastruktūras stāvokļa uzraudzību (vizuālo monitoringu) atbilstoši 4.5. nodaļā sniegtajām vadlīnijām.		TIC sadarbībā ar objektu aps. un DAP.	I, vismaz divas reizes gadā.
	6.2.2. Apskates objektos un atpūtas vietās realizēt foto monitoringu un apmeklētāju negatīvo ietekmju uzskaiti tūrisma maršrutos atbilstoši 4.5. nodaļā sniegtajām vadlīnijām.		DAP sadarbībā ar TIC, objektu aps. un izglītības iestādēm.	I, reizi gadā
	6.2.3. Nodrošināt ietekmes monitoringa datu apkopošanu un analīzi. Monitoringa rezultātus publiskot DAP un novadu interneta vietnēs.		DAP	I, reizi gadā.
	6.2.4. Izstrādāt priekšlikumus konstatēto negatīvo ietekmju novēršanai.		DAP sadarbībā ar objektu apsaimniekotājiem	I, pēc nepieciešamības
6.3. Nodrošināta regulāra	6.3.1. Realizēt regulāru tūrismā iesaistīto resursu apsaimniekošanu.		Objektu apsaimniekotāji.	I, regulāri

teritorijas apsaimniekošana, tūrisma infrastruktūras atjaunošana un tūrisma radīto negatīvo ietekmju un seku novēršana	6.3.2. Pilnveidot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu	<ul style="list-style-type: none"> – Sagatavot un publiskot publisko atkritumu konteineru izvietojumu shēmu – Izstrādāt atkritumu uzkrāšanas un izvešanas kontroles instrumentus 	Pašvaldība	II, 2012
				I, 2012-2014
	6.3.3. Veikt esošo informācijas norāžu un stendu saturu un kvalitātes izvērtējumu.	<ul style="list-style-type: none"> – Precizēt informācijas stendus, kuri satur novecojušu informāciju – Apzināt stendu uzstādīšanas nosacījumus – Organizēt stendu aizvākšanas vai atjaunošanās darbus 	TIC sadarbībā ar izglītības iestādēm	I, 2012
	6.3.4. Realizēt nepieciešamos infrastruktūras (t.sk. info. stendu un norāžu) objektu remonta un atjaunošanas darbus.		Objektu apsaimniekotāji.	I, pēc nepieciešamības
	6.3.5. Realizēt nepieciešamās darbības apmeklētāju radīto negatīvo ietekmju novēršanai un to seku mazināšanai.		Objektu apsaimniekotāji. sadarbībā ar DAP.	I, pēc nepieciešamības

ATTĒLS NR. 13. POTENCIĀLĀ TŪRISMA INFRASTRUKTŪRA ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTĒ

4.4. PRIEKŠLIKUMI TŪRISMA PRODUKTU DAUDZVEIDĪBAS, KVALITĀTES UN KONKURĒTSPĒJAS PALIELINĀŠANAI

Produktu politika

Vairāki vispārējie principi:

- Precīzi definēti mērķa tirgus segmenti;
- Kvalitatīvi veidoti un individualizēti tūrisma produkti, ko attiecīgajam tirgus segmentam var piedāvāt, balstot uz ilgtspējīgu piekrastes resursu izmantošanu;
- Vides slodzes ietilpīgākie tūrisma produkti pārnesami uz mazāk jūtīgo galamērķa zonu, kas neietver kāpu un pludmales daļu vai nesezonu, kad nelabvēlīgā ietekme uz dzīvo dabu ir mazāka;
- Komerciālu apsvērumu plānošana – pierobežā izmantot Igaunijas infrastruktūru, taču ēšanu un nakšņošanu iekļaut šeit.

Produktu politiku kopumā raksturo vairāki kritēriji:

- ilgtspējīgs ekotūrisma piedāvājums;
- orientēts uz individualizētu, ģimeņu vai nelielu grupu (līdz 20 pers.) piedāvājumu;
- nišas produktu attīstība ar piekrastei raksturīgo specializāciju;
- naktsmitņu sektorā – dziļā iespiešanās tirgū, Vidzemes piejūras tematikas akcentēšana, kvalitātes paaugstināšana;
- vērtību ķēdes produkti – sadarbība starp jau esošajiem uzņēmējiem, jaunu – kopīgu iniciatīvu attīstīšana;
- individualizācija un elastība produktu piedāvāšanā; personiskās pieredzes un līdzdarbošanās iespēju nodrošināšana;
- nesteidzīgais tūrisms – attīstīt ēdināšanas piedāvājumu, sēļu kulināro mantojumu u. c.

Stratēģiskie produkti, kas izmantojami kā karogs galamērķa pozicionēšanai, ir:

- pārgājieni;
- putnu vērošana;
- zivju tēma un zvejniecība – gan jūrā, gan saistībā ar nēģu ķeršana tradīciju;
- velomaršruti.
-

Cenu politika

Cenu politika kopumā vērsta uz:

- lielāku izdevumu veicināšanu no mazāka daudzuma atbraukušo klientu: vietējie lauku labumi, suvenīri, piemiņlietas, vietējo cilvēku iesaistīšana – lai izdotos tērēt naudu no vietēji saražotā un vietējiem pakalpojumiem;
- ķēdes produktu – kompleksu piedāvājumu veidošanu;
- līdzīga piedāvājuma cenas izlīdzināšanu;
- cenas dažādošanu dažādiem segmentiem, kur tas iespējams (sociālās atbildības ideja: pensionāru, skolēnu un studentu, ģimeņu cenas);
- cenas stabilitāte un caurspīdīgums. Bez ārkārtīgiem apstākļiem cena, par kuru bijāt vienojušies, netiek mainīta.
- cenu izmantot kā regulējošu mehānismu pārāk lielas vides slodzes gadījumā.
-

Izplatīšanas politika

Būtiski veidot sadarbības tīklojumu un būt ieinteresētiem savstarpēji pakalpojumu pārdošanas veicināšanā – princips – **sadarbība konkurences apstākļos.**

Tūrisma pakalpojumu pārdošana organizējama:

- **tiešās pārdošanas** veidā, izmantojot visdažādākos saziņas avotus. Būtiski rekomendēt citus savu pakalpojumu papildinošus pakalpojumus no tuvākās apkārtnes vai rekomendē;
- **ar starpnieku palīdzību**, tūrisma operatori, aģenti, kuri ir ieinteresēti savu pakalpojumu piedāvāšanā bieži vien ir ar labāku pārdošanas prasmi vai pieeju citiem izplatīšanas kanāliem un klientu tirgiem. Šajā situācijā individuālajā cenu politikā labi paredzēt komisijas naudas iespēju. Īpaša vieta šeit ir arī TIC;
- **tiešsaistes veidā**, kas šobrīd uzskatāms par perspektīvu, jo neviens no galamērķi esošajiem pakalpojumiem netiek pārdots tiešsaistē;
- **vēstneši** – reklamētāji, kuriem pašiem ir pozitīva pieredze veicina pārdošanu un izplata labo pieredzi un slavu. Mutvārdu reklāmas spēks ir jānovērtē, īpaši aktuāls vietējā tirgū.

Vienotu pakalpojumu pārdošanai un ērtākai izplatīšanai dažādos veidos uzņēmējiem īpaši jāpiestrādā pie pakalpojuma iesaiņojuma un elementāras standartizācijas (kas nav pārprotama, jo individualizācija joprojām ir būtiskāka).

Komunikāciju politika

Pamatā vērsts uz sabiedriskajām attiecībām, pašiniciatīvu un ciešāku sadarbību TICam ar uzņēmējiem, piesaistot akadēmiskos spēkus. Reklāmas budžeta nauda vairāk vēršama elektronisko komunikācijas resursu virzienā. Ikvienam papīra komunikācijas materiālam **OBLIGĀTI JĀBŪT DRUKĀTAM** uz videi draudzīga papīra. Dažādu projektu ietvaros notiekošā komunikācijas plūsma uz ārpusi jācenšas koordinēt un harmonizēt ar šī plāna prioritātēm.

Tūrisma produkta veicināšana un tirgvedība

- Galamērķa mārketinga organizācijas pārstrukturēšana, pamatojoties uz esošo TIC. – Sadarbības stiprināšana **Salacgrīvas, Ainažu, Saulkrastu** kā nozīmīgāko galamērķa tūrisma centru vidū, iespēja piesaistīt Carnikavu noteiktām mārketinga aktivitātēm
- Vienota zīmola veidošana zem nosaukuma **Vidzemes jūrmala**, izmantojot jau 20.gs. 30. gadu iestrādes šajā virzienā – balstīt uz vēsturisko nepārtrauktību, tradīcijām. Izmantot saulrietu krasta tēmu un spēlēt ar senajām reklāmām mūsdienu kontekstā
- Veidot stingrāku profilēšanu, izvirzot tematiskus „**karog-produktus**” – nemotorizētas aktīvās atpūtas piedāvājumu, akcentēt atšķirīgumu no Rīgas līča Kurzemes krasta un Dižjūras
- Akcentēt mērķtiecīgi gan pašvaldību, gan privāto tūrisma pakalpojumu sniedzēju tīmekļa vietnēs nosaukumu „**Vidzemes jūrmala**”. Tā tas tiek pasniegts arī plašākā kontekstā oficiālajā valsts tūrisma mārketinga portālā: <http://www.latvia.travel/lv/vidzemes-jurmala> Perspektīvā var veidot arī vienotu platformu Salacgrīvas un Saulkrastu tūrisma veicināšanai ar šādu nosaukumu.
- Integrētās mārketinga komunikāciju balstīt uz dominējošo mērķtirgu svešvalodām, atbilstoši **Minhauzena muzeja statistikai**, kas ir visprecīzākā un apjomīgākā galamērķi šobrīd. Veikt tā paša piedāvājuma atšķirīgu interpretāciju, ievērojot kultūratšķirības un galvenos uzsvarus noteiktu ārvalstu viesu galvenajās izvēlēs.
- Komunikāciju politikā izmantot **sociālās atbildības principus un zaļās stratēģijas**, kas visvairāk attiecināms uz uzņēmējiem. pašvaldības līmenī tās varētu būt pilotiestrādes Latvijas ceļiem – pirmais ežu tunelis zem ViA Baltica vai zvēru gaisa eko-pāreja u. tml.
- Precīzi pielietot **reālā laika informēšanas komunikāciju rīkus** un būtiskākais – satura meklētāja optimizēšanas iespējas, izvirzot galvenos raksturvārdus galamērķim, karogproduktiem un pārējam tematiskajam piedāvājumam
- Izmantot **integrāciju Vidzemes tūrisma asociācijas un Tūrisma attīstības valsts aģentūras** tirgvedības aktivitātēs, taču akcentēt kopējā piedāvājumā vēl izteiktāki savu pozicionējumu. Integrēt galamērķa zīmolu „**Best enjoyed slowly**” koncepcijā.
- Īpašu vērību pievērst **pasākumu organizēšanai** kā galvenajam instrumentam komerciāli argumentētai tūrisma darbībai un zīmola iedzīvināšanai. Lielpasākumi koncentrējas tuvāk lielajiem tūrisma centriem ar plašāku pieejamo pakalpojumu dažādību (Salacgrīva un Zvejnieksvētki vai Positivus) un mazāku ietekmi uz dabu. Taču veicināma jaunu pasākumu tradīciju iedibināšana, kas mērķtiecīgi vēršama uz sezonas pagarināšanu un viesmīlības sektoram izdevīgu plānošanu

- Īpaši veicināšanas **pasākumi Igaunijas nelielajiem reģionālajiem tūroperatoriem**, kas jau tagad izmanto Latvijas puses resursu savu piedāvājumu dažādošanai. Sadarbības partneri ir arī lielās viesnīcas – Lapaninas viesnīca u.c., kuri piedāvā mērķētu informāciju saviem viesiem par netālajām iespējām Vidzemes jūrmalā.
- Veidot **vietējo sabiedrību vienojošu pasākumu** – pludmales sezonas atklāšanas vai noslēguma svētkus. Galvenā iniciatīva būtu NVO pusē, vietējo līderu iesaistīšanā. radīt neformālus apstākļus kopējo lietu apspriešanai
Pēc zīmola attīstīšanas veidot tirgvedības sadarbību ar **blakus esošajiem galamērķiem** – īpaši Limbažiem, veicinot papildinošu galamērķa efektu un kāpinot konkurētspēju nacionālā mērogā.

4.5. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA MONITORINGA VADLĪNIJAS

Ar **monitoringu no vides un dabas aizsardzības aspekta** šajā plānā tiek saprasti sistemātiski un regulāri tūrisma nozarē iesaistīto resursu stāvokļa novērojumi (gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi), kas nepieciešami ar tūrisma, dabas resursu aizsardzību un teritorijas apsaimniekošanu saistītu pasākumu efektīvākai plānošanai un īstenošanai ilgtermiņā.

Ar **monitoringu no ekonomiski - sociālā aspekta** šajā plānā tiek saprasti sistemātiski un regulāri tūristu skaita un tā dinamikas novērojumi (gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi), kas nepieciešami, lai novērtētu tūrisma nozares sociāli – ekonomisko ietekmi uz teritoriju kopumā, kā arī uz atsevišķiem tajā esošajiem pakalpojumu sniedzējiem. Mērķis – pamatotāk un efektīvāk plānot mazo un vidējo uzņēmējdarbību konkrētajā teritorijā.

Šajā plānā aprakstītās **Tūrisma monitoringa vadlīnijas** (TMV) ir vispārīgi **ieteikumi** tūristu un to darbības izpausmju fiksācijai un novērtēšanai, tūrisma iesaistīto dabas un kultūras objektu ilgtermiņa novērošanai un iegūto rezultātu izvērtēšanai, no kā jāseko konkrētām rīcībām, kas ir vērtas uz tūrisma objektu (teritoriju) ilgtspējīgu izmantošanu. TMV, apvienojot to ar citām metodēm, ir arī viens no instrumentiem tūrisma kā nozares ietekmes novērtēšanai uz galamērķa sociāli – ekonomisko vidi.

TMV īstenošanas **mērķis** ir veicināt videi draudzīga un ilgtspējīga tūrisma attīstību konkrētajā teritorijā.

Ar TMV **objektiem** tiek saprasti tūrisma nozarē izmantojamie resursi – dabas, kultūras, vēstures un cita veida objekti, kā arī konkrētas teritorijas, t.sk. īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) un *NATURA 2000* teritorijas.

TMV un tajā iekļauto monitoringa veidu **potenciālie veicēji** var būt:

- Dabas aizsardzības pārvalde;
- Reģionālās vides pārvaldes;
- Pašvaldības;
- Tūrisma uzņēmēji;
- Dabaszinātņu un tūrisma nozares speciālisti, eksperti;
- Izglītības iestāžu mācībspēki un studenti;
- Vietējā sabiedrība (sabiedriskais monitorings) un NVO;
- Objekta īpašnieks/apsaimniekotājs, kas var būt arī kāda no augstāk minētajām grupām.

Ieguvumi, īstenojot TMV ir:

- Dati, kas parāda tūrisma plūsmas telpiskos virzienus, dinamiku un tendences gan atsevišķos dabas, kultūras, infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas objektos, gan teritorijā kopumā;
- Dati, kas nepieciešami un noder objekta vai teritorijas labiekārtojuma un tūrisma nozares plānotājiem;
- Dati, kas vietējiem uzņēmējiem palīdz plānot un izvērtēt ar tūrisma saistītas aktivitātes ilgtermiņā.

Nozīmīgākie **zaudējumi** TMV neīstenošanas gadījumā var būt degradēti un teritorijas apmeklētāju negatīvi ietekmēti dabas un kultūras objekti, nepievilcīga ainava, „slikts” teritorijas tūrisma tēls, bojāti (un apmeklētājiem bīstami) infrastruktūras elementi, kā arī konkrētajos apstākļos un situācijā nepamatoti izveidoti un neefektīvi tūrisma produkti.

Svarīgākie **priekšnoteikumi** TMV īstenošanai ir:

- Visu tūrisma, dabas aizsardzībā un teritorijas ilgtermiņa attīstībā iesaistīto pušu ieinteresētība un izpratne par monitoringa nepieciešamību un tā īstenošanas ieguvumiem;

- Vismaz minimāls finansējums atsevišķiem - prioritāriem monitoringa veidiem (finansējuma trūkuma gadījumā var iesaistīt studentus, brīvprātīgos un atrast citus monitoringa īstenošanas modeļus);
- Finansējums apmeklētāju elektroniskās uzskaites sistēmas iegādei un uzstādīšanai, ja tāda ir nepieciešama;
- Visu monitoringā iesaistīto pušu sadarbība;
- Monitoringa un tā rezultātā iegūto datu sistemātiska uzglabāšana un pieejamība ikvienam interesentam ilgtermiņā;
- Monitoringa rezultātiem sekojošas rīcības, kas vērstas uz monitoringa laikā konstatētu tūrisma, dabas resursu aizsardzības un sociāli - ekonomisko problēmu saprātīgu un loģisku risinājumu;
- Monitoringa veidiem ir jābūt izvēlētiem adekvāti esošajai situācijai, tiem ir jābūt pēc iespējas vienkāršākiem, viegli saprotamiem, viegli interpretējamiem un relatīvi lētiem, pielāgojot tos konkrētai situācijai.

TABULA NR. 27. ZIEMEĻVIDZEMES PIEKRASTES TŪRISMA MONITORINGA VEIDI

Monitoringa veids	Skaidrojums. Objektu, kam ieteicams monitoringa. Tūrisma ietekmes indikatori ¹
Objekta vizuālais monitoringa. Prioritārs.	<p>Ar šo monitoringa veidu tiek saprasts tūrisma objekta (vai teritorijas) un tā tuvākās apkārtnes stāvokļa un citu izmaiņu vizuāla fiksācija (vismaz reizi vai divas reizes gadā – pirms un pēc tūrisma sezonas).</p> <p>Jebkurš nozīmīgs tūrisma objekts, t.sk. svarīgi tūrisma un tūrisma atbalstošās infrastruktūras elementi, tūrisma objektu tuvākā apkārtnē. Kā prioritārie jāmin konkrētās teritorijas populārākie un visbiežāk apmeklētie tūrisma objekti, piemēram: pludmales un kāpu zona iepretim lielākām apdzīvotām vietām, populāri jūras krastmalas posmi (Vidzemes akmeņainā jūrmala), Veczemu klintis (u.c. biežāk apmeklēti pamatīežu atsegumi), izveidotās dabas takas un to infrastruktūra, autostāvlaukumu infrastruktūras elementi, atsevišķi dzīvās un nedzīvās dabas objekti u.c.</p> <p>Tūrisma ietekmes indikatori: tūristu skaits, kas apmeklējis atsevišķus dabas objektus (Randu pļavas, Veczemu klintis) un tā ilgstoša dinamika, dabas taku apmeklētāju skaits atsevišķās takās.</p> <p>Tūrisma ietekmes indikatori attiecībā uz teritorijas labiekārtojumu un infrastruktūru: atkritumu urnu skaits pie apskates objektiem, talkās savākto atkritumu masa kg, apsaimniekotu tualetu skaits autostāvlaukumos, atpūtas vietās un apdzīvotu vietu pludmalēs, labiekārtotu un marķētu dabas taku un kājnieku tūrisma maršrutu kopgarums km, veloceliņu un velomaršrutu kopgarums km, labiekārtotu atpūtas vietu un autostāvlaukumu pie jūras skaits un to kapacitāte, labiekārtotu ugunsgrāvu vietu skaits, koka laipu, kas ved uz pludmalēm – kopgarums km, izglītojošu informatīvo brīvdabas stendu skaits, putnu un dzīvnieku vērošanas produktu skaits, putnu un skatu torņu skaits, salauzto un bojātu infrastruktūras elementu kopskaits u.c.</p>
Objekta digitālais foto/video monitoringa. Prioritārs.	<p>Tūrisma objektu foto vai videofiksācija.</p> <p>Jebkurš nozīmīgs tūrisma objekts, t.sk. svarīgi tūrisma un tūrisma atbalstošās infrastruktūras elementi, tūrisma objektu apkārtnē, teritorijas ainava un atsevišķi ainavas elementi u.c. Kā prioritārie jāmin teritorijas populārākie un visbiežāk apmeklētie tūrisma objekti – sk. iepriekšējo. Apvienojams ar objekta vizuālo monitoringa.</p> <p>Tūrisma ietekmes indikatori: Kā iepriekšējā.</p>

¹ Tabulā uzskaitīti indikatori piemēri, taču katrā konkrētā gadījumā atkarībā no situācijas un vēlamā rezultāta ir jāizvēlas visefektīvākais indikatoru komplekss, nevis visi indikatori „pēc kārtas”. Daudzi indikatori var būt piemēroti arī vairākiem monitoringa veidiem

<p>Parauglaukumu monitorings</p>	<p>Piemērota metode botāniskajam monitoringam, nomīdījuma pakāpes noteikšanai, sugu sastāva izmaiņām, retu sugu atradņu kontrolei kāpu zonā, fokusējoties uz jutīgākiem dabas objektiem vai biotopiem, kas tiek izmantoti kā nozīmīgi teritorijas tūrisma resurss, vai atrodas tiešā populāru tūrisma objektu tiešā tuvumā.</p> <p>Piemēri: atsevišķas dabas takas, takām un laipām pieguļošās zonas, retu augu vai dzīvnieku sugu atradnes, kas atrodas populāru objektu vai maršrutu tuvumā, pludmales un kāpu zona iepretim lielākām apdzīvotām vietām, populāri jūras krasta posmi (Vidzemes akmeņainā jūrmala), Veczemu klintis.</p> <p>Tūrisma ietekmes indikatori: kāpu veģetācijas nomīdījuma pakāpe un tās dinamika, bezveģetācijas laukumu pieaugums kāpu zonā, retu augu sugu atradņu īpatņu skaita dinamika tūristu un atpūtnieku bieži apmeklētās vietās, sezonas un kopējais atpūtnieku skaits jūras pludmalēs, videi nedraudzīgu (kvadracikli, ūdensmotocikli u.c.) transporta līdzekļu aptuvenais skaits teritorijā un to zināmo lietošanas gadījumu skaita dinamika.</p>
<p>Uzskaitē tūrisma maršrutos (var apvienot ar objektu apsekojumu un vizuālo monitoringu, kā arī foto monitoringu)</p>	<p>Tūrisma sezonas laikā veikta tūristu uzskaitē aktīvā tūrisma maršrutos, vai teritorijās, pa kurām pārvietojas aktīvie tūristi – kājāmgājēji, velobraucēji, ūdenstūristi.</p> <p>Piemēri: Randu pļavu dabas taka, Vidzemes akmeņainās piekrastes posma starp Mantiņiem un Vitrupi, Salacas lejtece.</p> <p>Tūrisma ietekmes indikatori: aptuvenais gada kājnieku, velotūristu, ūdenstūristu, putnu vērotāju un autotūristu skaits, autotūristu skaits piekrastes autostāvlaukumos (dienas/sezonas/gada griezumā), tūristu skaits, kas izmantojis vietējos tūrisma inventāra nomas (t.sk. iznomātās velosipēdu, laivu u.c. inventāra vienības) punktus.</p>
<p>Apmeklētāju klātienē uzskaitē tūrisma objektos. Prioritārs.</p>	<p>Tūristu statistikas dati, kas tiek vākti un apkopoti tūrisma mītnēs, ēdināšanas uzņēmumos, apsaimniekotās atpūtas un peldvietās, inventāra nomas punktos, amatnieku sētās, lauku labumu saimniecībās, tūrisma informācijas centros, muzejos, dažādos „masveida” pasākumos u.c.</p> <p>Tūrisma ietekmes indikatori: apmeklētāju skaits un tā izmaiņas (mēnešu, gada, vairāku gadu griezumā) iepriekš uzskaitītajos tūrismu atbalstošās infrastruktūras objektos, apmeklētāju kopskaits dažādos masveida pasākumos – festivālos, koncertos u.c., apmeklētāju skaits tūrisma informācijas centrā vairāku gadu griezumā. Arī augstāk minēto objektu skaits un tā dinamika.</p>
<p>Apmeklētāju elektroniskā uzskaitē.</p> <p>Prioritārs, ja tūrisma piedāvājumā jau ir iesaistīti unikāli un reti sastopami dabas resursi</p>	<p>Tiek īstenota ar speciālu, šim mērķim ražotu elektronisko apmeklētāju uzskaites sistēmu palīdzību.</p> <p>Tikai atsevišķos un no dabas aizsardzības un tūrisma viedokļa – nozīmīgos dabas tūrisma objektos. Kā prioritārie piemēri jāmin: Randu pļavas, Vidzemes akmeņainā jūrmala pie Veczemu klintīm.</p> <p>Tūrisma ietekmes indikatori: apmeklētāju skaits diennakts griezumā un nedēļas dienās, apmeklētāju kopējais skaits sezonas un ne – sezonas laikā, kopējais gada apmeklētāju skaits, apmeklētāju skaita dinamika 3, 5, 10 un vairāk gados.</p>
<p>Aptaujas, anketēšanas, intervijas u.c.</p>	<p>Vismaz reizi divos - trijos gados veikta vietējo uzņēmēju, pašvaldības darbinieku, NVO u.c. valsts iestāžu amatpersonu aptaujas par problēmjaudājumiem, kas saistīti ar tūrisma aktivitāšu plānošanu un īstenošanu konkrētajā teritorijā.</p> <p>Tūrisma ietekmes indikatori: tūrisma uzņēmēju skaita dinamika ilgtermiņā, jaunu tūrisma uzņēmēju skaita pieaugums, jaunu tūrisma produktu (t.sk. aktīvā, dabas, kultūras) skaita pieaugums, jaunu sadarbības (starp uzņēmējiem u.c. tūrisma iesaistītajiem spēlētājiem) gadījumu skaita pieaugums, ar vides izglītošanu un dabas aizsardzību saistītu informatīvu pasākumu un semināru skaits gadā, videi draudzīgu izdoto informatīvo materiālu skaits par konkrēto teritoriju un tā dinamika ilgtermiņā, vides gidu skaits un tā skaita tendences, ar tūrismu saistīto atrisināto problēmjaudājumu skaits un to dinamika, par iebraukšanu kāpu zonā sodīto autovadītāju skaita dinamika ilgtermiņā, par citiem uzskaitītiem vides pārkāpumiem sodīto personu skaits u.c.</p>
<p>Sabiedriskais monitorings</p>	<p>Tiek īstenots visā piekrastes teritorijā – atkarībā no vietējo cilvēku aktivitātes un iniciatīvām.</p>

Zemāk minētās vadlīnijas attiecas uz tūrisma objektiem, kuros **apmeklētājs nonāk tiešā kontaktā (apmeklētāju klātienē uzskaitē) ar pakalpojuma sniedzēju**. Tie ir: tūrisma mītnes, ēdināšanas uzņēmumi, tūrisma gidi, atpūtas, peldvietu un autostāvlaukumu apsaimniekotāji, inventāra nomas

punkti, amatnieku sētas, lauku labumu saimniecības, tūrisma informācijas centri, dažādi organizēti pasākumi, DAP organizētie vides izglītības pasākumi u. c.

Apmeklētāju skaita datus vēlams vākt vairākos **griezumos**, piemēram, apmeklētāju skaits pa mēnešiem, gada kopējais apmeklētāju skaits, apmeklētāju skaits, kas izmantojuši konkrētu tūrisma produktu, nomāto inventāra vienību skaits, dalībnieku skaits dažādos tematiskos pasākumos, piemēram, Vides dienās, Zvejnieku svētkos, koncertos, festivālos, podnieka cepļa atvēršanā, apdzīvotas vietas „X” svētkos u.tml.

Apmeklētāju skaita monitoringu vajadzētu veikt pēc iespējas vairāk tūrismā iesaistīto pakalpojumu sniedzējiem, jo tas dotu pilnīgāku priekšstatu par tūrisma plūsmām, to virzieniem un apjomiem. Dati noderētu arī turpmāko aktivitāšu plānošanā gan atsevišķiem pakalpojumu veidu sniedzējiem, gan novada un reģionāla līmeņa tūrisma nozares plānotājiem.

Augstāk minētos datus (dažādos griezumos) apkopo Salacgrīvas novada TIC vai par tūrismu attīstību atbildīgās amatpersonas. Dati tiek savākti un apkopoti jaunajā gadā par iepriekšējo gadu, digitalizēti un vizualizēti dažādos griezumos. Sadarbībā ar DAP tos publicē novada mājas lapā.

legūtie dati ir daudz pilnīgāki, ja tie tiek papildināti arī ar elektroniskās uzskaites gaitā iegūtajiem rezultātiem.

Apmeklētāju skaita un ar to saistīto datu sniegšanas process ir brīvprātīgs. Tas tiek īstenots katru gadu un ilgtermiņā.

5. PRIEKŠLIKUMI VIDZEMES PIEKRĀSTES TŪRISMA ATTĪSTĪBAS PLĀNA IEVIEŠANAI UN TŪRISMA PĀRVALDES EFEKTIVITĀTES PAAUGSTINĀŠANAI

Galamērķa vadības organizācija ilgtspējības kontekstā nevar pastāvēt tikai ar dominējošu pašvaldības iniciatīvu galamērķa tirgvedībā. TIC un pārējo iesaistīto pušu mērķtiecīga sadarbība jāveicina tā, lai arvien vairāk dažādu lēmumu pieņemšanā iesaistītos uzņēmēji. Tas vairo gan mērķtiecīgāku zināšanu, gan dažādu resursu piesaisti. Bez šīs sinerģijas, trešais būtiskais spēks galamērķa pārvaldē ir akadēmiskie mācību spēki. Tā saucamās trīskāršās spirāles iesaistīšanas efekts galamērķa pārvaldībā nodrošina augstāku tā konkurētspēju – pat negaidot ilgtermiņa rezultātus.

Vairāki sadarbības ieguvumi un priekšrocības:

- Dalītas izmaksas un riski – apjoma ekonomiskums. Izveidojas dalīts apjoms ar tehnoloģiskām un tirgus apstākļus noteicošām lietām. Cilvēkresursu un finanšu resursu apvienošana konkrētām kopīgām mērķim. Tas samazina riskus un palielina kaulēšanās spēku ar piegādātājiem.
- Pastiprināta stratēģiskā pozīcija.
- Iegūta lielāka tirgus kontrole. Sadarbībā balstīta uzņēmējdarbība var vienoti virzīties lielākā tirgū.
- Pastiprināts tēls un reputācija.
- Veicināta kopīga mācīšanās – jaunu zināšanu apguve. Zināšanu aprīto vairo tehnoloģisku jauninājumu ieviešanu un jaunu paņēmieni ieviešanu objekta apsaimniekošanā un pārdošanā.
- Pievienotas vērtības radīšana.
- Uzlaboti apstākļi efektīvākam galamērķa mārketingam.
- Plašāki kontakti un stiprāka komunikācija, īpaša nozīme neformālai komunikācijai un netveramām zināšanām.
- Sociālie ieguvumi – ne tikai uzņēmējdarbībā, arī dzīve, brīvais laiks, sabiedrība apkārt, citu uzņēmēju atzinība un novērtējums.

Vidzemes jūrmalas galamērķa pārvalde ir sarežģītāka, jo piekrastes struktūra iz izstiepti lineāra, kas jau ģeogrāfiski pamazina savienojamību un rada lielāku mobilitātes resursu patēriņu ikdienā.

Galamērķa konkurētspējas paaugstināšana un pārvaldība, izmantojot klāstera pieeju

14 soļi Vidzemes jūrmalas galamērķa konkurētspējas paaugstināšanai un pārvaldības struktūras organizēšanai. (Autors: Andris Klepers, balstoties uz I.Fovca-Viljama (2010), M.Portera (1990), E.Mihaela (2007), S.Rozenfelda (1992), T.Petersa (1995), Hamfrijā & Šmita (1996) u.c. autoru atziņām.).

Daļa no šīm sākotnējām darbībām jau paveikta tūrisma attīstības plāna ietvaros, taču turpinājumā būtu nepieciešams izveidot trīs pārstāvēto galveno ieinteresēto pušu darba grupu (sk. 3.soli), kas var turpināt darboties ar stratēģijas ieviešanu, pielāgošanu un taktikas apspriešanu, veicinot sadarbību un galamērķa konkurētspēju kopumā.

1. Ievads. Savas vietas kopējā tūrisma sistēmā izpratne, vēlme un iespēja mainīties, veicinot kopējo galamērķa konkurētspēju.

2.Priekšizpēte. Vispārēja līdzšinējās tūrisma un saistīto sektoru darbības analīze no pieejamiem rādītājiem.

3.Ieinteresētās puses. „Trīskāršās spirāles” pārstāvniecības princips – uzņēmēju, pašvaldības un akadēmisko pārstāvju apzināšana un iesaistīšana.

4.Galamērķa kritēriji. Funkcionālā reģiona noteikšana ārpus administratīvi teritoriālā iedalījuma – vietējās nozīmes galamērķa identificēšana – pamats tūrisma klāstera vai vairāku integrējamu mikroklāsturu veidošanai.

5.Līdergrupa. Vadības grupas izveide, kurā dominē uzņēmēji. Vietām – tradicionālās tūrisma informācijas centru sistēmas darbības pārorganizēšana uz plašāku ieinteresēto pušu iesaisti stratēģisku, retāk taktisku lēmumu pieņemšanas procesā.

6.Nākotne. Konsensus par iespējamo nākotnes attīstības virzienu, savu stipro pušu identificēšana un tūrisma virzienu prioritāšu noteikšana. Specializācijas noteikšana un pozicionēšana. Ilgtspējības kritēriju ietveršana.

7.Kāpnes uz panākumiem. Caurspīdīgs semināru darba rezultāts – dažādi ceļi, kā sasniegt vēlamā nākotni. Pieredzes apmaiņas braucieni savā galamērķī, neformālo kontaktu stiprināšana. Indikatori panākumu mērīšanai.

8. „Zemie augļi”. Taktika tūlītēja pirmā labuma iegūšanai. Organizētas mazāka izmēra darba grupas konkrētu uzdevumu izpildei un savstarpējās uzticēšanās un atvērtības vairošana – sadarbība konkurences apstākļos.

9. Formalizēšana. Lokālās sadarbības iniciatīvu juridiska pamata radīšana, kas attīstās no sākotnējās neformālas pašorganizēšanās.

10. Padziļināta analīze. Pamatīga galamērķa konkurētspējas analīze. Mācīšanās no labākajiem piemēriem – pieredzes apmaiņa.

11. Ilgtermiņa stratēģija. Kopīgas stratēģijas izstrāde, kas vērsta stipro pušu stiprināšanā un balstīta uz precīzu segmentēšanu. Te jau ir ietverta tūrisma plānā, taču var attīstīt noteiktas nišas, izmantojot savus talantus un iespējas.

12. Tīklošana. Galamērķa sasaiste ar citiem. Princips – tuvums vai līdzība un kopīgas mērķauditorijas. Paplašināšanās nišas virzienā citos sektoros (specializācija un nišas stratēģija). Noteikti virzieni sadarbības stiprināšanai bijušā Limbažu rajona ietvaros, taču partnerība ar Igaunijas piejūru (vecais Rīgas ceļš), īpaši Vidzemes iekšzemes tūrisma galamērķiem, kuriem šī ir tuvākā izeja uz jūru.

13. Izvērtējums. Darbības monitorings un ikgadējs novērtējums. Jāizvirza indikatori, kas tiek mērīti attīstības kontrolei. Indikatori doti tūrisma plānā, tos iespējams papildināt un būtiski nodrošināt to regulāru mērīšanu.

14. Pozicionēšanas stiprināšana. Pielāgošanās mainīgajiem tirgus apstākļiem un tematiskās pozicionēšanas stiprināšana – konkurētspējas kāpināšana, paaugstinot kvalitāti un kopējās zināšanas.

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN AVOTU SARAKSTS

- A. Drava. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātām piederošās jūras piekrastes pieejamība sabiedrībai. Vidzemes augstskolas gada projekts. 2010. g
- A. Melluma. Aizsardzības pakāpes un saimnieciskās darbības režīma noteikšana dažādām Rīgas līča aizsargjoslām posmā Ainaži – Mērsrags. 1969. Latvijas Mežsaimniecības problēmu zinātniski pētnieciskas institūts
- Ainažu pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldības teritorijas plānojums
- Dabas aizsardzības plāns Dabas liegumam „Vidzemes akmeņainā jūrmala” 2004-2014.gadam (2004)
- Dabas aizsardzības plāns Dabas liegumam „Randu pļavas” 2005-2014.gadam (2005)
- Dabas aizsardzības plāns Dabas parkam „Salacas ieleja”, posms Salacgrīva un Salacgrīvas lauku teritorija 2005-2019.gadam (2005)
- Liepupes pagasta teritorijas plānojums
- Pārskats par problēmām un konfliktsituācijām piekrastē Rīgas plānošanas reģionā (2009)
- Priekšlikumi Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes pārvaldības ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai Salacgrīvas pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldības teritorijas plānojums
- Salacgrīvas pilsētas ar lauku teritoriju tūrisma attīstības un mārketinga stratēģijas 2008.-2017. gadam
- Likums Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu (1998, 2009)
- Vidzemes tūrisma stratēģija
- MK noteikumi Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (Nr.353/10.10.2000.)
- MK noteikumi Dabas lieguma "Vidzemes akmeņainā jūrmala" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (Nr. 512/ 07.07.2008.)
- MK noteikumi Dabas lieguma "Randu pļavas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (Nr.124/ 10.02.2009.)
- MK noteikumi Dabas parka "Salacas ieleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (Nr. 228/ 10.03.2009.)
- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu ekoloģiskais plāns (2009)
- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta vizuālās identitātes rokasgrāmata
- Dabas lieguma „Vidzemes akmeņainā jūrmala” Dabas aizsardzības plāns. 2004.; Izstrādātājs: ZBR administrācija. Projekta vadītājs un redaktors Andris Soms;
- Juris Smajinskis, Daiga Mežzīle, Andris Junkurs: "Antropogēno ietekmju izpēte, monitorings un metodikas īstenošana tūrisma radīto ietekmju uz vidi noteikšanai Salacas ielejas dabas parkā un Salacas augštecē";
- Limbažu rajons. Karte 1: 100 000. Karšu izdevniecība „Jāņa sēta”;
- Tūrisma un viesmīlības terminu skaidrojošā vārdnīca. LR Ekonomikas ministrija, 2008.;
- www.ainazi.lv – Ainažu novads;
- www.celotajs.lv/index.do - LLTA „Lauku ceļotājs”;
- www.daba.gov.lv - Dabas aizsardzības pārvalde;
- www.dabasretumi.lv - Dabas retumu krātuve;
- www.liepupe.lv – Liepupes novads;
- www.limbazi.lv – Limbažu novads;
- www.salacgriva.lv – Salacgrīvas pilsētas un Salacgrīvas lauku teritorija;
- http://mapx.map.vgd.gov.lv/geo3/Ukr/Pamatlapas_Slices/Latvija_L/Latvija_L.htm - Latvijas ūdenskritumi.